

# EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.  
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.  
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő  
**Dr. PAP ZOLTÁN**

Szépirodalmi főmunkatárs  
**EÖTVÖS KÁROLY**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.  
TELEFON-SZÁM:  
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

## Szemfényvesztés.

Budapest, július 10.

Nagy az öröm és a diadal a munkapárton. Az éjjei hivatalos kommuniké tudatta, hogy Auffenberg követeléseit a két kormány visszautasította s a jövő évi hadügyi és haditengerészeti költségvetés abban a keretben mozog, amelyet a múlt évben a Schönaich és Khuen között létrejött megállapodás öt évre megszabott.

Hogy a magyar kormány dícsősége még nagyobb legyen, gondoskodott annak a hírek lanszirozásáról is, hogy „az osztrák kormány hajlandó lett volna bizonyos pénzügyi fedezések esetén a hadvezetőség kívánságát teljesíteni, de a dolog a magyar kormány ellenállásán hajótörést szenvedett, pedig Auffenberg kérését Schemua vezérkari főnök, sőt gróf Berchtold külügyminiszter is a leghathatósabb támogatásban részesítette.”

Hát ez nagyon szép. Oriási dolog, amit a magyar kormány elért. Hogy nemcsak szembeszállt az alvilág összes hatalmaival, a hadügyminiszterrel, a külügyminiszterrel, a vezérkari főnökkel, az egész osztrák kormányval s hogy a nemzet képviselőitől győzelmet aratott felettük. Az ellenzék tehát megint kudarcot szenvedett s nem volt igaza, mikor a kormány ellen tüzelt, mert ime ennél jobb, ennél hazafiasabb és ennél erélyesebb az osztrákokkal

szemben még nem volt. Legalább a kormánypárti lapok ezt akarják elhittetni s úgy beszélnek a bécsi győzelemről, mintha ezzel az egész hadügyi kérdés meg volna oldva s a német nyelvű félhivatalos egyenesen azt írja, hogy ahányszor csak a hadügyminiszter az akaratát a magyar kormánnyal szemben érvényesíteni akarta, mindig vereséget szenvedett.

De mi nem hiszünk ebben a vereségben. Nem akarjuk ugyan a magyar kormány babérait megtépdesni, de nekünk már tapasztalataink vannak, mennyit érnek az ilyen sikerek, amelyek a magyar kormányok a hadügyminiszterekkel szemben el szoktak égni. Emlékszünk még arra, hogy mikor az első dreadnought megrendeléséről volt szó, amit a magyar kormány nem akart megengedni. Triesztben a Stabilimento Tecnico azért a hadügyminiszter utasítására elkezdtek építeni, a költségeket is részletekben szépen kifizették minden költségvetési meghatalmazás nélkül s csak évekkel utóbb jutott a delegáció abba a helyzetbe, hogy a hajóépítési programmal alkotmányosan foglalkozzék, mikor a trieszti gyár már milliókat kapott az államtól s amikor ezt meg nem történté amugy sem lehetett volna tenni. Arra is emlékszünk még, hogy még javában folyt nálunk a vita a kormány és a delegáció közt, kellenek-e gyorstüzelő ágyúk s ezek beszerzésére szükséges összege-

ket hajlandó-e a delegáció megszavazni, de a bécsi arzenálban s a pilseni Skoda-gyárban már vígan gyártották a hadsereg számára ezeket az ágyukat és a taraczkokat, a magyar pénzügyminiszter, úgy tudjuk Lukács László volt, milliókat, meg milliókat bocsátott erre a célra budgeten kívül a közös hadügyminiszter rendelkezésére. A delegáció ugyan később úgy gerálta magát, mintha ezt nem tudná s mintha komolyan mérlegelné a hadvezetőség követeléseit, pedig csak azt tette, hogy jóváhagyta, amin amugy sem tudott már változtatni.

Ez fog most is történni. A magyar kormányhoz közel álló bécsi források ma éjjel azt írták, hogy a magyar miniszterek „kerekén elutasították a kért negyedmilliárdos rendkívüli hadügyi hitelt”, de még meg sem száradt a nyomdafesték ezen a győzelmi bulletinen, a bécsi katonai körök is adtak ki jelentést, amelyben azt írják: „a tábori taraczkütegeket újjászervezik és új fegyverekkel látják el. A taubiczokat kicserelik, ezenkívül minden üteghez beosztanak egy nagy kaliberű lapos rőppályájú ágyút, amelynek kalibere 12 cm. lesz. Az új fegyverek már aczéllból készülnek.”

A hadvezetőséget tehát egyáltalán nem alterálja, hogy a magyar kormány kerekén megtagadta a hadügyi hitelt. Ő megy a maga útján, tekintet nélkül a magyar kormányra. Megismétli azt,

## Egy öreg baka gyöngyéletéből.

Írta: Bobay László.

(Utánnomás tílos.)

Csekély volt a hiba, amit Asztalos Imre öreg honvéd elkövetett. Sehogysem tudta egyszerű, paraszti eszével fölérni, hogy miért köllött neki hónapokig a honvéd kerületi fogházban rabkosztón synlődnie. Hát elaludt, az igaz, a raktár előtt, ahol őrt állott, de mikor előző nap harcászteri lövészet volt és ezen agyonfáradt. Meg különben is mi kár sem háramlott a dologból senkire.

Most már azonban letöltötte súlyos büntetését. Tán már el is felejtette volna, mert azóta egy esztendő telt el. Meg most már azt is megérti, hogy mért volt olyan súlyos a büne, mert ez alatt az esztendő alatt sokszor hallotta és tanulta az iskolában, hogy misoda veszedelemmel járhat az, ha az őrt nem teljesíti pontosan kötelességét. Megbűnhődött érte. Eddig rendben is lenne Asztalos Imre szerint a dolog.

Ma van azonban a leszerelés napja. Az öreg bakákat hazabocsájtják a nehéz sorból. Vig danától hangos a kaszárnyafolyosó. A leszerelt katonák az áldomástól megkótyagosodva gyülekeznek a századkörletekbe és énekelik, hogy: „csak a szabadságos kis könyvemet várom!”

Sok „bundás”-nak is könybe lábad a két zeme, mikor elgondolja, hogy neki még

egy esztendeje van hátra, amíg az „angyalbörtöl” megválhat.

Asztalos Imre elvonul a folyosó legsötétebb zugába, hogy ne hallja a vigságot és ne lássa a boldog bajtársakat. Ez a nap ugyanis az ő életének legszomorubb napja. Anyira szomorú, hogy már a halál gondolatával foglalkozik. Most bűnhődik meg másodsor az őrszolgálati kötelességsértés büntetésért. A törvény ugyanis azt mondja, hogy akit három hónapnál hosszabb időre ítéltek el, az a fogházban töltött idejét utána szolgálni köteles; azért ő még csak négy hónap múlva szerelhet le, mert annyit ült a kerületi fogházban.

Minderre rá sem gondolt már Asztalos és most annál nagyobb fájdalommal marcangolja lelkét a bűnhez járul még, hogy minderről otthon nem is tudnak semmit. Mi lesz, ha földieitől hallják meg a faluban, hogy Asztalos Imre nagy bűnbe esett és ezért nem eresztették haza. Mit tudják azok, hogy az egész büne csupán annyiból áll, hogy az őrhelyén elaludt.

Ekként rágódik a legény szívéen a keserűség, midőn a folyosó végéről nevet hallja kiáltozni. Hirtelen fölugrott, tudja Isten, a szíve azt sugta, hogy tán mégis megsokalták az ő szenvedését, tán hazabocsájtják.

Dehogyan is arról volt szó. Sürgönyt kapott.

Hamar kiteríti maga elé az asztalra a sürgönylapot és betűzi:

„Gyere hamar, az anyád beteg. Apád.”

A végét már alig betűzi, szülőanyjáért aggódó szíve a torkában dobogott és a keserűségtől könybelábadnak szemei. Hogy menjen most, hisz szabadságra sem eresztik ilyenkor.

Nem is eresztették, mert azt gondolták, svindli a sürgöny s a baka csak meg akar lépni.

... Mire az estének mindent eltakaró sötétje leszállt, akkor Asztalos Imre szíve már beletörődött a változhatlanba.

Kész volt elhatározásával, csak azt várta, míg a zajos kaszárnya elcsendesedik és őt senkisémm zavarhatja. Még egyszer utoljára fényesre tisztítja puskáját... még egyszer utoljára süti azt el, aztán vége szakad szenvedésének... Elkészült mindennel. Aztán már csak egy ügyes ugrás és tul van a falon. Senkisémm látta meg.

Törtet a sötétben, egyenesen a faluja irányának. Jó menéssel három óra alatt beér. Időnként vissza-vissza néz, hogy nem üldözik-e, aztán lassanként megnyugszik és most már végleg megalkotja tervét. Elbucszik apjától, a beteg anyjától, — ha ugyan az a szegény még életben van, — aztán jön, amit Isten rendelt...

Időközben a hold elő-elő bujik a sötét felhők mögül, hogy megvilágítsa a szegény baka utolsó útját. Már látja a holdfényes éjszakában Bálványos templomának tornyát. Még félóra s a bálványosi öreg, nádfedeles házikó elé ér. Messze kivilágít a házikó

amit a gyorstüzelő ágyakkal és az első dreadnought-tal tett. A gyárakban megrendeli a fegyvereket és ágyukat s ha majd készen lesznek, egy fait accompli előtt áll a magyar kormány, amelyből nem fog szabadulni tudni. Akkor majd nem fogja a félhivatalos olyan nagy önérzettel írni, hogy a hadügyminiszter mindig vereséget szenved, amikor szembe kerül a magyar kormányval s akkor majd a kommunikék is, amelyek a minisztériumokban készülnek, sokkal csendesebbek és kevésbé önérzetesek lesznek. Így volt ez mindig s így lesz ez most is.

Hisz már most is csak azt hirdeti a félhivatalos, hogy „a magyar miniszterek rámutattak a túlkövetelések elfogadása esetén okvetlen bekövetkező politikai alakulásokra.” Bécsben tehát nem az ország érdekét, hanem a saját érdekét védte a kormány. Nem azért tagadta meg Auffenbergnek a negyedmiliárdot, mert a magyar adófizetők azt el nem bírják, hanem mert fél, hogy olyan „politikai alakulások” következnek be, amelyekbe belebukik.

Eppen azért tartjuk szemfényvesztésnek az egész dolgot. Nagy emfázissal kijelentette a magyar kormány, hogy visszautasította a katonai követelést, ezzel az okvetlen bekövetkező kedvezőtlen, már reá kedvezőtlen „politikai alakulások”-nak akarta elejét venni, de a katonai körökből eredő kommunikéből kitűnik, hogy azért titokban Auffenberggel megegyezett. A kért pénzt titokban megkapja a hadügyminiszter már most, csakis a közös költségvetésbe lesz később beállítva s a delegációkkal nem előre szavaztatja meg, mint ahogy azt az alkotmány előírja, hanem utólag, amikor a pénz már el is van költve s amikor azon már amugy sem lehet változtatni. Így fest valójában ez a nagy győzelem, melyet Bécsben a magyar kormány aratott.

## Auffenberg követelései.

— Válság a kormány táborában? —

— Hírek a politika világából. —

Budapest, július 10.

A kormány sajtója mámorosan hirdeti a miniszterelnök nagy diadalát, hogy megbuktatta a hadügyminiszter követeléseit. Nagy garral kürtölik világgá, ime, nem áll, hogy a kabinetnek nincs gerince, nincs akarata Bécseszel szemben, lám, milyen kuruczul megköftötte magát, amikor az ország veszélyeztetett anyagi érdekeiről volt szó. Hát mi e bizonygatás ellenére sem hiszünk ebben a nagy győzelemben, komédia lesz csak ez. Spiegelgefecht, színleges bajjvívás, szemfényvesztés, amelyet csak azért eszeltek ki, hogy végre valamely sikert is felmutathasson a népszerűtlenségben fuldokló munkapárti vezérkar. De e mellett titokban vagy még az idén, legkésőbb jövőre mégis meg fogja valósítani pár százmilliósi terveit a hadvezetőség, ha kell törvénytelenül is, mint tette a Dreadnought-építésnél, amelyre szintén később kérte a delegációk utólagos jóváhagyását — a parlamentáris költségvetési jog egyenes kigunyolásával. Kétségtelenül most is így lesz.

A mai nap nevezetesebb hírei közé tartozik még az a könyomatos tudósítás, amely a munkapárt őszi feloszlásáról regél, s amit kiegészít egy estilap információja a Lloyd-klub-beli intrikákról. Az előbbi hírt minden ezüfölet nélkül sem hittük volna el. A mame-lukok nem olyan fiúk, hogy a hatalom jó, finom meleg fészket maguk rugják oldalba. Ilyen könnyelműsége ok csakugyan nem kaphatók. Örülnek, hogy odatelepedhettek a huscsafazék mellé, — bánják is ok az elveket, az alkotmányt, a jogrendet! Amig a király vagy nemzet nem üzi el oket, dehogya is mennének ok el saját jószántukból. Ami azonban az intrikákat, az uralomért való versengést illeti, ezt már hajlandóak vagyunk elhinni. A konczon, lehet, hogy összemarakodnak a párt különböző klikkjei és csoportvezetői, de ez csak belső tusakodás. Kifelé mindig egységesnek

fog mutatkozni a Lloyd-klub, mert odabent jól tudják, hogy Bécsnek csak addig érnek valamit, amig a többségük meg nem inog.

Mai híreink itt következnek:

### Lukács László Budapesten.

Lukács László miniszterelnök ma reggel érkezett vissza Bécsből titkára, Latinovics Endre dr. kíséretében. A miniszterelnök ma délelőtt a referensek jelentését fogadta. Később meglátogatta a miniszterelnököt Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter. A miniszterelnök előreláthatóan több napig fog a fővárosban tartózkodni, hogy felhalmozódott hivatalos ügyeit elintézzék; azután visszautazik családjához Tátralomniczra.

### A közös minisztertanács után.

Mint jelentettük, tegnap este hét órákor véget ért a Bécsben tartott kétnapos közös minisztertanács. Az eredmény első látszatra meglepetést hozott: a hadügyminiszter elállott negyedmiliárdos új követelésétől és a konferencia a jövő évi közös költségvetést a Schönaich-Khuen-féle ötéves egyezség kereteiben állapította meg, hogy azonban, mint eleve sejtettük, csak szemfényvesztésről van szó, bizonyítja a következő hiteles információ:

A konferencián a hadügyminiszter előterjesztéséről tegnap délelőtt élénk vita indult meg. A magyar kormány nevében Lukács László miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy a magyarországi belső politikai helyzet egyenesen lehetetlenné teszi azt, hogy már az őszszel egy negyedmiliárdos rendkívüli hitelt kérjenek a delegációktól. A véderővita izgalmai és az obstrukció erőszakos letörése után Magyarország nyugalmat akar és a kormány nem vállalhat felelősséget azért, ha a mostani időkben az ellenzéki agitációnak újabb erős fegyvert adnak kezébe. Utalt a miniszterelnök a rossz pénzügyi viszonyokra és a járadékpiac nehéz helyzetére, ami a rendkívüli hitel fedezetét most majdnem lehetetlenné teszi. Végül hivatkozott Lukács arra is, hogy már a hadügyminiszter tervének kipattanása is milyen nagy visszatetszést keltett a magyar közvéleményben. Arra kérte tehát a hadvezetőséget, álljon el attól, hogy követeléseit már az idei delegáció elé vigye és adjon időt a kormánynak arra, hogy azt az akciót, amely a országnak ily nagy megterhelésével járna, kellőképpen előkészítse. Lukács fejtegetéseit, különösen pénzügyi vonatkozásukban, az osztrák kormány is helyeselte és így történt, hogy a hadügyminiszter beleegyezett tervének elejté-

egyetlen utczára néző ablakán a halvány mécs reszkető sugára, mintha virrasztának ottbent, — mintha a becsületes Asztalos háznak nagy gyásza volna, mert tán ebben az órában vette az Ur magához egy szegény öreg asszony lelkét, aki katonai fiától el sem bucsuzhatott . . . Tán ebben a szobában fekszik holnap egy boldogtalan katonai gyerek is kiterítve az anyja mellett . . .

. . . Merengése közben a falu alá ér, amikor balkezén valami meleget érez a hűvös éjszakában, odapillant, szeme a hűsleges Bodrin akad meg. Ez a gyerekkori régi jó pajtása megérezte, hogy kisebbik gazdája menekül, közeledik. Eléje ment s kutya-szive hűségével nyalogatja a kezét, mintha csak vigasztalná a szerencsétlent . . .

Ugy látszik, már otthon is várták. A kapuban apját pillantja meg, az öreg hatvanöt éves embert, aki elszorult szívvvel leste a perczeket, hogy a gyerek jön-e már, mert holnap talán már késő lesz.

Nagyot néz az öreg, mikor fiát katonaruhában, vállán fegyverrel megpillantja. Furesállotta, hogy a gyerek, akire már a dolog miatt is szüksége lett volna, még mindig katonai.

— Meggyüttem, édesapám, hol van az édesanyám?

— Látom fiám, hogy itt lennél, de csak nem adták oda a puskádat is ajándékba, meg a mundérodát?

— Nem azt, édesapám. Nagy sora van annak.

Itt aztán röviden elmondja a szive keservét Imre, meg hogy megszökött az ezredétől, elhallgatva persze a halálos szándékát, amit a jóeszü öreg aligha át nem látott, mert maga is katonaviselt ember volt, hát ismerte a vitézi élet gondjait-örömeit. De tudta azt is, miképp szörmentén köll banni a dologgal, hogy az el ne mérgesedjék.

— Jókor gyüttél fiám. Anyád már a Krizmanicsné kenőcsétől sem akar javulni. Félünk, hogy nem lábálja ki. Juli nénéd van mindig mellette. Most ugyan egy kicsit jobban van. Azért sürgönyöztem neked, mert mindig téged akar látni, hát hadd lásson, talán jobban lesz tüle.

— Akkor talán mingyár be is megyek hozzá, — és indult is már Imre.

— Ne még, Imre fiám. Nekem is nagyon veled néhány komoly szóm, amit előbb meg akarok mondani.

Ezzel bevezeti a fiut a hátulsi szobába, ahol ekként folytatja:

— Nem szeretem azt a fegyvert látni nálad; meg látod az sincs jól, hogy nem akarsz visszamenni a komániádkhoz. Ez nem jelent jót.

Ne busuld el magad azért a négy hónapért. Nem olyan bün az, mint aki lopott, rabolt. Hát ha az Isten ránk mérte, majd csak ad erőt az elviseléséhez is. Karácsonyra itthon leszel s az Eszti éppen a minapában mondta, hogy megvárna téged még három esztendeig is. Aztán meg nem tudom, hogy anyád nem azért halna-e meg mingyár, mert

veled baj történt. Így talán a látásodon föl-épül és elmulik minden baj.

Ismerem én a katonasort, velem is megtörtént egy kis félértés, amért három hónapot kaptam. (Itt hazudott ugyan az öreg a cél érdekében.) Látod mégis harmadszor viselem a birói tisztet és tisztelnék is.

Megnézed anyádat, aztán szépen visszamegyünk a kaszárnyába. Én is elkisérlek, biztosabban eltalálunk.

— Hát jó, édesapám, ha már ugyis a szivembe látott, legyen úgy. De mondja meg az Esztinek, hogy azért becsületes ember vagyok ám!

Aztán bement az anyjához, aki láthatóan jobban lett, mikor a fiát meglátta.

Vagy egy negyedóra mulva fölkészültek és az öreg Asztalos, botjára támaszkodva, megindultak hármasan a város felé, — mert a Bodri sem akart lemondani. Befogni ugyanis nem akart az öreg, mert az zörgéssel jár és a szomszédság mingyárt kíváncsi, ha valami különösét lát.

Szépen elballagtak hát a hold világánál a dülluton, amerre Imre jött.

Még nem pirkadt, amikor a város alá értek. Itt elkerültek a kerteknek a kaszárnya bástyája alá, ahol legsötétebb volt. Imre a bástyára az öreg segítségével föl-óvakodott és mikor a fal tetején volt, az apja utánanyújtotta puskáját. Aztán elköszöntek és a legény észrevétlenül belépődött a kaszárnyába . . .

sébe. Ez a halasztás azonban csak ideiglenes, mert a hadügyminiszter már most bejelentette, hogy jövő évben újból felveti a kérdést és ragaszkodik ahhoz, hogy a rendkívüli hitel első részletét már az 1914. évi költségvetésbe felvegyék. A jövő évi közös költségvetés ilyen módon a régi keretek között költségvetés ilyen mégis jelentékeny emelkedést tartalmaz az idei budgettel szemben. A rendes kiadások összege 17.5 millió koronával több az ideinél, a rendkívüli kiadások pedig 19 millióval. Ezt az emelkedést a kétféle katonai szolgálatra való átmenettel indokolták a közös miniszterek. Végül 2.8 millió korona új kiadást vettek föl a költségvetésbe az altiszti kérdés rendezésére és ezt kvótaszoríren osztották fel Ausztria és Magyarország között. Az egyes tételek pontos megállapítása nem történt meg a tegnapi tanácskozáson. A napokban összeülnek a kormányok szalreferensei és ezek állapítják meg a delegációk elé terjesztendő részletes költségvetést. Egyes politikai körökben a tegnapi eseményeket úgy tekintik, hogy azok Auffenberg hadügyminiszter állását jelentékenyen megrendítették. Auffenberg állása — mondják — egyes mértékadó személyiségek antipátiája következtében amugysem volt igen szilárd és mostani balsikere, amely kétségtelenül ügyetlen taktika következménye, — t. i. időelőtt hozta nyilvánosságra követeléseit s ezzel a hadsereg renoméjának ártott a külföld előtt — valószínűvé teszi, hogy a hadügyminiszter az idei második delegáció után, amely késő ősszel lesz, elhagyja helyét, hogy azt egy más tábornoknak engedje át.

A „N. Fr. Presse“ a bécsi tanácskozásekről a következőket írja:

„A közös hadügyminiszter ügybeszerzési követeléseinek elodázása mind a két kabinetnek a politikai bonyodalmak elhárítására szolgált, minikét kabinet érzi, hogy egy kellemetlen zavarból menekült. Amde ezzel még nincs elintézve a dolog. A kérdés az, hogy csakugyan rosszak-e a tüzérség ágyúi és minden, amit a hadügyminiszter javítani akar, rossz és van-e szükség technikaiak tökéletes ágyukra vagy sem? Az állam háztartásában minden kiadás, ami elkerülhető, valóságos jótétel s minden parlamentben nagyon könnyen odázák el a katonai szükségleteket. De mi van a tüzérséggel? Csakugyan olyan lézagos és hiányos annak felszerelése, hogy alatta a haderő harcalképessége szenved? Minthogy ez a kétség felvetődött, el sem tüntethető. A közös minisztertanács az elodázással politikai határozatot hozott és semmiesetre sem katonait.“

A tekintélyes bécsi lap közleménye arra vall, hogy a hadvezetéség aligha fog belenyugodni a tegnapi visszautasításba, de sőt talán a korona sem. Majd keresnek valamely reparációt, s ha másképp nem megy, talán — a mindig üdvözítő póthitel alakjában. Ez annyit tesz, hogy a pénzt előre elköltik és csak később, utólagos jóváhagyás czéljából jelentik be. Ez is nemzeti eredmény, ugy-e bár?

#### Kossuth Ferencz czáfolata.

Néhány nap előtt több lap megírta, hogy Khuen-Héderváry Károly gróf volt miniszterelnöknek van egy kibontakozási terveze, melyet megküldött a neuvényozozas függetlenségi Kossuth-párt Nauheimba üdülő vezérének, Kossuth Ferencznek. Minthogy Kossuth Ferencz csak az odaérkező lapokból értesült e hírről, csak most válaszolhat reá. Neuheimból táviratot intézett ide, amelyben kijelenti, hogy az egész hírből egy szó sem igaz. Közte és gróf Khuen-Héderváry Károly volt miniszterelnök között semmiféle béketárgyalás nem történt és az egész híresztelés légből kapott koholmány.

#### Robban a munkapárt.

A néppárti könyvnyomatós lap tudósító, a Magyar Kurir a következő érdekes, állítólag megbízható forrásból kapott hírt közli ma:

„Szeptemberben, mielőtt a parlament ismét összeül tanácskozássra a munkapártban érdekes esemény fog történni. A nemzeti munkapárt föloszlik, hogy ismét megalakuljon — más névvel. Gróf

Tisza Istváné az ötlet. Tisza ugyanis kifejtette, hogy a munkapárt elvégezte programjában vállalt kötelezettségét, nevezetesen megszavazta a véderőreformot és biztosította a parlament munkálkodását. Minthogy a munkapárt így misszióját teljesítette, szükségképpen föl kell oszlania és újra megalakulnia új programmal, mert a szeptemberben kezdődő parlamenti ülészakába nem mohet bele program nélkül. Ez az érvelés hatott és a munkapárt elhatározta, hogy szeptemberben föloszlik és újra megalakul új programmal. Az új programban a választójog reformja is szerepel. A kormány el van rá készülve, hogy a választói reform miatt szakadás áll be a többségben. Nevezetesen az erdélyrészi képviselők semmiféle választói reformot nem hajlandók elfogadni, mert féltik mandátumaikat és inkább kilépnek a munkapártból. Az így kilépendő képviselők számát ötvenre becsülik. A kormány azonban azt reméli, hogy a választójogi reform miatt más 67-es pártokból többen csatlakozni fognak pártjához, akiknek támogatásával a kormány abszolút többséggel fog rendelkezni. A kormánypártnak ez a közeli válsága nyílt titok, mindaddig azonban azért nem akarták nyilvánosságra hozni, nehogy a kormánypártban lappangó ellentétek még jobban kiélesedjenek.“

A Justh-párt esti lapja ma szintén állítólag feltétlenül beavatott forrásból a következőket közli:

— Lukács, Khuen és Tisza Bécsben mindhárman a maguk szakállára akarták a további kibontakozást keresztülvinni és ez okból mindhárman külön folytattak Bécsben akeziót Tisza végleg el van ejtve s így ajánlközásaira és kibontakozási terveire nem reflektáltak. Khuen is akart vállalkozni, hogy megcsinálja a békét, de az ő propezióit sem fogalták el. Most Lukács állott elő kibontakozási tervvel. Ő garanciát vállalt felfelé az iránt, hogy a választói joggal békét csinál. Tiszát elejti, a pártból egyenesen eltávolítja és úgy igéri, hogy tervét keresztülvizsi. Lukács előterjesztéseit nagy kétkedéssel fogadták. Nemcsak az ellenzék ellenállása teszi szerintük lehetetlenné Lukács vállalkozását, hanem Tisza is kész mindenféle intrikákra, hogy Lukács vállalkozását megbuktassa. Most ennek a három embernek nagy erőlködése folyik Bécsben, ahol még nincs semmi megállapodás a további teendőkre nézve.

Ebben közöljük — írja az említett lap — teljesen hiteles kézből vett információinkat, amely a kormány és pártjának nagy válságáról tesz tudósítást.

#### Az egységes Lloyd-klub.

Egy kormánypárti színezetű könyvnyomatós a következőket jelenti:

A nemzeti munkapártban ma este arra a híre, hogy Lukács László miniszterelnök Budapestre érkezvén, fel fog menni a munkapárt körhelyiségébe, nagyobb számmal voltak fenn a párt tagjai. Fent voltak többek között Jakabffy Imre, Jeszenszky Sándor, Karácsony Lajos, Kálmán Gusztáv, Balogh Jenő államtitkárok, gróf Wickenburg fiumei kormányzó és számos képviselő.

Fél nyolcz órakor megérkezett a körbe Lukács miniszterelnök, akit a párt tagjai nagy örömmel vettek körül és felemlítették a miniszterelnök előtt egy könyvnyomatós lapnak azt a közleményét, mely a munkapárt feloszlására és új párttá alakítására vonatkozik. A miniszterelnök nevetve hallgatta a közlemény ismertetését és kijelentette, hogy az annyira magán viseli a nyári kacsza jellegét, hogy komoly czáfolatra sem érdemes. Hiszen — ugymond a miniszterelnök — a nemzeti munkapárt szívesem volt egységesebb, mint most és a politikája öntudatosabb, mint jelenleg. A miniszterelnök azután többekkel beszélgetett és még egy jó ideig fentmaradt a klubban, ahol mindenkinek a legszívesebben adott kihallgatást.

Lukács miniszterelnök rövid ittartózkodás után visszamegy Tátralomniczra családjához, ahonnan azonban állandóan intézi a kormány vezetésével járó teendőket. Augusztus hónapban Gasteinba utazik rendes nyári üdülőhelyére.

#### A honvéd-perrend sérelme.

A tegnapi kihirdetett honvédségi büntető perrendtartásban nevezetes közjogi sérelmet fedeztek

fel. Az említett törvénynek 46. szakasza ugyanis így szól:

„Az ügyészi tisztet és helyetteseit az illetékes parancsnok jelöli ki, a honvéd ügyészt és helyetteseit, ha törzstiszti rendfokozatot viselnek, Ő Felsége, egyébként a hadügyminiszter nevezi ki.

Az ügyészi tiszt (helyettese) hivatalának megkezdésekor az illetékes parancsnok előtt esküt tesz, hogy ügyészi tiszt kötelességeit hiven fogja teljesíteni.“

Kétségtelen, hogy itt hiba történt. A honvédségnél az ügyészt nem nevezheti ki a hadügyminiszter, hanem csak a honvédelmi miniszter. A hiba ugy keletkezhetett, hogy a honvédség bünvádi perrendtartásáról szóló törvénynek csaknem szóról-szóra egyeznie kell a közös hadsereg bünvádi eljárásáról szóló törvénnyel; az eredeti szöveg módosításáról azonban a 46. szakasznál megfeledeztek. Reparálásra azonban szükség van, mert az ügyészeket mihamarabb ki fogják nevezni és lehetetlen, hogy a honvédelmi miniszter nevezze ki őket, ha a törvény másként rendelkezik. Kíváncsiak vagyunk, hogy a helyesbítés meg fog-e történni? Ettől a kormánytól valóban nem reméljük.

#### Az ügyvédség akeziója.

Besztercebányáról jelentik: A besztercebányai ügyvédi kamara a parlamenti események tárgyában tegnap dr. Neufeld József elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott, dr. Rippely Ede kamarai titkár előterjesztette a pécsi ügyvédi kamara átiratát és ismertette a választmány álláspontját. Ezután dr. Petrogally Oszkár indokolta meg a következő határozati javaslatát:

„Az ügyvédi kamara 21. szakaszának 7. pontja az ügyvédi kamarának hatáskörébe utalja s ennélfogva kötelességévé és törvényes hivatásává teszi, hogy a jogszolgáltatás és ettől el nem választhatóan összefüggő jogalkotás tényeit állandóan figyelemmel kísérje, azok felett bírálatot mondjon, a tapasztalt sérelmek orvoslása, a jogrend biztosítása és védelme érdekében álláspontját kifejezésre juttassa.“

A besztercebányai ügyvédi kamara ezen alkotmányos kötelességtől indítva, a politikai vonatkozásoknak kiküszöbölése mellett foglalkozik a képviselőházban legutóbb történt eseményekkel.

Súlyos aggodalommal állapítja meg, hogy a képviselőháznak ez évi július hó 4-én tartott ülésén a törvények meghozatalára nézve fenálló törvényerejű jogszabályoknak, a képviselőház szabályainak súlyos és nyíltan beismert megsértésével elfogadottnak jelentették ki az országra nézve nagy horderővel bíró véderő törvényjavaslatot; továbbá, hogy a képviselőház elnöke önkényesen, törvényes alap és felhatalmazás nélkül rendőri karhatalommal eltávolította a képviselőház tanácskozó terméből a képviselők egyrészt s az így csonkán együtt maradt s katonailag megszállott képviselőház határozatot hozott s törvényjavaslatot fogadott el.

Miután ezen tények a jog uralmának s a jogbiztonságnak teljes megszüntetésére s ezzel az állami létnek és a társadalmi rendnek felbomlására vezetnek, a kamara lelkiismereti kötelességének tartja, hogy azok ellen tiltakozó szavát felemelje s kifejezte azon óhaját, hogy az elkövetett törvénysértések mielőbb és teljes mértékben orvosoltassanak.

Ezen határozatot a kamara feliratilag a m. kir. igazságügyminiszter ural közölni rendeli.“

Kelemen József javasolja, hogy a kamara törjen napirendre a határozati javaslat felett; póttindítványt terjesztett elő, mely az obstrukciót elítéli. Petrogally javaslata mellett beszél dr. Petyó Imre. Hanzlik Andor szintén napirendre térést javasolt, az okból, mert az politikai vonatkozással bír. Ezután az elnök szavazásra bocsátotta a határozati javaslatot. A közgyűlés négy szavazat ellenében nagy lelkesedéssel elfogadta Petrogally javaslatát. Kelemen póttindítványát pedig két szavazat ellenében elvetette.

#### Ellenzéki beszámoló.

Nagyatád. Vasárnap Szabó István orsz. képviselő, a 43-as kisgazdapárt elnöke beszámolóbeszédet mondott kerületének székhelyén, Nagyatádon. A beszámolóval kapcsolatos népgyűlésen igen nagy számmal vettek részt a választókerület polgárai. A polgárság nagy tetszéssel és helyesléssel fogadta Szabó beszámolóját, s bizalmat szavazott neki hazafias magatartásáért. Utána Lőrinczy János kis-

gazda, az országos Diákbizottság nevében *Tóth József* tájrjelölt, *Kis János* erdőesákányi földműves, *Pankovits János*, a kaposvári függetlenségi és 48-as kisczardapárt elnöke, s végül *Verbay József* Barcs nagyközség bírja beszélt nagy hatás mellett. *Balogh József* terjesztette elő a határozati javaslatot, melyben a népgyűlés tiltakozását fejezi ki a Tisza-Lukács-féle erőszakoskodások ellen, az elkövetett alkotmánytiprásokért őket hazaárulóknak bélyegzi, követeli a jogrend helyreállítását, a törvénytörések reparációját és az alkotmány megerősítésére az általános, egyenlő, titkos választójogot. A népgyűlés mindvégig a leglelkesebb hangulatban folyt le. Zajos ovációt rendeztek a beszédek során az ellenzék, különösen *Justh Gyula* mellett, míg *Tisza István*, vagy *Lukács László* neve említésekor orkányszerű abczugolás és a megbélyegző közbeszólások özöne hallatszott.

**Somogyisurgó.** Vasárnap beszámolóbeszédet mondott *Novák János* kisczardapárti képviselő. A beszámolóval kapcsolatos népgyűlésen sok ezer ember jelent meg, akik nagy lelkesedéssel fogadták *Novák* beszámolóbeszédét és zajos ovációban részesítették képviselőjüket. A népgyűlésen *Varga István* elnökölt, jegyző *Szolár János* volt. *Novák János* beszéde után *Varga Károly* terjesztette elő a határozati javaslatot, melyet a népgyűlés egyhangú lelkesedéssel és zajos éljenzéssel fogadott. A betérjesztett határozati javaslat megbélyegzi a kormány ténykedéseit, s különösen az utóbbi időben a sajtó ellen rendezett kvalifikálatlan házszája ellen kel ki. Bizalmáról és haláljáról biztosítja a kerület képviselőjét: *Novák Jánost*, a szövetséget ellenzéket pedig feliratban üdvözlő és kitartásra buzdítja.

### Népgyűlés.

Az alsólendvai függetlenségi és 48-as párt vasárnap a szövetséget ellenzéki pártokkal karöltve népgyűlést rendez, hogy tiltakozzék az elkövetett erőszakosságok ellen és követelje az általános, egyenlő és titkos választójogot. A népgyűlésen az ellenzéki pártok több képviselővel lesznek képviselve.

### A szabadsajtó üldözése.

Mint jelentik, a szociáldemokrata Népszava elárúsításának ismert módon *Szegeden* is gátat akarnak vetni. Vasárnap pénzügyőrök jártak be a vafrikokat és a láttamozási naplóba a következőket jegyezték be: „*Engedélyes a Népszava című lap elárúsításának azonnali bebiztosítására figyelmeztelve lett az engedély megvonásának terhe mellett 1912 július 7-én. Fenyves, szemlélsz.*”

### Az érzékeny bécsi tözsze.

*Bécsből* jelentik: A tegnapi miniszteri tanácskozás lefolyásáról és a hadügyminiszter követeléseinek elutasításáról szóló hírek a mai előbörzén erős áreszt idéztek elő. Skoda-ágyugyár-részvények 13 koronával, a Poldikohórészvények 20 koronával estek. A fegyvergyár-részvények is gyengültek, de később megjavultak.

### Törvényhatóságok állásfoglalása.

*Eperjesről* jelentik: *Sáros megye* törvényhatósági bizottságának közgyűlése egyhangúlag bizalmat szavazott *Lukács Lászlónak* és *Tisza Istvánnak*, miután az ellenzék teljesen távol tartotta magát a közgyűléstől. Az ellenzéki bizottsági tagok távolmaradásának oka az, hogy az utolsó közgyűlésekből merített tapasztalatok után nem remélhették, hogy a tulsúlyban levő mindenkorai kormánypárt az ellenzék ünnepélyes tiltakozását türelemmel meghallgassa vagy az érvek előtt meghajolják. A kormánypárt minden ilyen alkalommal olyan óriási terrort fejt ki, a hivatalos hatalom minden eszközét felhasználva, hogy az ellenzék sokkal helyesebbnek tartotta, ha ettől hivat megkíméli, mert a mai helyzetben az igazság és jog uralmát nem látja sehol érvényesülni. Ki kell azonban emelni, hogy a 360 bizottsági tag közül csak 98 jelent meg, vagyis a harmadánál is jóval kevesebb s ezek között is voltak olyanok, akik az ellenzék elhatározásáról, amely szerint a gyűlésről teljesen távol-

tartja magát, tudomással nem bírtak, továbbá olyanok, akik hivatalból kénytelenek voltak a gyűlésen megjelenni, de szavazás esetén az indítvány ellen szavaztak volna. A megjelent 98 bizottsági tag leginkább megyei tisztviselőkből, körjegyzőkből, a kormányhatalomtól függő virillistákból és más berendelt mezei hadakból állott. Ezek szavaztak szívük szerint bizalmat a kormánynak.

Mint *Iglórol* jelentik, *Szepes vármegye* ma *Wieland Artur* főispán elnöklésével nyári rendes közgyűlést tartotta, amelyen állásfoglalt a parlamenti események dolgában és bizalmat szavazott a kormánynak. *Gróf Csáky Vidor* v. b. t. t. benyújtotta határozati javaslatát, amelyet az állandó választmány elfogadott és amely így hangzik: *Szepes vármegye* közönsége dr. *Lukács László* miniszterelnök urnak a vezetése alatt álló kormány megalakulásáról szóló leiratát tudomásul veszi és kijelenti, hogy a kormány iránt teljes bizalommal viseltetik és azt alkotmányos működésében kötelességszerűleg támogatni fogja. A közgyűlés 124 szavazattal 18 ellen elfogadta a javaslatot. Ezután *Münnich Kálmán* udvari tanácsos, orsz. képviselő nyújtotta be határozati javaslatát, melyet az állandó választmány már egyhangúlag elfogadott és amely a kormány iránti bizalomnak ad kifejezést. A javaslatot, mely elítéli az obstrukciót s melegen üdvözlö Tiszát, szintén elfogadták.

*Nagyvárad* város állandó választmánya *Hlatky Endre* főispán elnöklésével tartott ülésén folytatta a városi közgyűlés napirendjének megállapítását. Az ülés egyik legérdekesebb pontja volt a kormány iránt való bizalom kérdése, amelyet *Torontálmegye* átiratával kapcsolatban tárgyaltak. *Bordé Ferenc* főjegyző azt az indítványt tette, hogy az állandó választmány az átirat értelmében tegyen előterjesztést a közgyűlésnek az iránt, hogy a város törvényhatósága szavazzon bizalmat a kormánynak, *gróf Tisza Istvánnak* és a munkapártnak. Ezzel szemben dr. *Thury László* főjegyző azt javasolta, hogy az átiratot vegyék le a napirendről, valamint a bizalmi indítványt is, mert az teljesen időszerűtlen, másrészt pedig sajnálatos lenne, ha a közgyűlési pártok között az ellentét végképpen kiélesednék. Az állandó választmány azonban a bizalomnyilvánítás mellett szavazott. A választmány állásfoglalása azonban mit sem jelent, mert abban tisztviselők és munkapártiak foglalnak helyet. A nagyváradi ellenzék erősen készüldik, hogy a közgyűlésen leszavazzák a bizalmi indítványt és amint az előjelek mutatják, ez meg is fog történni.

Mint megírtuk, *Baranya vármegye* törvényhatósági bizottsága hétfőn tartotta nyári közgyűlést egyszerre két elnök vezetése alatt; az egyik elnök volt a tejjelügyelőlől főispánnak kinevezett *Szily Tamás*, a másik elnök *Baranya vármegye* alispánja, *Stenge Ferenc*. A megyei közgyűlésen megtörtént az a páratlan eset, hogy az egyik ellenzéki szónok beszéde közben felállt az alispán, akit a főispán szerint beszéd közben is szó illet és megszakítva beszédében az ellenzéki szónokot, felelősségre vonta, illetőleg tőle a szót megvonni akarta, amit az elnöklő főispán nem talált elnöki jogosorbitsának. A közgyűlés első tárgya volt a kormány bemutatkozó leirata és ezzel kapcsolatban a munkapártiak bizalmat nyilvánító indítványa, amelyet egy újonnan kinevezett királyi tanácsos ajánlott elfogadásra, beszédében még saját párthíveinek is nagy gaudiumára, *Jézus Krisztushoz hasonlítva Tisza Istvánt*. Az ellenzék részéről az ellenindítványt *gróf Benyovszky Móricz* terjesztette elő nagy hatást keltő beszéd kíséretében. Indítványozta, hogy bélyegezze meg a vármegye az elkövetett erőszakosságokon kívül azt a rendszert is, mely minden erejét abban meríti ki, hogy közszabadságaink és jogaink elkobzásának lehetőségére példát adjon *Bécs* számára. A pro és kontra felszólalások déli egy óra után értek véget, amikor is szavazásra került a sor és 208 szavazattal 77 ellenében megtörtént a bizalomnyilvánítás a kormánnyal szemben. A bekövetkezett eredményt mindenki előre tudta, mert hiszen a kormánypárt minden eszközt mozgósított az eredmény biztosítása érdekében. Elég legyen jellemzésül felhozni azt, hogy a pécsi kormánypárti újság napokon keresztül úgy agitált a munkapárt mellett, hogy például az arató kisczardákat arra hívta fel, hogy ne teljesítsék kötelességüket, ne jelenjenek meg a közgyűlésen, mondván, hogy okosabban cselekszenek, ha otthon maradnak ebben a nagy munkaidőben. Vasárnap, a közgyűlést megelőző számában pedig szó szerint a következőket mondta a pécsi kormánypárt hivatalos szócsöve: „A hivatalos vármegye 40 szavazó tisztviselőjével, 80 jegyzőjével, továbbá közszállítóival és ezek atyafiságos és baráti, valamint üzleti összeköttetésekkel, s szívből 67-csekkkel és őszinte meggyőződésből nagy számmal levő kormánypártiakkal csak nevetni lehet az ellenzék erőlködését.” A kormánypárti sajtóorgánium önkéntelenül őszinte közlésénél tehát világosan látható, kik döntötték el *Baranyában* a

bizalmi nyilvánítást. E lap azonban még tovább megy és egész nyíltan bevallja a következőket: „*Bécsben*, a *Burgban*, meg *Schönbrunnban* füttyülnek erre a nagy erőlködésre. Négyszáz év óta mindig az történt, amit ott akartak, mert a császár hatalmas ur.” A baranyai ellenzék meg lehet elégedve az ilyen többséggel szemben elért eredménynyel, mert 77 ellenzéki szavazat a vármegyén még soha le nem adódott. Volt idő, amikor az ellenzéki szavazatok száma 10-et sem ért el. Ha figyelembe vesszük még a megmozdult hivatalos apparátust, nyilvánvaló, hogy a független elemek többsége az ellenzékkel tartott, mert a bizalomnyilvánítást a 40 tisztviselő, a 80 jegyző, továbbá a közszállítók és a kitüntetésre vágyók döntötték el.

Budapest, július 10.

**Uj főrendiházi tagok.** Mint félhivatalosan jelentik, a király *Rosner Ervin* báró belső titkos tanácsost és *Singer Zsigmondot*, a *Pester Lloyd* főszerkesztőjét, a főrendiház élethossziglani tagjaivá nevezte ki. Az erről szóló legfelsőbb kéziratot a hivatalos lap egyik legközelebbi számában teszik közzé. Bennünket, újságírókat csakis a második név érdekkel, amely maradandóan van beírva a magyar zurnalisztika történetébe. *Singer Zsigmond* hosszú éveken keresztül mind a mai napig egyik legmunkásabb, legodaadóbb, s legkiválóbb tagja volt a mi szűkebb társadalmunknak, ahol igazi érdem csak az igazi tehetséget illeti. *Singer* nagy időn át a bécsi „*Neue Freie Presse*” budapesti politikai tudósítója volt, s akkoriban tett szert a félelmetesen ügyes riportter hírére. *Falk Miksa* halála után *Veigelsberg Leóval* együtt vette át a „*Pester Lloyd*” szerkesztését, amelyet *Veigelsberg* elhunytá óta maga vezet magas nyugateurópai színvonalon, becsületet és tiszteletet szerezve Magyarországnak a külföld előtt. A magyar újságírás német nyelvű, de nemzeti érzéstől áthatott, ragyogó tollu harcosságának királyi kitüntetése bizonyára mindenfelé csak őszinte örömet fog kiváltani, bennünket, kollegáit pedig egyenesen büszkévé tesz.

**Gróf Serényi Béla szabadsága.** Félhivatalos jelentés szerint gróf *Serényi Béla* földmívelésügyi miniszter csak augusztusban megy szabadságra, amelynek egy részét *Kaltenleutgebenben* fogja eltölteni. A földmívelésügyi miniszter addig *Budapestben* marad és az aratás befejezéséig maga intézi minisztériuma dolgait.

**A fiumei kormányzó Budapesten.** Mint félhivatalosan jelentik, gróf *Wickengurg István* belső titkos tanácsos, fiumei kormányzó ma *Budapestre* érkezett és a délelőtt folyamán *Lukács László* miniszterelnöknél látogatást tett.

## KÜLFÖLD.

**Az urakháza ülése.** *Bécsből* jelentik: Az urakháza mai ülésén az új büntetőtörvénykönyv létesítésére, valamint a büntető perrendtartás módosítására vonatkozó javaslatokat a bizottság elé utalta. Az igazságügyminiszter felszólalásában utalt arra, hogy a büntetőtörvénykönyv intézkedései, tekintettel a minden téren történt változásokra, módosításokra szorulnak. Dr. *Baernreither* előadó konstatálja, hogy a bizottságnak az volt a szándéka, hogy javaslataival ellensúlyozza e kérdésnek a képviselőházban agitációs, sőt egyenesen demagóg tárgyalását. A bizottság e jelentéssel nem tartja befejezettnek munkáját, hanem ez elvek alapján a jövőben is tárgyalni fogja e kérdést és javaslatokkal járul a ház elé. Az ülés ezzel véget ért.

**Szakadás az olasz szociáldemokrata pártban.** A *Stefani-ügynökség* jelenti *Reggio del Emilia*-ből: Az itt üléselő szocialista kongresszus a forradalmi csoport által benyújtott határozati javaslatot fogadott el, mely kimondja *Bissolati*, *Kabrin*, *Bononi* és *Podrecca* képviselőknél a pártból való kizárását, mert magatartásuk és viselkedésük ellenkezik a szocializmus tanításával és hagyományával. A nevezetteknek különösen az olasz király ellen elkövetett merénylet és a háború ki-

törése alkalmával tanusított magatartását itéli el a határozat.

A német kancellár Pétervárott. Pétervári távirat szerint *Bethmann-Hollweg* német birodalmi kancellár a reggeli után, melyet a német nagykövetségen költött el, Peterhofba ment a kastély megtekintésére. Este *Kokovcev* miniszterelnök a birodalmi kancellár tiszteletére dinert adott a Jeladin-palotában. Jelen voltak a miniszterek és a német nagykövet is. *Kokovcev* orosz miniszterelnök egy berlini újság pétervári tudósítójának a baltijszkijporti találkozóról ezt mondta:

— A találkozás alkalmával négyszer beszéltem a német császárral, többször tárgyaltam a német birodalmi kancellárral és mindannyiszor meggyőződtem Vilmos császárnak színtelen békeszeretetéről, Oroszország iránt való barátságáról és a német politika becsületességéről. Az államférfiak személyes közeledése és kimerítő eszméltatása nemcsak mulóan, de állandóan megerősítette a kölcsönös bizalmat s a tiszteleten alapuló barátságot. A három napi találkozás egész ideje alatt mindnyájunknak kedve páratlanul összhangzatos és emelkedett volt s ezt a kedvet a legcsekélyebb diszharmónia sem zavarta meg. A czártól kezdve a legutolsó hivatalnokig senki sem tudta magát kivonni Vilmos császár varázsa alól. A német császár a legnagyobb meglepődéssel hagyta el Baltijszkij-Portot és a czár is bizalmát és meleg barátságát fejezte ki.

*Kokovcev* el volt büvölve a német császár kedvességétől. Baltijszkij-Portban legnagyobb részben németül folyt a beszélgetés.

Az angol flottaprogramm. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph“ szerint Churchill miniszter márczius 18-án bejelentett flottaprogrammja bizonyos tekintetben revíziót fog szenvedni. A manőverek után az angol tengeri haderő a Földközi-tengeren ismét tekintélyes arányban lesz képviselve.

A marokkói szultán lemondása. Londonból jelentik: A „Times“ tengeri jelentése szerint általánosan hiszik, hogy *Muley Hafid* lemondása általában küszöbön áll. Bizonyosra veszik, hogy fivére, *Muley Jusuf* fog szultánná kinevezetni.

A szerb-bolgár határkérdés. Belgrádból jelentik: A szerb-bolgár határrendező bizottság tagjai között differenciák támadtak. A bolgárok tagadják a szerbeknek jogát a Timók folyó egyes szigetei tárgyában. Szóhaból érkező hírek szerint a bizottság folytatja működését.

Az angol alsóház. Londonból jelentik: Asquith miniszterelnök az alsóházban bejelentette, hogy az ülésszak hátralevő részét a költségvetésnek és egyes pénzügyi javaslatok tárgyalásának kell szentelni. A házat augusztus közepén napolják el és október hó elején ismét ülést tart. A tengerészeti ügyi költségvetést július 22-én kezdik tárgyalni.

A portugál royalisták zendülése. Madridból táviratozzák: Az orenzei kormányzó hivatalos táviratban jelenti, hogy a határon nyugalom van. A kormányzó azt hiszi, hogy a monarchista mozgalom véget ért, *Chavez* környékén negyven royalista holttestét, valamint az összeesküvők egy gyűjtét találták. *Canalejas* miniszterelnök azon híreszteléssel kapcsolatban, mintha a portugál royalisták fegyverei és municiója spanyol eredetű volna, kijelentette, hogy vizsgálatot rendelt el az összeesküvés elágazásáról és intézkedéseket fog tenni mindazok ellen, akik ellen gyanu merülhet fel, hogy a portugál monarchisták machinációit előmozdították vagy türték. Egy liszaboni távirat szerint mintegy 800 monarchista, köztük számos lelkész, *Cabeceirosban* újból kikiáltotta a királyságot. A felkelők jól fel vannak fegyverezve. A kormány gyalogságot és nehéz tüzérséget küld ki ellenük és az esetre, ha a felkelők nem adják meg magukat, bombáztatni fogja a várost. A hivatalos lap mai száma rendelkezést közöl, mely az összes fegyvernembeli, az 1911. évfolyamhoz tartozó tartalékosokat fegyverbe szólítja. A kormány a legerélyesebben lép fel, hogy a zendülést még csirájában elfojtassa.

## A törökországi forrongás.

— A hadügyminiszter megbukott. —

Győznek az albán lázadók.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 10.

Mahmud Sefket basa török hadügyminiszter ma beadta lemondását, s a szultán azt el is fogadta. Mahmud Sefket lemondása voltaképpen áldozat, amelyet a lemondó hadügyminiszter tesz a kormánynak, amelynek pozíciója olyannyira megingott, hogy csak egy ilyen lemondás mentheti meg a végleges bukástól. Szaid basa, hogy a kormányt megmentse, feláldozta a hadügyminisztert, akinek már amugy is tarthatatlanná vált a helyzete az albániai lázadás következtében.

A kormány teljesen tehetetlen a lázadókkal szemben. alkuszik velük, s közben a kormány csapatai a lázadóktól vereséget szenvednek.

Mai táviratainkat a törökországi eseményekről itt adjuk:

### A hadügyminiszter lemondott.

Konstantinápoly, július 10. Mahmud Sefket basa, török hadügyminiszter lemondott. A tengerészeti minisztert bízták meg a hadügyminisztérium vezetésével. Mahmud Sefket basát szenátorrá nevezték ki. Hír szerint a hadügyminiszter lemondása esetére a vezető ifju-török személyiségek az utóbbi napokban *Nazim* basát, akinek hadügyminiszterre való kinevezése 1909-ben Kiamil basa bukását előidézte, igyekeztek rábírni a hadügyi tárcza elfogadására. *Nazim* basa azonban nem fogadta el. Egy másik hír szerint *Gazi Ahmed Mukhtar*, tábornagy, a szenátus elnöke is visszatúsította a hadügyi tárczát. A „Tanin“ értesülése szerint Mahmud Sefket basa lemondásának nem lesz befolyása a kabinetre. Az összes miniszterek egyetértének az aktuális kérdésekben. A hadügyminiszter lemondását egy, a nagyvezérhez intézett levelében azzal indokolta, hogy a tisztvi törvény el lévén fogadva, jobb lesz, ha annak végrehajtását másra bízzák, mert ő fáradtnak érzi magát. A lemondást a szultán elfogadta és Mahmud Sefketet szenátorrá nevezte ki. A hadügyminisztérium vezetésével átmenetileg a tengerészeti minisztert bízták meg.

Konstantinápoly, július 10. Mahmud Sefket basa hadügyminiszter lemondó levelében a következőket mondja: Miután a kamara és a szenátus azt a törvényt, mely a tiszteknek a politikai szereplést megtiltja, megszavazta, meg fog kezdődni annak keresztülvitele. Miután azonban ő három év óta hadügyminiszter, opportunusnak tartja, hogy a törvényt egy új miniszter vigye keresztül. Különbösen is az utóbbi idők nagy munkája kifárasztotta. A lemondás elfogadásáról szóló dekretum tegnapi van kelteve.

Konstantinápoly, július 10. A „Jeune Turc“ értesülése szerint az olaszok elhatározták, hogy 12 tenger alatt járó naszádot küldenek az Archipelagoszra a török flotta ellenőrzése céljából.

### A mirditák győzelme.

Konstantinápoly, július 10. A mirditák törzse Krolja és Lesnél megtámadott egy katonai szállítmányt és nyolcz gépfegyvert, tizezer töltényvel együtt zsákmányul ejtett.

Cettinje, július 10. Issa Boljetinac albán felkelővezért a török csapatok megtámadták, ő azonban segítséget kapott a Guzi és Grastenici törzsektől. Az ütközet előreláthatólag nagyon véres lesz. Ipek és Mitrovicza közt a közlekedés még van szakítva.

Szalóniki, július 10. Monasztirból négy zászlóalj ment Strugába.

### Alku a felkelőkkel.

Cettinje, július 10. A török hatóságok Hassan bég, Bariam Tzura és Mehemed Suri fel-

kelővezéreket plakátokon felszólították, hogy három nap alatt jelentkezzenek és adják át a fegyvert, mert ellenesetben javaikat alkobozzák és ki fogják őket utasítani.

Konstantinápoly, július 10. A török katonacsapatok bevonulása Krujába az albán lázadókkal folytatott heves harc után történt. A török csapatok nagy veszteségeket szenvedtek. Állítólag egy egész század megsemmisült. A szenátusban benyújtott azon javaslat, mely szerint államhivatalnokok és papok politikai szereplést nem folytathatnak, az ifjutörök sajtóban heves ellenzéssel találkozók. A komité hír szerint a javaslatot már el is utasította. A kérdést az évenkénti ifjutörök kongresszuson is tárgyalni fogják. Több török lap egy Anatóliában megalakult egyesülettől felhívást kapott, hogy vegyen részt a július 19-től 23-ig Koniában a híres Mevlevi dervis-rend megalakítójának sirjánál tartandó négyülésen. A négyülés azzal a kérdéssel fog foglalkozni, hogyan kellene az alkotmányt biztosítani a kormány tulkapásai ellen. Kutatni fogják a monasztiri és albániai válság okait és erre vonatkozó határozatokat fognak hozni.

### Betiltott ellenzéki lap.

Konstantinápoly, július 10. Az „Etham“ nevű ellenzéki lapot a haditörvényszék „A lázító bíró“ című cikke miatt betiltotta.

## Az örkényi katasztrófa után.

— Az áldozatok temetése. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 10.

Huszonnégy óra múlt már el az örkényi borzalmas katasztrófa óta, a részvét azonban nemhogy elmúlt volna, hanem folyton fokozódik a szerencsétlen katonák iránt, akiket kötelességteljesítés közben ragadott el a halál. Az összeégett, szinte már hamuvá lett holttestük egész nap a halottak házában fektűt a ravatalon.

Ma délután szentelték be a holttestemetek, az egyik halottat Örkényben el is temették, a másik három holttestet pedig vonatra tették s holnap délután fél négy órakor temetik el Bécsben. Ezzel az aktuálissal záródik majd le a szörnyű szerencsétlenség, amelynek minden részlete megrázó, megdöbbentő.

Az áldozatok egytől-egyig osztrák fiuk, a katonai hatóság úgy intézkedett, hogy Bécsbe szállítják a holttesteket és osztrák földben hantolják el őket. Csak *Ipp Antal* szakaszvezetőt temették el Örkényben. A bécsi tanács intézkedésére s a hozzátartozók kérésére a temetkezési intézet tegnap négy kettős koporsót küldött Örkénybe, amelyek ma érkeztek meg a táborba.

A beszentelés ma délután négy órakor ment végbe főnyes katonai pompával. Nagyon sok magas katonai méltóság jelent meg az áldozatok végtisztességén. *Károly Albert* főherceg is ott volt az egész tisztikar kíséretében. A borzalmas katasztrófa egész Örkényt megrázta. A faluban minden ember részvéttel van az áldozatok iránt. *Horváth Sándor* örkényi földbirtokos hatalmas kertjét önkénytelten felajánlotta, hogy a virágokból koszorút kösenek. A szerencsétlen áldozatokat szőszoros értelmében elárasztották illatos virágzónnal.

A koszorúk közül kitűnik egy hatalmas habérkoszoru. Csak fehér és piros virágok díszelnek rajta, szőcs szalag lóg le róla. A színe a Habsburgok jellegzetes színe: piros és fehér. Rajta karaktersztikus aranybetűkkel németül:

„A hű kötelesség áldozatainak! — *Károly Albert* főherceg.“

Mellette mindjárt *Rotter* ezredes koszoruja, kissé távolabb *Braun* alezredes, az örkényi parancsnok hatalmas koszoruja, a tisztikar is nagy koszorút küldött: „A munkálkodás halottainak!“ felirással. A saját ezrede koszorujának szalgáján a következő felírás: „Derék katonáinknak — bajtársai.“ *Ludwig* hadnagy az áldozatok közvetlen parancsnoka „An én bajtársaimnak“ feliratu koszorút küldött.

Délután négy órakor volt a beszentelés. A Bécsből levezenyelt zenekar gyászdalokat játszott, a szertartást Schreiber hadtestparancsnok parancsára lehozott táborig végezte. A gyászlovást a 11. tüzérezred szolgáltatta. A szertartás után a pályaudvarra vitték ki a koporsókat s a vonat megindult Bécs felé...

Ipp Antalt Örkenyben temették el. Az előjáróság felajánlotta a katonai hatóságnak, hogy a virilista temetőben — amely negyven család magántulajdona — egy sírhelyet ingyen enged át. Itt hantolták el a szegény katonát. A part mentén fekszik a sírhely, hatalmas kőkereszt alatt.

Gyászol az egész falu. Az emberek még hangosan beszélni se mernek, csak egymás között sutognak. A templom harangja reggeltől kezdve zug, egy pillanatra se hal el a harangkongás...

## Állatkerti dolgok.



Sippal, dobbal, nádihegedűvel megnyitották az újjáépített állatkertet. A mindenfelé, magánbeszélgetésekben és hírlapi cikkekben egyaránt, számtalanszor elhangzott vélemények és kritikák után még mindig lehetne újat mondani erről a vasrácson, elegáns kőkerítéssel körülvárt városligeti területéről, amelyen a görbe torzító-tükrök és rozsdás vasketreczek helyén impozáns, műsziklás műhegyek, műtavak és tátongó műszakadékok keletkeztek. Az állatok most már igaziak, azok nem műállatok, mint a pesti gaminhumor a régi állatkert lakóiról állította, ez azonban nem változtat azon a körülményen, hogy az állatkerten minden rosszakarát nélkül ne találjon az objektív gondolkodó ember is számtalan újabb és újabb gáncsolnivalót.

Arról már az első látogatásnál meggyőződhetik mindenki, hogy a pazar pompájú új állatkertben feltűnően kevés az állat. Ami van, az se válik a városnak különös dicsőségére. Vigasztalhatjuk magunkat ugyan azzal, hogy ez csak a kezdet eleje és a vezetőségnek buzgó gondoskodása igyekszik majd folytonos beruházások útján fokozatosan növelni a fantasztikus várkastélyok, idilli fekvésű villák és vad romantikájú hegyszakadékok lakosainak számát, sőt örömmel látjuk, hogy „szaporodnak” is, mert — mint a kedvesen maiv hangu állatkerti kommunikációk kiűzik — hol az egyik emlősnek, hol a másik szárnyasnak „születik kis fia”, de mindamellett nem módosul egy látogatónak sem az a meggyőződése, hogy a város helyesebben járt volna el, ha a polgárság sok-sok millióját kevésbé díszes paloták építésébe és több állat beszerzésébe fektette volna. A főváros azonban (ez alatt a „tanács” néven működő hivatalos testület értendő), éppen olyan, mint minden egyes tagja, mint minden egyes viszonyain felül költekezik, irreális életet él.

Ez az alapja annak a fonákságnak is, amit az alábbiakban akarunk egy kis „megrovási kalandban” részesíteni, a budapesti embernek, egy félszázadot tíz év alatt átélni akaró, hirtelen nagygyá lett városnak mohó, könnyelmű és erkölcstelen parvenüisége, ami épp úgy megnyilvánul azokban a egyszerű állatkerti palotákban, amelyeknek tágas ketreczeiben busan lézeng egy-két exotikus emlős, mint a főváros adminisztrációjának ama eljárásában is, amelylyel a sok millió költséggel épült állatkertet a nagyközönség rendelkezésére bocsátja.

Ezuttal különben nem is az állatkert állandó lakóiról, hanem a vendégeiről: a közönségről akarunk beszélni. A közönségről, a mely a belépőjegyét megváltva szórakozni, tanulni vagy friss, pormentes levegőt szívní akar az állatkertben, többnyire anélkül, hogy tisztában volna azzal, hogy a jeggyel együtt megváltotta vendéglátó gazdája, a főváros számára azt a jogot is, hogy felültesse.

Kétféle közönsége van az állatkertnek. Az egyik, a nappali, nagyrészt jámbor, tapasztalni vágyó vidékiekből és Pesten szünetelő iskolásgyerekekből áll. Ezek az állat-

kerti látogatók a legmegelégedettebbek. Szép utakat, árnyas fákat, üde pázsitot, tavat, kisziklát, nagysziklát, mozit, tejesarnokot, vendéglőt, kávéházat, muzsikát, képeslevelezőlapot, játszóhelyet, sőt állatokat is találnak. Rendben van. A koronás belépődíjra ugyan lehetne néhány szót vesztegetni, de minthogy nyugodt lélekkel el lehetünk készülve a mentőfeleltre: „ott van a két olesó-nap”, nem is érdemes. Igaza van a fővárosnak. A ki nem akar vasárnap tolongani és történetesen nem csütörtökön, hanem kedden óhajt zoológiai kirándulást tenni, fizesse meg a fejenkénti koronát.

Este azután, mikor a kis és nagy emlősök, a szárnyasok, a vastagbőrűek, sőt a hüllők a különbeléptidias akváriumban is nyugovóra térnek és kigyulladnak a villamos lámpák az utak mentén, a vendéglők asztalai fölött és a tó körül, megváltozik az egész állatkerti közönség képe. A közlekedési eszközök minden válfaja tömegestül szállítja ki a legtávolabbi városrészekből is az elegáns, mondaine világot, az elite nyári Budapestet, melynek újabbban legkedveltebb vacsorázó helye az állatkert.

A fővárosnak üzleti felfogását ebben a tekintetben nem lehet kárhóztatni. Szép a természetrajz, de drága egy olyan szegény városnak, mint Budapest és a nappali belépőjegyek jövedelme nem elegendő. Csináltak tehát az állatkertből éjjeli szórakozóhelyet. Az okoskodás igen egyszerű és logikus. A főváros igen jól tudja, hogy az a körülmény, hogy husz fillér belépődíjat kell fizetni azért, hogy az állatkertben vacsorázhassunk, elegendő ahhoz, hogy közönséget vonzzon. Ez ellen rosszmájúság volna kifogást emelni. Ellenben igenis nem járja az, hogy a főváros a belépőjegyeket túl vajmi keveset törődik a közönség testi jólétével. Mikor nagy huzavona után végre hallatlan kedvezmények biztosítása mellett sikerült „bérbeadnia” a vendéglőt, kikötötte ugyan, hogy a bérlő polgári árakat tartozik szabni, ennél a kikötésnél tovább azonban nem ment. Így azután megtörténik az az anomália, hogy a vendéglőnek abban a részében, amelyik az állatkerten belül van, nem csak a belépődíjul leszurt husz fillérral, hanem az ételek tetelesen fölemelt árával is drágábban vacsorázom, mint ugyanannak a vendéglőnek a rácsos túl levő részén. A vendéglősnek igaza van. Miért ne nyuozzon, ha a közönség hagyja magát.

A fővárosnak azonban, amelynek éppen a racionális, reális életmódot kellene példáznia polgársága előtt, nem volna szabad ezt megtűrnie. Vagy talán ez a szemethunyás is benne van a szerződésben?

Talán nem szólnánk ezekről a dolgokról, ha legújabbban az állatkerti vezetőség nem duplázott volna rá eddigi visszatetszést keltő ténykedéseire.

Az eddigi huszfilléres esteken a rendes állatkerti zenekar muzsikált a vendéglő terraszán. A főváros egyszerre nagyot gondolt. A hét keddi és pénteki napjaira kinevezte a „bandát” szimfonikus zenekarrá és ezen a ezimen ilyenkor husz helyett negyven fillér belépődíjat szed a közönségtől. A husz fillérsi többlet nem idéz elő nagy zavart a szórakozni akaró fővárosi zsebében, ha már egyszer elhatározta magát arra, hogy az állatkertben vacsorázzék. De ha még olyan kevés is a különbség, valamit csak kell érte kapunk, amiben husz filléres napokon nincs részünk. Tehát lássuk. A kivilágítás ugyanaz, a vendéglő ugyanaz, az ételek, árak ugyanazok, a zenekar is ugyanaz, egy szál hegedűssel sincs több a zenekarban, mint máskor, legfeljebb csak történetesen nem Lehár keringőt játszanak, hanem az intermezzót a Cavalleriából.

Mi irdokolja tehát a kétszeresére emelt belépődíjat? Sémimi. Azaz hogy mégis: a főváros immorális gondolkozásmódja. A logikai összefüggés igen egyszerű. A főváros látta, milyen nagy sikere van az állatkertnek este, husz filléres belépődíj mellett. „Csinálunk két elite-napot — gondolták a városházán — akkor fognak csak dőlni az emberek”. És igazuk volt. A negyven filléres

estéken, holott azok semmiben sem különböznek a többiektől, a néparadat fokozott mértékben tódul az állatkert felé. Jól ismeri a főváros a maga publikumát, a pali-mivoltát, a parvenüiségét, amelylyel „bedül” mindenek, ami árban elüt a rendestől.

Hát ez az, ami ellen fel kell emelni vértónkat. Ha egy magánvállalat használja ki a publikum hiszékenységét és gyengeségét, nem szólhatunk semmit. Üzlet — üzlet. A fővárosnak azonban nem szabad a magánvállalkozó néha immoralitásában is elnézhető szempontjából néznie az állatkertet és közönségét. A főváros és az állam volna éppen hivatva a publikumot nevelni, hibáiból, fonákságaiból kigyógyítani, erkölcstelen, léha, életmódjáról leszoktatni és felfogását valami észszerűbb, reálisabb irányba terelni. Ehelyett éppen ezek a vezető faktorok statuálnak példát a magánvállalkozók fosztogatásához és a publikum hiszékenységének kihasználására. Amikor a főváros ilyen humbugalapon dolgozik, amikor az állam a közönség belépődíjak iránti gyengével visszaélve akarja az Operaház helyárait emelni, nem szabad csodálnunk az idegenforgalom pangását, a magánvállalatok lelketlen üzérkedését.

Ha véletlenül Arkanzasban történik olyan humbug, mint az állatkerti „szimfonikus” estéken, a felháborodottak browningjukkal belelőnek a karmesterbe, vagy a legközelebb álló városi tanácsnokba. Minthogy azonban a budapesti állatkert közönsége csapódik be, csak zugolódo, méltatlankodó kifogások hangzanak el — és a becsapott, palinak tartott peeti nép tovább fizeti a negyven filléretet kedden és pénteken este és abba az illuzióba ringatja magát ezért az összegért, hogy most más muzsikát hall, mint hétfőn vagy csütörtökön.

Cs.

## TÁVIRATOK

### Az olasz-török háború.

Róma, július 10. Caneva tábornoktól tegnap reggel a következő távirat érkezett: *Misrata a mi birtokunkban van.* Ma délután kitiűzték nemzeti zászlónkat az erődre. Reggel 4 órakor összes rendelkezésre álló csapataink támadásra vonultak föl. Mig a hajóraj látszólagos partraszállításokat végzett. Jobb szárnyunk megkerülte az ellenséges balszárnyat. Együttal csapataink zöme előnyomult. A gyalogság az összeütközés után azonnal akcióba lépett. Az ellenség erős állásaiából makacs ellentállást fejtett ki. A harc mindjárt az elején nagy csata jellegét öltötte. Jobb szárnyunk áttörte az ellenséges balszárnyat és azután szuronytámadásra tért át. Délelőtt 10 órakor az ellenséges balszárny már javában menekült, a jobbszárny csapatunkint vonult vissza. Az ellenség vesztesége sok száz halott és sebesült, nekünk kilencz halottunk és huszonegy sebesültünk volt.

Konstantinápoly, július 10. A kamara majdnem vita nélkül elfogadta a hadi pótdóra vonatkozó törvényjavaslatot.

### Orosz matrózok zendülése.

Pétervár, július 10. Egy Szebasztopolból érkezett titkos távirat azt jelenti, hogy ott a matrózok veszedelmes zendülésben törtek ki. Részletes jelentés még nem érkezett.

### Megsemmisített török rablóbanda.

Szaloniki, július 10. Rokcsosz közelében, többnyire menekülő gonosztevőkből álló mohamedán bandát, mely a keresztény lakosságot már hosszabb ideje rémületben tartja, csendőrök megtámadták. Két banditát agyonlőttek, egy megsebesült.

Szaloniki, július 10. A vilajethatóságoknak állítólag bizonyítékai vannak arra, hogy Katerina környékén több görög falu lakossága a tilalom ellenére rablóbandákat rejteget, különösen Milasz községben. A hatóság azzal fenyegeti a lakosságot, hogy áttelepíti őket egész más vidékre, amint az már néhányszor történt is. A görög egyházi hatá-

ság a fenyegetés miatt lépést tett a patriarkátusnál, mert ebben a fenyegetésben azt a szándékot fedezi fel, hogy a görög elemet arról a vidékről elűzze.

## Az angliai bányarobbanás.

— Száz bányász halálveszedelme. —

Budapest, július 10.

Már megemlékeztünk arról a rémes bányarobbanásról, amely Angliában a delaby ezénbánya egyik aknájában történt. A katasztrófa nagyságát fokozta az, hogy délután, a mentési munkálatok közben három újabb robbanás történt. A halottak számát eddig még pontosan nem tudták megállapítani, mert a mentés közben is sokan jártak szerencsétlenül az újabb robbanásoknál.

A részletesebb jelentések szerint eddig 69 rettenetes megcsönkített holttestet hoztak napvilágra. Más források szerint már eddig is nyolcvannégy holttestet hoztak ki a bányából. A kormány egyik bányafelügyelője, Pickering és két felügyelő valamint a bánya üzemvezetője szintén az áldozatok között van. Az angol királyi pár, mely már korábban délután megjelent a szerencsétlenség színhelyén, meleg hangon megdicsérte a mentésnél életüket kockáztató bányászokat és megígérte, hogy gondoskodni fog az áldozatok hátramaradtjairól. Megmereült bányászok beszélik, hogy a szerencsétlenség pillanatában hirtelen hatalmas dörrenést hallottak és mikor előre akartak rohanni, lámpák csaptak fel előttük, úgy hogy alig menekülhettek. Csak azok mentették meg életüket, akik idejekorán egy mellékfolyóra menekültek, ahol égési sebek árán szabadultak a haláltól.

Délután 5 órakor egy negyvenötven főből álló mentőcsapat nyomult a tárnába, mikor hirtelen egy második robbanás történt, amely több bányászot darabokra tépett, másokat súlyosan összehajszolt. Több holttestet olyan helyzetben találtak, hogy kezüket a szemük elé tartották, mintha valami vakító viláosság elől akarnák védekezni. A hősiességű első csapatából huszonegyen lettek haláluk a tárnában.

Egy bányász, aki együtt volt a szerencsétlenül járt bányafelügyelővel, a következőképpen adja elő a történeteket:

— Éppen beszélgettünk, amikor fülsiketítően hatalmas csattanás rázkódtatta meg a levegőt. Nem volt annyi időnk, hogy biztos helyre meneküljünk, mert rögtön a dörrenés után fölelmetes zugás, sűrű füst vett körül bennünket. Pár lépést tettem, azután elvesztettem eszméletemet. Perczekig fekhettem így ájultan és mikor magamhoz tértem, bevonáztam magam egy oldalifolyóba. A bányafelügyelő és egy másik bányász utánam jöttek, de utközben leestek és ott maradtak. Alig hiszem, hogy bárki is két percenél tovább kibirta volna abban a rettenetes levegőben. Az oldalifolyósóról telefonozni próbáltam a felszínre, de a készülék nem működött. Vértárgyszűrés kétségbeesésben töltöttem egy negyed órát, míg végül lépteket hallottam: két bányász jött, akik kimentettek szorult helyzetemből.

A király, aki a szerencsétlenség hírének halálára kézzel kastélyából azonnal a helyszínére ment, tegnap délután meglátogatta az Elsa-bányát és egy bányász kezéből kivéve a császárt, sajátkezőleg ült le magának néhány darabka szenet, a mit eltett emlékül.

A Cadeby és Danoby bányáknak összesen 5000 alkalmazottja van, de amikor tegnap hajnali két órakor az első robbanás történt, csak mintegy kétszázan voltak a bányában, mert a többiek az angol királyi pár érkezéséhez készülődtek. Abban a tárnában ahol az első robbanás történt, csak 35 munkás dolgozott. Azonnal működésbe léptek a mentőmunkások, hogy napfényre hozzák a holttesteket, mikor egy másik robbanás következett be, melyet újabb expozíció követett. Újabb mentőcsapatsorok állottak munkába a reggel nyolc órára hat holttestet hoztak elő hetvenöt halott közül. A legtöbb halott az első mentőcsapathoz tartozik. — Rettenetes füst, egyre omló kőtörmelék és szén-

darabok akadályozták a mentési munkálatokat. A holttestek rettenetesen össze vannak égyve és igen sokat nem lehet agnoszkálni. A halottak közt van három bányafelügyelő és három munkavezető.

## Botrány a sütők gyűlésén.

— Rendőrökkel vezették ki az ellenzéket. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 10.

Gróf Tisza István — úgy látszik — valóságos iskolát teremtett. Az egyesületek elnökei vérszemet kaptak a képviselőház elnökétől és most már ők is minden alkalommal erőszakhoz folyamodnak. Ha az elnök nem tud boldogulni az ellenzékkel, nem tekintőriázik sokat, hanem egyszerűen minden „retinenskedő” tagot rendőrökkel kivezetet a gyűlésekről. Pár napja csak hogy beszámoltunk a Vonatkészők Otthona rendkívüli közgyűléséről amelyen Birki elnök csendesen „eltávolította” az ellenzéket s amikor már a hiveivel egyedül maradt, bizalmat szavaztatott magának. Most ugyanezen receptje szerint dolgozott a pékmesterek elnöke. Ma délutánra hívták össze ugyanis a Fővárosi Sütőmesterek Kaszinójának rendkívüli közgyűlését. Az ülés nagyon viharosan ígérkezett, mert Spolarits és érdektársai vezetésével a tagok közül sokan nem voltak megelégedve. Az elégedetlenek egy csoportba tömörültek s meg akarták bukztatni az elnökséget.

A harcnak az előzménye az őszszel lezajlott munkáskizárással vezethető vissza. A mesterek akkor létesítettek egy munkaközvetítőt s akkor Spolarits elnök pártja azt az indítványt tette, hogy helyezték át a kaszinó helyiségeit az elnök kávéházába, a kaszinó helyiségeiben pedig rendezték be a munkaközvetítőt. Ugy is történt, amde a segítők a közvetítőt bojkottálták, nem mentek oda, hanem először a szakszerveletből, később a „Zala-kávéház”-ból közvetítettek munkásokat s a mesterek hiába rendezték be a munkaközvetítőt, kénytelenek voltak elmenni a munkások közvetítőjébe munkásokért. A közvetítő így fölöslegessé vált s a kaszinó vezetősége átalakította azt magánlakássá. Ebben azonban az ellenzék nem akart megnyugodni, hanem követelte, hogy a kaszinó ne legyen Spolarits ipartestületi elnök kávéházában, aki egyúttal a kaszinó elnöke is, hanem nyissák meg ismét a régi helyiségében, ahonnan a közvetítő kiköltözött.

Az ellenzék kellő számu aláírással ellátott beadványban rendkívüli közgyűlés egybehívását kérte a vezetőségtől. A rendkívüli közgyűlésen mindenekelőtt a kaszinó helyiségének ügyében skartak határozatot hozni, továbbá elszámolást akartak követelni a vezetőségtől, amely szerintük a kaszinó vagyonát elköltötte a munkáskizárással s mindezekért bizalmatlanságot akartak szavazni a vezetőségre.

Öt órára hirdették a gyűlés megnyitását, de már előzőleg megtelt a Sas-kör hatalmas díszterme. Az ellenzéki emberek nagy mebotránkozással beszéltek, hogy az elnökség sok „nem megbízható” embernek nem küldött meghívót s ha véletlenül nem szereznek tudomást a gyűlés összehívásáról, egyetlen egy ellenzéki tag se juthat be a terembe.

Öt órakor jelent meg a teremben Spolarits György elnök, egy csapat rendőrtől kísérve. Mindenki szó nélkül ült le a helyére, nem tudta senki se, hogy mi fog történni. Spolarits ekkor hangosan így szólt:

— Akinél nincs meghívója, az hagyja el a termet!

Erre óriási vihar tört ki. Az elnök összesugott a rendőrszűrésével, akinek kidta a parancsot, hogy aki nem tud meghívót felmutatni, szó nélkül vezessék ki. Először Erdi Sándor sütőmestert ragadták meg az elnök utasítására a rendőrök és kizsárolták a helyiségből. Majd Steiner Gyulát, a Magyar Sütők Lapjának szerkesztőjét vezették ki az elnök. Ezután Fürst Sándor, Nitsch Márton, Weisz Miksa és Heim Lajos sütőmesterekre került a sor, amire az ellenzék összes tagjai kivonultak. A kivonulás persze nem ment csendben, sőt a teremben sűrűn hallatszottak a kifakadások:

— Csak erőszaknak engedünk!

— Ez a Tisza Pista módszere!

— Ellopták a kaszinó pénzét! Ezért nem szabad jelen lennünk!

Majd Spolarits fejére zúdultak a haragos kiáltások:

— Csak! Gazember! Sikasztó! Adja ide a pénzüket, amit kilopt a zsebünkből!

— Maga teszi tönkre a sütőipart!  
Spolarits ezekkel a kifakadásokkal szemben védekezni próbált és azzal indokolta az ellenzéki tagoknak karhatalommal való eltávolítását, hogy ezek nem fizették tagdíjat.

Az izgalom olyan nagy volt, hogy az ülést nem lehetett azonnal megnyitni. Még az elnök emberei is lázongtak az erőszakoskodás láttára. Az ellenzék többször be akart hatolni a terembe, de hiába. A rendőri készenlét, melyet közben a közelben levő őrszemekkel erősítettek meg, azonban mindannyiszor megakadályozták az ellenzéki kaszinói tagok bemenetelét. Hat órakor nyitották meg az ülést. Kurcz Imre jegyző terjesztette elő az évi jelentéseket, melyek bizony meglehetősen pongyolán számoltak be a kaszinó vagyonáról. Bár a teremben csupa Spolarits-párti pékmester ült, még így is nem egyszer kifakadtak a tagok a pénzkézeltés ellen. Ezután afölött vitatkoztak, hogy a kaszinót a Spolarits-kávéház helyiségeiben állítsák-e föl vagy sem. Az erre vonatkozó javaslatot az elnök így terjesztette elő:

— Kérem, én nem akarom, hogy az én kávéházamban legyen a kaszinó. Ha maguk úgy gondolják, hogy a Spolarits, aki 16 évig dolgozott magukért és ezeket költött magukra, nem tett eleget kötelezettségeinek, hát menjenek más kávéházba.

Az egész közgyűlés igen izgatott hangulatban folyt le és még a tárgysorozatot sem lehetett letárgyalni, mert a tagok, úgy látszik, nem voltak megelégedve a gyűlés tenorjával és egymásután eltávoztak. Erre az elnök, anélkül, hogy új tisztikart választottak volna, berekesztette a közgyűlést.

## EGYHÁZAK.

— (A szerb egyházi alapok vizsgálata.) Jovanovich Pál miniszteri tanácsos, aki hivatalos ügyekben néhány napot Bécsben töltött, ma ismét Karlóczára utazott, hogy folytassa a szerb nemzeti egyházi alapok és alapítványok kongresszusilag véglegetett zárszámadásainak vizsgálatát. Ez a vizsgálat, mint értesülünk, teljesen az autonóm szabályzatok által vont határok között mozog s nem áll a szerb hírlapok azon tendenciózus hirdása, hogy a miniszterelnök a hatáskör túllépésével rendelte volna el az alapok vizsgálatát. A kiküldött miniszteri biztos, miután a zárszámadások vizsgálatát befejezte, a legfelsőbb felügyeleti jog alapján nyert felhatalmazása értelmében, mint ez már azelőtt is többször történt, fogja vizsgálni az alapok és az alapítványok kezelését. Ugyancsak vizsgálat tárgyát képezik a gör. kel. szerb zárdáknak 1908—9. évi zárszámadásai, amelyek a fennálló szabályok értelmében a miniszterelnök felügyeleti jogkörébe tartoznak.

— (Egyházkerületi közgyűlés.) A tiszai ág. hitv. ev. egyházkerület ezévi közgyűlése ma vette kezdetét Nyiregyháza Szentiványi Árpád egyházkerületi felügyelő és Geduly Henrik püspök elnöklésével. Ezt megelőzőleg tegnap délután a templomban istentiszteletet tartottak, melyen Csók György miskolczi lelkész prédikált. Ezt előértekeztet követte. A mai közgyűlést szintén a templomban tartják. Szentiványi Árpád megnyitóbeszédében utalt a közgyűlés fontos feladataira. Elfogadták az eperjesi kollégium új kormányzati szabályzatát, kimondták, hogy kívánják a lelkészi kongruának 2400 koronáról való fölemelését s e célból az egyetemes közgyűléshez feliratot intéznek, valamint a közös protestáns bizottsághoz. A közgyűlés kiküldötte képviselőit a Budapesten november 6-án megtartandó egyetemes közgyűlésre. Tudomásul vették, hogy a zsinatot 1913. év végén tartják meg. A közgyűlés kimondta, hogy az ev. teológiai fakultást nem a budapesti egyetemen kívánja felállítani, de Eperjesen. Tudomásul vették, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter megbizta a minisztérium alapítványi ügyosztályának főnökét azzal, hogy az alapítványok ellenőrzésének szabályozása ügyében az evangélikusokat illetőleg Lőrő Prónay Dezsővel, a reformátusokra nézve pedig gróf Tisza Istvánnal tárgyal. A közgyűlés pénzügyi okokból nem járul hozzá ahoz a tervhez, hogy az evangélikus tanítóképző felállíttassék. A közgyűlés a teológiai tanügyi rendszer revízióját kívánja a tanszabadság elve alapján, és ellenzi a teológiai akadémiák egyesítését. A közgyűlést délután 1 órakor a Sóstón közbéd követi.

— (Külföldi ösztöndíjak.) A tiszántúli református egyházkerület a következő külföldi tanulmányutra szolgáló ösztöndíj-alapítványokra iratott ki pályázatot: Nagy József-alapítvány ezer koronájára, amelyre vonatkozó kérvények a püspöki hivatalhoz augusztus elsejéig küldendők; az Egri—Dobray-alapítvány ezer koronája. Pályázat a teológiai dekanatushoz nyújtandó be.

## UJDONSÁGOK.

### Hivatalos elragadtatás.

\* \* \*

Egy német újságírónak az a gondolata támadt, hogy kérdést intézzen Kokovev orosz miniszterelnökhöz a német császárra vonatkozólag. Mi a véleménye a miniszterelnöknek a császártalálkozásra általában és milyen impressziót tett a császár a miniszterelnökre különösen?

Talán nem is tévedek, ha azt állítom, hogy a választ, amelyet Kokovev adott, a lap szerkesztőségében előre is megfogalmazhatták volna. Csak azt kellett lényeg gyanánt belefoglalni a fogalmazványba, hogy Kokovev el volt ragadtatva Vilmos császár egyéni szeretnivalóságától és hogy a németek imperátora át van hatva fölülről lefelé és alulról fölfelé a világbéke szeretetétől. Szózat lehetne tenni egy ellen, hogy a dolgot nem demantálták volna sem német, sem orosz, sem semmiféle részről.

No bizony! Csak az kellene, hogy egy miniszterelnök ne legyen elragadtatva olyan császár egyéni, emberi és uralkodói kiválóságától, akivel saját császárságának találkozója volt; akivel összehellegzett s akit kétoldali orozáján, mint ez már ilyenkor hagyományos szokás, megcsókolt s aki által viszont megcsókoltatott. A bizantinizmusnak ebben a korszakában, amikor a gyengék oly mesterien tömjéncznek az erőseknek s a hatalmasok mesteriebben a még hatalmasabbaknak, mit is mondhat a császárról a muszka miniszterelnök, mint azt, hogy el van ragadtatva? Már hivatalból is el van ragadtatva és jaj volna neki, inkább vakon született volna, ha nem volna elragadtatva.

Ez azonban félig-meddig magánügye az orosz miniszterelnöknek, aki olyan formában fejezi ki elragadtatását, amilyen neki legjobban megfelel. Sőt nem tartom lehetetlennek, vagy kizártnak, hogy a császárt valóban szeretni valónak találta az orosz kormány elnöke. Hisz mindenki, aki közelebbi érintkezésbe jutott Vilmos császárral, ha nem is volt hivatalos egyéniség, szeretetre méltónak találta őt. S minden jel arra mutat is, hogy sok egyéni tulajdonság kvalifikálja az imperátort a szeretetreméltóságra. Mindamellett bizonyos humort fejez ki az, ha egy aktív miniszterelnök el van ragadtatva tőle és ennek komoly interwiv keretében kifejezést ad.

Ami azonban már nem magánügy, az a beszélgetésnek az a része, mely a német császárnak a világbéke szükségességére vonatkozik. Őszinte szeretet a világbéke iránt. A császár át van hatva ettől és becsületes szándékai vannak Oroszország iránt. Olyan augurok, akik be vannak avatva bizonyos dolgokban, ezt a kijelentést fejesőválvá fogadják; sőt némi homlokránczolásal is. Miért maradtak el akkor a szokásos pohárköszöntők? — kérdezik a szentikusok. Hisz császárok, ha találkoznak, előre szirkumspetuosan megfogalmazott, háromszor megcenzurázott és ötször újra megszerkesztett pohárköszöntőkkel kedveskednek egymásnak. Ezekben a pohárköszöntőkben két dolog foglaltatik mindig: az egyik az, amelylyel a felségek egymást agyba-főbe magasztalják, a másik az, amelylyel a világbéke szükségességét hangoztatják. Mindig a népek fejéhez vagdossák a békét, a világbékét, annak szükségességét.

Ezek a pohárköszöntők most elmaradtak. S az orosz miniszterelnök szükségét érezte annak, hogy ezt az elmaradást pótolja. Csak nem mulhatott el császártalálkozás a béke-szükség hangoztatása nélkül.

Mindamellett a népek halálosan unják már ezeket a súlyos frázisokat. Mert ez a fegyveres béke szívja ki a népek véréit, zsírját, életerejét. S elragadtatásban Kokovev sem mert annyira menni, hogy a német császár leszerelési óhajásairól beszélt volna. Ekkorát már egy orosz miniszterelnök sem mer hazudni.

(t.)

**NAPIREND:** Naptár. Csütörtök, július 11. Róm. kath.: Pius vt. — Prot.: Előd. — Görög orosz: június 28. Cir. és János. — Zsidó: Thamusz 26. — A nap két reggel 4 óra 14 perczkor, nyugszik este 7 óra 55 perczkor. — A hold két éjjel 12 óra 41 perczkor, nyugszik délután 5 óra 11 perczkor.

A miniszterelnök mint belügyminiszter fogad a belügyminisztériumban délután 5 órakor.

A igazságügyminiszter fogad délután 5 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad délelőtt 10 órakor.

A kereskedelemügyi államtitkár fogad délután 12—2 óráig.

Japánkiállítás a Teréz-körút 7. szám alatt lévő földszinti termekben. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. *Petőfi-Ház* (Bajza-utca 21.) nyitva 10—2-ig. Belépődíj kedd kivételével 1 korona.

**Nyitvalevő múzeumok:** Nemzeti Múzeum állattára 9—2-ig, Erzsébet Múzeum 9—4-ig, Ernst-múzeum (Nagymező-utca 8.) nyitva 9—6-ig, Földtani Múzeum 9—1-ig, Iparművészeti Múzeum 9—1-ig, Mezőgazdasági Múzeum 10—12-ig, Tanszer Múzeum 9—7-ig.

**Nyitvalevő könyvtárak:** Fővárosi könyvtár 9—2-ig, Iparművészeti Múzeum könyvtára 9—12-ig és 6—8-ig, Kereskedelmi Múzeum könyvtára 9—2-ig, Pedagógiai könyvtár 9—7-ig, Statisztikai könyvtár 10—1-ig, Földtani Intézet könyvtára 4—6-ig.

**Nyitvalevő géptárak:** Vegyes kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-u. 37—39.), nyitva 9—7-ig. Belépődíj nincs. A Szépművészeti Múzeum régi képtára, nyitva 10—2-ig.

— **Kossuth Ferenc állapota.** Nauheimből jelentik: Kossuth Ferenc egészségi állapotában az örvenedetes javulás egyre tart. A beteg pártvezérnek igen jót tesz a nauheimi gyógykúra. Izületi fájdalmi teljesen megszűntek és ha a javulás így tart, remélhető, hogy jó egészségben térhet vissza Budapestre.

— **Uj bárók.** A király, mint a hivatalos Jap mai száma jelenti, dr. Köhner Adolf, Köhner Alfréd, Köhner Jenő és Köhner Vilmos földbirtokosoknak és nagykereskedőknek, valamint törvényes utódaiknak, a közgazdaság és közélet terén szerzett érdemeik elismerésül, *Szászbereki* előnévvel a magyar bárói méltóságot adományozta.

— **Péter király nevenapja.** Péter szerb király névnapjának évfordulója alkalmából július 12-én, pénteken délelőtt fél 12 órakor ünnepi hálaadó istentisztelet lesz a Veres Pálné-utcai szerb templomban. Az ünnepi misét Bikár Radivoj budapesti szerb plébános celebrálja. Az istentiszteleten a magyar kormány hivatalosaa képviselteti magát és testületileg megjelenik a budapesti szerb kolónia. Az istentisztelet után gratuláció és fogadtatás lesz a budapesti szerb konzulátus Perczel Mór-utca 4-ik szám alatti helyiségében, ahol Wintrovits konzul veszi át az üdvözléseket.

— **A román királyi pár Brassóban.** Carmen Sylváról, a románok dalos királynőjéről az utóbbi időben riasztó hírek terjedtek el. Azt mondták, hogy Carmen Sylva súlyos beteg és állapota válságosra fordult, úgy hogy a katasztrófát minden perczben vágni lehet. Erre alaposan ráczafól az a hír, hogy Károly király és Carmen Sylva a múlt hetekben több napos automobilutazást tettek meg. Tegnap délután Brassóban tünt fel a román királyi pár hatalmas udvari autója, amelyben Károly király és Carmen Sylva ültek. Carmen Sylva a királyi bololdalán ült. Arczán nyoma sem volt a betegségnek. Vigan integetett az országuton összeverődött turistáknak és románajku lakosságának, amely zajosan ünnepelte őket. Az udvari autót egy másik követte; a szárnysegéd gépkocsija, amelyhez egy kis román zászló volt hozzáerősítve. A királyi pár ezuttal Szinajából Derestyéig jött autóján. Ezt az utirányt Carmen Sylva igen szereti, úgy hogy ebben az évben már többször megtette Károly román király betegségeiről is kalandos hírek kerültek forgalomba. Akik most látták a román királyt, erre a hírre is alaposan ráczafólnak. Azt mondják, hogy Károly királyt soha nem látták ilyen egészségesnek. Arca üde és derűs, szeméből az életkegy sugárzik. Amikor az udvari autó Derestyéig ért, visszafordult és Szinaja felé róbogott.

— **A dalai láma küldötteit meggyilkolták.** Kalkuttából jelentik: Hír szerint a dalai láma küldötteit Lasszában kínbarát tibetiek legyilkolták. Mint a *Spacem* jelenti, egy kolostorban papok gyilkolták le őket. Az *Englishman* jelenti, hogy a dalai lámát a hír annyira felizgatta, hogy Indiába tér vissza.

— **Közvetlen vasuti kecsi a Balatonhoz.** A Máv. balatoni éjjeli vonatain utazó utasoknak eddig *Pusztadonnyzabolcsnál* át kellett szállniuk és aszük váróteremben kellett várakozniuk. Ez ellen számos főlzólalás történt, ami arra indította a *Balatoni Szövetséget*, hogy az utasok kényelmének biztosítása érdekében az éjjeli vonatokhoz *közvetlen kecsik kapcsolását kérje.* A szövetség kérését a Máv. igazgatósága teljesítette.

— **Samassa biboros állapota.** Egerből jelentik: Azok a hírek, amelyek a fővárosi lapokban Samassa János egri biboros ércs egészségi állapotáról megjelentek, erősen túlzottak. Igaz ugyan, hogy a bibornok ércs kissé gyöngéledik, aminek oka az, hogy a 84 éves főpásztor pár hét előtt tüdőgyulladásra esett keresztül, állapota mindazonáltal semmiféle aggodalomra nem ad okot olyannyira, hogy e hó 23-án megtartják gyémántmiséjét, amelyet Szmeccányi Lajos koadjutor címzetes ércs fog ecelebrálni. A gyémántmise alkalmából az egész egyházmegye nagy ünnepeket fog rendezni. A bibornokércs most is mindennap megteszi rendes napi sétáit, ami szintén azt bizonyítja, hogy a kedvezőtlen egészségi állapotáról szóló híresztelések nem felelnek meg a valóságnak.

— **Oszták miniszterek titkos tanácsossága.** A király *Trnka* Ottokár es. kir. közunkaügyi miniszternek és *Dlugosz* László es. kir. miniszternek a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen adományozta.

— **Egy hadtestparancsnok balesete.** Kolozsvárról jelentik: Ögróf Marenzi Ferenc hadtestparancsnok, a 12. honvédkerület parancsnoka tegnap kocsin csapatszemlére indult Fogaras felé, ahol most az oda összpontosított gyalogezredek folytatják gyakorlataikat, a hadtestparancsnok lovai utközben egy szikla hegyi uton megbokrosodtak és beleszaladtak egy szembejövő kavicsoszekérbe. Marenzi hadtestparancsnok és segéd-tisztje hirtelen kiugrottak kocsijukból, miközben Marenzi hadtestparancsnok arcán és jobbkarján megsérült. A hadtestparancsnokot ma behozták a kolozsvári sebészeti klinikára, ahol megállapították, hogy sérülései nem veszélyesek. Segéd-tisztje szintén csak könnyebb sérüléseket szenvedett, míg kocsisát súlyos sérülésekkel szállították a fogarasi kórházba.

— **A levakart császári korona.** Furcsa dolog derült ki *Viktória Lujza* hercegnőről, a német császár leányáról. Mig felséges édesapja a múlt évi szövegvetett barátságot az orosz czárral, a hercegnő beteg édesanyjával egyedül maradt Potsdamban. És mert nem volt, aki kordában tartsa, gyakran járt ki automobilján a városba. Nem akarta azonban, hogy felismerjék és aittvalói hódolatban részesítsék olyankor is, mikor nincs ilyesmire hangolva, azért *levakartatta az automobilról a császári koronát.* Így járkált néhány napig Berlin utcáin, mikor egyszerre megint csak rajta volt az automobilon a császári korona, édesanyja pedig bizalmasan kérdőre vonja, hogy mire való ez a szerény inkognitó.

— **Még se járja, hogy sebes hajtás miatt mindig felirnak a rendőrök** — mondta a hercegnő s az udvar meglegedett ezzel a magyarázattal.

— **Radó Viktor temetése.** Radó Viktornak, a sífoki automobilkatasztrófa szerencsétlen áldozatának, a Magyar Fémöntőgyár igazgatójának holttestét hazahozták Sífokról és ma délelőtt fél 11 órakor temették el a rákoskereszturi izraelita temető halottasházából. A végtisztességen nagy részvét nyilvánult meg a szerencsétlen véget ért igazgató iránt. A gyászoló közönség soraihan ott voltak ögróf *Pallavicini* Béla, *Maróthi-Fürst* László udvari tanácsos, dr. *Schreyer* Jenő szerb konzul, *Geiger* Béla igazgató és igen sokan mások. A gyászszertartás *Lazarus* főkantor énekével kezdődött, majd *Adler* Illés rabbi mondott megható bucsubeszédet, amely alatt az özvegy es a gyászoló család tagjai többször hangosan felzokogtak. Ezután az énekkar kísérete mellett a sírhoz vitték a koporsót. Itt *Stettner* János a Magyar Fémöntőgyár tisztviselői nevében, dr. *Kassai* Ferenc pedig a Lőpótvárosi Társaskör nevében mondottak bucsubeszédet és ezután elföldeltek a sífoki automobilkatasztrófa szerencsétlen áldozatát.

— **Törökországban meggyilkolt olasz mérnök.** A konstantinápolyi lapok jelentése szerint egy albán vállalkozó Adanánál meggyilkolta Santa Dóza olasz főmérnököt. A tett motívuma személyes boszu. A gyilkost nyomozzák.

— **Harminceötezer márkás sikkasztás.** Braunschweighből jelentik: Albrecht, a mezőgazdasági központi hitelpénztár szolgálja ma 35.000 márká elsikkasztása után megszökött. — Braunschweighből jelentik: Albrecht bankszolgát, aki 35.000 márká elsikkasztása után elszökött, Ceinében délután elfogták.

— Az mint ismeretlenségig elárulja teljes érdeklődésével Orth János télyában a árverezésre vezetett Ortján van és szigetén és földdel. A kastély felelőseket osztrák p könyvtárba metszet va szeti tervi mind igen kisebb-nagy A kastély melyben a édesanyja, sen részt kastély fe

— S és táviró negyven testületil roly post az élen, érdekeit távirdaig kollégái mondott

— I este 11 mintegy volt, am tett. Az ház meg itteni m szeizmog földreng A földre érezték

— J járásban nak őri retlen c házban fatelepe alatt lá hogy a nyckról elpusztultókat a hír v helyszin ércs, a Ma haj esaptak Érdekes káló gy léptek A nyor pitáni nagy.

— lentés s finből Kirsch császár lasson berlini nyolcra len b ralni a gyermek meg v ípítés ját ad reform ma reg zollern ben az lau ne kiséri.

— Merke egy k 12 ór



— **Arató-sztrájkok.** Szatmárról jelentik: Grosz-wald Ádám földbirtokosnak körülbelül kétszáz aratója sztrájkba lépett, mivel a roszt termés miatt kevesebb részt kaptak volna, mint amennyire számítottak. Miután a sztrájkolók fenyegetően kezdtek viselkedni, Groszwald a csendőrséghez folyamodott s **Forgács Vilmos** hadnagy vezetésével rövid idő alatt nagy csendőri készletet vonult ki a lázongó munkások közé. — **Losonczi táviratozások:** Wohl Aladár lazi birtokán az aratómunkások sztrájkba léptek. A sztrájk oka, hogy a termés kevesebb annál, mint amennyire a munkások számítottak. Sok dült buza van és ennek a learatása több munkát kíván. A losonci szolgabírószám közelépett. A sztrájkba lépett aratókat, szám szerint harminczet, akik a békéltető tárgyalás során megtagadták ismételt munkát, **Báthly** losonci főszolgabíró egyenkint tizenöt napi fogházra ítélte.

— **Rémes rablógyilkosság Gacsályon.** Hétfőn este kilenc óra tájban egy ijedt ember futott Szatmármegyében a gacsályi csendőrségre s jelentette, hogy **Módis Benő** földbirtokos udvarán, az eperfán egy asszony élettelen holtteste csügg. A csendőrség rögtön kiment a megjelölt helyre, ahol az udvar közepén levő eperfán **Módis Benő** földbirtokos holtteste lógott. Az arcán több ütéstől eredő folt, nyakán egy kétcziméteres szurás, körülötte nagy töcsa aludt vér. A csendőrség a holttestet levágta s beszállította a gacsályi temető halottsházába, a bűntényről pedig jelentést tett a szatmári királyi ügyészségnek. A csendőrség hétfőn egész éjjel nyomozott s — úgy látszik — nem eredménytelenül, mert a gyilkossággal gyanúsított embert elfogták. A gyilkost, aki állítólag töredelmesen beismerte bűnét, kihallgatás után letartóztatták, a nevét azonban egyelőre titokban tartják. A nyomozás a következőket állapította meg: **Módis Benő** 66 éves földbirtokos, akinek Gacsály határában nagykiterjedésű birtoka van, mint rendszeren, hétfőn este is 6 órakor aludni tért. Félhét óra tájban egy 25—30 évesnek látszó ember az utca felől lévő ablakon bezörgött. **Módisné** a zörgésre felébredt s megkérdezte ki van odakiinn. Az ember erre azt válaszolta, hogy ő a tanáról jött s fontos üzenetet hozott: nem akarnak az aratók dolgozni. **Módisné** erre kinyitotta a kaput és beengedte az ismeretlent. Amikor a szobába érték, az idegen megragadta a földbirtokosnőt, a földre teperte s fojtogatni kezdte. Rettenetes tusa kelezte a gyilkos és az életét védő öreg asszony között. **Módisné** körmeit úgy vágta a támadó arcába, hogy nyomában kiserkent a vér. A megsebzett rabló ekkor öklével az öregasszony arcába csapott, amitől az elszédülve terült el a földön. A bestiális ember ezután még több csapást mért az asszony arcába. A rabló ezután felforgatta a szobát, majd feltörte a pénzszekrényt s a pénzt magához véve, távozni akart. Az ütésektől elkábult asszony ekkorra azonban visszanyerte eszméletét s mikor látta, hogy támadója kirabolta, nekiugrott s el akarta venni tőle a pénzt. Újabb harc keletkezett az asszony és a rabló között. Pár pillanatig tusakodhattak, amikor a rabló kést rántott s azzal az asszony torkába szurt. A szurás halálos volt. **Módisné** élettelenül vágódott a földre. A gyilkos ekkor megragadta a földön a támadó kezét s egy kötőfékkel a földre akasztotta, ezután a kaput át eltávozott. A gyilkossággal gyanúsított foglyot ma délelőtt beszállították a szatmári királyi ügyészség fogházába.

— **Az amerikai hőség.** Newyorki jelentés szerint ott egy hét óta borzalmas hőség uralkodik, amely megbénította az egész üzleti életet. Rendkívül sok napszúrás-eset fordul elő s ezért a városi tanács megengedte, hogy az utcaasprók, akiknek sorában a legtöbb megbetegedés előfordul, délben ne söpörjék az utcákat. A hőség csökkenését a meteorológia jóslása szerint remélni sem lehet. Egy újabb newyorki távirat jelenti, hogy a rettenetes hőség, mely immár egy hét óta tart, teljesen türelhetlenné vált, és a város forgalmát és üzleti életét teljesen megbénítja. Aki csak teheti, a szabadba, vagy a tengerre menekül. A kevésbé tehetősek a nyilvános parkokban tanyáznak, hol az árnyékban keresnek enyhülést. A napszúrás esetek száma egyre szaporodik. Az óriási hőség következtében eddig 28 ember halt meg, még Newyorkban hat, Filadelfiában tizenegy, Bostonban három és Pittsburgban öt. — Newyorkból jelentik: A keleti és központi vidékeken a lakosság szüntelenül sokat szenved a hőségtől. Newyorkban tegnap 11 ember meghalt, Filadelfiában 6, Chicagóban 9 halálos eset volt. Többben az elviselhetetlen hőség miatt öngyilkosságot követtek el.

— **Vizbe fult lelkész.** Makóról jelentik: Horváth Jácint csanádpalotai római kath. lelkész ma több társával a Marosba ment fürdeni. A lelkész, aki jó úszó volt, át akart uszni a Marosnak örvényekkel telt részén. Nem hallgatott a figyelmeztetésre, nekivágott a gyorsan folyó áradatnak, de örvények közé jutott és elmerült. Senki sem mert segítségére menni, mert azon a helyen már öten életüket veszítették.

— **Tizenkét hónapig holttesttel egy szobában.** A Londonnal szomszédos Gateshead városkában néhány nappal ezelőtt borzalmas leltre bukkan az ottani rendőrség. Kiderült ugyanis, hogy a város egyik lakója, egy idősebb hölgy, körülbelül egy év óta együtt lakott a mult év közepén elhunyt néneje holttestével. A borzalmas titok úgy pattant ki, hogy az agg hölgyet egyik rokona akarta meglátogatni. A vendég hosszabb ideig kopogott, dörömbölt a kapun, amely azonban csak nem nyílt ki. A rokon aggódni kezdett és a rendőrséghez fordult segítségért. A rendőrség azután felfeszítette a kaput s a lakásajtókat és behatolt a házba, amelynek egyik szobájában rábukkantak az éjjeli pongyolába öltöztetett és időközben csontvázvá azott holttestre. Az elhunyt hölgy nővérét a szomszédos szobában találták meg rendkívül elgyengült állapotban. A kérdésekre nem tudott felelni, úgy hogy rögtön észrevehető volt, hogy a szerencsétlen nő — örült. A megindított vizsgálat során megállapították, hogy a Neill nővérek, ez a nevük a testvéreknek, évekkal ezelőtt jóhírű női szabónk voltak. Az idősebb nővér halála, amely az orvosi boncolás eredménye szerint körülbelül egy évvel ezelőtt következett be, megzavarta a fiatalabb, most 70 esztendősnő nővér elméjét s ennek tulajdonítható, hogy néneje halálát eltitkolta és a holttestet egy esztendőig a szobájában rejtgette. A holttestet a boncolás után eltemették, a szerencsétlen elmebeteg pedig tébolydába szállították.

— **Hidverési gyakorlatok a Tiszán.** Beöthy László kereskedelmi miniszter rendeletet intézett Szeged város polgármesteréhez, melyben tudatja, hogy július 16-ikétől augusztus hó 30-ikáig a Tisza hajóforgalmát Szeged alatt beszünteti. A beszüntetés oka az, hogy a tizenegyedik utász-zászlóalj ez idő alatt hidverési gyakorlatokat végez a Tiszán. A hajózás beszüntetése azonban csak részleges, mert csak a gyakorlatozás közvetlen ideje alatt tilos a hajók és a tutajok közlekedése, amit mindkét oldalon vörös zászló jelez. Amikor a zászlók nincsenek kint, a vízi járművek közlekedhetnek.

— **Magyar találmány sorsa az idegenben.** Nagyváradon általános eflütést keltett, a fővárosi lapokban legutóbb megjelent hír, hogy Londonban feltalálták azt a féket, amely megakadályozza a vonatok összeütközését, amennyiben Nagyváradon mindenki tudja, hogy **Halmay Lajos** színházi titkár és **Nagy Ferenc** honvédhadnagy, mindketten képzett elektrotechnikusok, 1910-ben találmányt nyújtottak be a magyar kereskedelmi miniszterhez, amelynek célja a vonatösszeütközések lehetetlenné tétele volt és azon alapult, hogy a villamos hullámrezgés az egy vágányon haladó vonatokat, akár szembe, akár egymásután haladva, hatszáz lépés távolságra, automatikusan megállította. **Halmay** és **Nagy** találmányuk leírását és rajzait **Hieronymi Károly** akkori kereskedelemügyi miniszterhez nyújtották be, onnan az ügy a folyamán és tengerhajózási főfelügyelőséghez került, ahonnan azzal küldték vissza, hogy a találmány nem jó. Képzelték tehát a nagyváradai feltalálók meglepetése, amikor most Londonban világhírűvé váltik az ő találmányuk, mert az angol „Nincs többé vonatösszeütközés”, teljesen és tökéletesen a **Halmay-Nagy-féle** találmány eszméje és rajzai szerint készült.

— **Gyilkosság aratás közben.** Kaposvári jelentés szerint a mesztegyői uradalomhoz tartozó Landipusztán javában folyt az aratás. Ott dolgozott mint aratómunkás többek között két haragos is, **Gál József** 62 éves öreg ember és **Héjjás Mihály** 18 éves legény. Kedden délután 2 órakor, aratás közben, ismét összeeszték egymással és az öreg **Gál** annyira földhódott, hogy kaszáját — hátulról támadva — belevágta **Héjjás** bal lapockájába alá oly mélyen, hogy a kasza hegye **Héjjás** mellén jött ki. A legény összeeszt és haldokolva szállították be a marczali kórházba.

— **Vissza Amerikából.** Szatmári jelentés szerint **Szamossy Ernő**, volt turterebesi postamesternőt, aki több ezer korona elcsikkasztása után megszökött, a filadelfiai rendőrség elfogta. Vele együtt hurokra került **Érsekújváry Géza** is, aki annak idején a vámfalusi posta pénzüvel együtt mondott bucsut a magyar hazának. A messze idegenek ezt a két magyarját most már rövidesen hazahozzák.

— **Hölgyek a szoknyaviselet ellen.** Inhambanéból portugál Afrika egyik városából a női bennszülöttek különös forradalmáról jön értesítés. A fekete hölgyek nem akartak engedelmessé válni a kormányzó ama rendeletének, hogy a város falán belül szoknyát viseljenek. Az indiai kalmárok, akik mindenféle kendőt tömegével tartanak raktáron, de szoknyát egyáltalán nem, segítségére siettek a szerencsés asszonyoknak és a kormányzó rendelete ellen való tiltakozás jeléül bezárták boltjaikat. A falusi hölgyek is, akik az inhambanei piacon tórást, baromfit, fűzeléket és más élelmiszert szoktak árulni, szembeszálltak a kormányzó rendeletével, amelyet sértésnek tekintettek és a piac bojkottálásával fenyegetőztek. Amikor végre Inhambano egész környékének bennszülöttei kivándorlással fenyegetőztek, ha ez asszonyaikat lealacsonyító újítást kiereszkolják, a portugál kormányzó kénytelen volt engedni. Inhambane fekete hölgyei ezután sem fognak szoknyát viselni, hanem továbbra is csak a kötényvel vagy a kendővel fognak versejnyezni a fehér nők szoknyájával.

— **Örnagy és ügyvéd botránya.** Belgrádban az egyik előkelő vendéglőben tegnap este véres verekedés történt **Okasovics** nyugalmazott örnagy és **Krebenac** ügyvéd, hírlapíró közt. **Okasovics** ösztökésnek nevezte egy társaságban az ügyvédet, aki emiatt a vendéglőben kérdőre vonta az örnagyot. Élénk szóváltásra, majd verekedésre került a sor. Nemcsak a két ellenfél, hanem a vendéglő közönségének egyrésze is vekeredett. A rendőrség választotta szét őket.

— **A mérges gomba áldozatai.** Szatmárról jelentik: **Kapnikbányán Rogozán István** bányász-tíz házában tegnap este gombaleves volt vacsorára. A vacsora után a bányásztiszt családjának tagjai rosszul érezték magukat és az előhívott orvos megállapította, hogy valamennyien gombamérgezést kaptak. **Rogozán István**, a családapa ma reggelre meghalt, három gyermeke pedig rettenetes kínok között súlyos betegesen fekszik. **Rogozán felesége** állapotában javulás állott be.

— **Orosz matrózok zendülése.** Egy Szebasztopolból Pétervárra érkezett titkos távirat azt jelenti, hogy ott a matrózok veszedelmes zendülésben örtek ki. Részletes jelentés még nem érkezett.

— **A vén ember gyilkos szerelme.** Szegeden **Pap János** hatvanhat éves szegedi építőmester ma hajnalban a **Feketesas-szállóban forgópisztolyal rálőtt Kis Kovács Ilona** fodrásznőre, ezután háromszor önmagára lőtt, mind a hat lövés talált. A leány fején, nyakán és száján, **Pap** pedig fején megsebesült. **Pap** egy évvel ezelőtt ismerkedett meg a leánnyal, akinek kedvéért elhagyta feleségét és hat gyermekét. A leány most megcsalta és ezért meg akarta ölni.

— **Öngyilkos nagybirtokos.** Putnoki jelentés szerint **Valter Gyula** szentkirályi nagybirtokos tegnap este forgópisztolyával lakásán agyonlőtte magát. Tettének oka szerelmi bánat.

— **Dinamit a teherkocsiban.** Az oroszországi **Kolceveszkoja** városban egy teherkocsiban felrobbant egy dinamitpatron, melyet ismeretlen ember helyezett ott el. Négy kocsis tönkrement. Senki sem sebesült meg.

— **Kik a Titanic áldozatai.** Fiuméből jelentik: A külügyminisztérium leiratot intézett a városi tanáchoz, amelyben közli, hogy a Titanic gőzös katasztrófája áldozatainak névsora még mindig nem teljes s ezért a tanács utján felhívja a lakosságot, hogy a Titanic szerencsétlenségénél esetleg eltűnt hozzátartozóik nevét jelentsék be. Hasonló leiratot kaptak egyéb törvényhatóságok is, hogy megállapítható legyen, vajjon magyar honos is vezette-e életét a katasztrófa alkalmával.

— **Az utazó közönség érdekében felkéri a Világjárás r.t. menetjegyirodája** (Füred utca), **Lajost Dorotya-utca felől** t. üzletfeleit, hogy utazótervezeték és kétszázötven alapos kidolgozhatósági céljából eziránti óhajukat idejekorán közöljék, jogmegrendeléseiket pedig azok alapos összeállítására céljából lehetőleg 24 órával megelőzőleg és közölni sziveskedjenek. Az útda bármely utazást illetőleg készséggel és teljesen díjmentesen áll az utazó közönség rendelkezésére. Telefon 152—52.

— **Turista-szerencsétlenség a Tátrában.** Lemberg jelentés szerint *Zavitsky* lengyeli tanár vezetésével tíz tagból álló lengyel társaság rándult ki a *Tátra magyar oldalára*. Tegnap este a társaság visszatért *Zakopane* lengyel fürdőbe, mert a hegyek közt a társaság egyik tagja, *Tizyovszky* *krakói kereskedő felesége*, szerencsétlenül járt. *Tulságosan meredek helyre merészkedett és lezuhant. Holttestét* a kutató expedíciók eddig nem találták meg.

— **Egy amerikai magyar templom veszedelme.** A Pennsylvania államban, Homestead városában levő magyar reformátusok pompás templomának sugártornyát — mint amerikai levelezőnk írja, — jun. 26-án a villám ketté hasította. A város kiemelkedő pontján s mondhatni legszebb helyén épített templomnak anak sugártornya részben romokban hever a hívek mélységes fájdalomra. A homesteadi magyar református templomot a világhírű Carnegie-acéltelépítéskörülvevő esinos városkában, éppen tíz esztendővel ezelőtt építette fel a hívek buzgóssága mintegy 100 ezer korona költséggel. Mellette emelkedik a kastélyszerű emeletes parochia-parkkal, körülvevő, melyet a hívek 50 ezer koronáért vásároltak. Ugy a templom, mint a parochia az összes amerikai magyar egyházi épületek között a legszebbek közé vannak sorozva. A szerencsétlenségben is szerencse az, hogy a tűz, az azt nyomon kísérő felhőszakadás következtében, nem gyújthatta fel az épületeket s így a tűzvész kárától megmenekült a gyülekezet. A villám a toronytetőt szinte teljesen letépte s a harangállványokon végigfutva, szétrombolta az alsó toronyszobában elhelyezett hatalmas villanygépet, mely az oltárhoz a hajtóerőt szolgáltatja. Ugyancsak elpusztította az épület összes villanylámpa-felszerelését. A toronyt tartó erős tölgyfa-oszlopok és gerendák nagy részét szilánkokra hasította a villám iszonyu ereje, míg csudás véletlen folytán egyes gerendázatok sértetlenül és teljes épségben maradtak. Ennek köszönhető, hogy az egész épület össze nem omlott. A szerencsétlenség idején senki sem volt a templomban, mert ez este 7 órakor történt és az olasz festők is, kik a templom freskózását végzik, alig egy órával megelőzőleg abbahagyták a munkát. A közvetlen szomszédságban levő parochiális épületben, melynek egyik ablakából nézte *Harsányi Sándor* lelkész és családja a lefolyását, semmi kár nem esett, bárha alig két perccel a toronyt ért villámcsapás után egy másik villámáram a parochiát is megkörnyékezte s a telefondrótokon végigmenve, az egyik szobában a falak körül kétszer körülfutkosva, nyomatlanul és kártevés nélkül elűnt a földben. Az egyház kára annál jelentékenyebb, mivel az épületek villám ellen nem voltak biztosítva. Semmi kétség azonban afelől, hogy a hívek áldozatkészsége a legrovidebb időn belül felépíti és régi szépségébe állítja vissza a homesteadi ref. templomnak a tornyát.

— **Elsülyedt bárkák.** Az oroszországi Keresztől táviratozzák: Nagy zivatar következtében főzelékkel és gyümölcsessel megrakott három bárka elsülyedt. Hat ember életét vesztette.

— **Eléggett elmebajos leány.** Jászapáti Radovány György fűszer- és vaskereskedő üzletében tegnap délután tűz ütött ki. Az oltásra gondolni sem lehetett, mert az üzletben felhalmozott nagymennyiségű petróleumos és benzines hordók egymásután robbantak fel. A tűz javában rombolta az üzletet, amikor a nagy robajt és recseget velőtrázó sikoltás szakította meg. Többen az üzletbe rohantak, ahol egy oszlopot göresösen átülve állt az üzlettulajdonos *Bella* nevű *elmebajos leánya*. Egy pillanat alatt megragadták és ki akarták vonzolni a szerencsétlen teremtést, de *oly erővel karolta át az oszlopot, hogy nem voltak képesek onnan elvonsozni.* A tűz közben egyre növekedett, úgy, hogy a bennelevők kénytelenek voltak — anélkül, hogy a leányt magukkal viheték volna — menekülni. Még egy ideig lehetett hallani a leány rémes sikoltásait, de azután teljesen elesenedett. Amikor a tüzet eloltották, ott találták az oszlop mellett a szerencsétlen leány megszenesedett holttestét.

— **Az amerikai férj boszúja.** Szerelemből vete el *Nagy András* perleki gazda a szegény *Pever* Máriát, de az asszonynak kevés volt a gazda keresete. Nagy erre kiment Amerikába, dolgozott keményen s küldte haza a pénzeket szíve asszonyának. Egyszer csak elujsgolták neki, hogy az asszony szeretőt tart s ketten költik az ő pénzét. Nagy erre hozatott s mikor az asszonyt másállapotban találta és durva szóváltás után még az asszony fenyegette elhagyással, revolverrel a felesége hátába lött. Az asszony sikongva elrohant, a dühöngő férj utána s közvetlen közelből szíven lötte. Nagyné szörnyethalt, a férj pedig önként jelentkezett a csendőrségnél, ahol letartóztatták. Az asszony huszonkét éves volt és három kis árvája maradt.

— **Kigyuladt villamoskocsi.** Genua és Yoltri között egy közúti vasúti kocsi rövidzárlat következtében meggyuladt. Sok utas, aki az égő kocsi-ból kiugrott, súlyosan megsérült. Egy közülük meghalt.

— **Megtámadott rendőr.** A rendőri sajtóiroda jelentése szerint *Fejes Mihály* 1242-es számú rendőr tegnap este hazafelé igyekezett Erzsébet-falván *Martinovics-utca* 17. szám alatt lévő lakására. A Határ-uton 7-8 ember megtámadta; kardját elvették, azzal kétszer fejbevágták, összerugdosták úgy, hogy eszméletét veszítve összeesett. A támadók elmenekültek. Csak később találták meg a súlyosan sebesült rendőrt, akit a rendőrségi kórházba vittek. A merénylőket nyomozzák.

— **Életuntak.** Zsanda Anna husz éves napszámoló a Csalány-utcai lakásán ezetsavat ivott. A Szent János-kórházba vitték. — *Szarka József* hatvan éves hentes az Erzsébet-hidról a Dunába ugrott, de még élve kimentették. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — *Szimon Valéria* tizenöt éves cseléd az Illés-utca 8. számú lakásán ezetsavat ivott. A Rókus-kórházba vitték, ahol még az éjszaka meghalt. — *Stadler Leóné Hattstein* Eszti harminczhat éves varrónő Dob-utca 98. sz. lakásán mérget ivott. Bevitték az István-kórházba, ahol ma reggelre meghalt. — *Bözödi Pál* huszonnégy fűrdőszolga, aki a Hungaria-fürdőben van alkalmazva, a Nyár-utca 20. számú lakásán föbelötte magát. A Rókus-kórházba vitték.

— **Halálozás.** Taur György, a pesti ág. litv. evang. németajku egyházközség felügyelője 78 éves korában Budapesten meghalt. Az elhunyt 1904. év óta állott az egyházközség élén. Temetése holnap délután négy órakor lesz a kerepesi temető halottas házában.

*Jármay Béla* főfelügyelő, az államvasutak kolozsvári üzletvezetője, tegnap délután Budapesten az István-uti szanatóriumában meghalt. *Jármay* halála mely részvétet keltett egy vasutasok, mint az erdélyi társaság körében. Temetése holnap, csütörtökön délután négy órakor lesz a kerepesi-uti temető halottasházából és az ottani családi sírboltban helyezik örök nyugalomra. A temetésen a kereskedelmi minisztérium a máv. igazgatósága, az üzletvezetőség és a kolozsvári tisztikar is képviselteti magát.

*Temesvárról* jelentik: *Ratkovszky Ödön* temesvári műszaki postafőtanácsos hosszas szenvedés után 40 éves korában meghalt.

x **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme.** Különös gond fordították a gyermektorna- és vívársra.

**Nyáron:**

**Yes**

**Porcellán**

**Powder**

megóvja a női arcbőrt az ártalmas napsugáraktól. Az arcz nem izzad, nem fényes, hanem előkelően mattá lesz. A világ legjobb pudere. Ár 3 és 5 korona.

## REPÜLÉS ÉS LÉGHAJÓZÁS

© **Főhercegek a repülőgépen.** Bécsújhelyen tegnap délután hat óra tájban a repülőterre érkezett *Frigyes* főherceg sok vendégével, akik *Croy Izabella* hercegnő esküvőjén vettek részt. A vendégeket három automobil hozta el a repülőterre. A főherceg kíséretében volt a kalábriai herceg, *György* bajor herceg, *Teréz*, *Hildegard*, *Helmut* és *Adelgund* bajor hercegnők és *Lipót* bajor herceg felesége *Monsignore Croy Ferdinánd* herceg Belgiumból. *Croy István* herceg, *Wulffen* báróné udvarhölgy és gróf *Cappy* főudvarmester. A vendégeket *Uelac* alezredes, a léghajós osztály parancsnoka és *Petróczy* százados fogadták. *Scho-nofszky* hadnagy, inspekcziós tiszt tett jelentést a főhercegeknek. A fejedelmi vendégek aztán megtekintették a hangárokat és a repülőgépeket, főleg a katonai hadosztály készülékeit. *György* bajor herceg, a kalábriai herceg és *Croy István* herceg annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy szeretnének egyszer felrepülni. Elsőnek *György* bajor herceg repült fel *Stohanssel* főhadnagy utasaként az „Adler” nevű katonai repülőgépen. *Stohanssel* főhadnagy mintegy 80 méter magasságban néhány szép kört írt le. *György* herceg a legnagyobb elragadtatás hangján beszélt első repüléséről, dicséret a vezető hadnagy biztonságát és a gyönyörű látványt, amelyben része volt. Ezután *Miller* főhadnagy vitte fel 70 méter magasságba a „Bussard” nevű katonai gépen a kalábriai herceget. A kalábriai herceg yalóságos lelkesedéssel mendort kö-

szönetet *Miller* főhadnagynak ezért az első repülésért. Abba kellene hagyni az automobilozást — tréfálkozott a herceg — és többet kellene a repüléssel foglalkozni. Végül ugyancsak *Miller* főhadnagy vitte fel *Croy István* herceget egy kisebb légi utra. A vendégek azután még *Illner*, *Blaschko* és a többi katonai pilóták mutatványában gyönyörködtek. *Frigyes* főherceg becézelgetés közben azt is bejelentette *Uelac* alezredesnek, hogy legközelebb *legfjatalabb fia* fogja meglátogatni a repülőteret. Aztán az egész társaság barátságosan üdvözölte a tiszteket és automobilra ülve elrogozott. Mikor az autók utnak indultak, *Illner* a levegőből üdvözölte a fejedelmi vendégeket.

## Névtelen levelek.

— **Egy kerti estély akadályokkal.** —

Páris, július 7.

Néhány nap előtt gróf *Montesquion* Róbert az előkelő világi és ismert író, *Le Vesinet* villájában kerti estélyre hitta ismerőseit és valami rendkívülit készült nekik nyújtani: költészetet, irodalmat, szindarabot, táncot és természetesen, a szellemi élvezetekhez lukullusi lakomát. Háromszáz meghívót küldött szét és ennyire számított ótelt-italt rendelt meg. Csakhogy — óh jaj! — a háromszáz vendég helyett mindössze harminczan jelentek meg. Vártak az ünnepség megnyitásával, de mindhiába, többen nem jöttek.

Mi történt? Gróf *Montesquion* kérdezősködéseire megtudta, hogy egyes lapokban egy napihír jelent meg, mely tudtul adta, hogy az állandóan kedvezőtlen időjárásra való tekintettel, az estélyt bizonytalan időre elhalasztották. A vendégek legnagyobb része olvasta ezt a hírt és — elmaradtak. Csak éppen ama kevesen, akik hanyag újságot olvasók, mentették meg — úgy a hogy — a *Le Vesinet* becsületét.

Magától értetődik, hogy *Montesquion*, akit ilyen galád módon megtréfáltak és aki nemcsak jó csomó pénzt dobott ki haszontalanul, de a tönkretett fényes ötletét is siratja, tajtékzik a dühtől. Minden áron ki akarja kutatni a csiny elkövetőjét, hogy példás bosszút álljon rajta.

A párisi államügyészségnél tett feljelentést ismeretlen tettes ellen és a *New-York Herald*-ban azt írta, hogy az álhir szerzőjének kipuhatólását és megbüntetését közérdekűnek tartja. A szegény grófnak igaza van, de kérdés, sikerül-e a kőpét megcsipnie. Addig is a párisiak az ő rovására mulatnak, különösen azok, akiknek úgy se küldött meghívót.

Ez a tragikomikus eset a kilenczvenes évek egy ilyen misztifikátorának emlékét elevenítette föl. Párisban most sokan emlegetik az egykor, a maga nemében, híres „*Lemice-Terrienet*” álnév mögé rejtőzött *Paul Massont*, aki boldog-boldogtalannak, derűre-borura küldözte a névtelen leveleket. Nem az volt a célja, hogy valakinek ártson, boszu nem vezette, egyszerűen mulattatta azok bosszankodása.

Napirenden volt, hogy egy sereg vendég jelent meg egy uri háznál, melynek ajtaját osukva találták; más háznál viszont ebédre hívtak egy csomó vendéget és senki se jelent meg. Vagy székér számra hozták a „megrendelt” élelmiszereket és küldt, hogy a megrendelés nem történt meg. Vagy pedig gyászjelentés ment szét s a temetésre összegyűltek megrökönyödve látták, hogy a halott — fogadja őket.

Mіндеzen és az ezekhez hasonló számtalan „stikli” kieszelője *monsieur Lemise Terrieux* volt, mely név — helyesen olvasva — *Le misterrieux-t* (a titokzatos) jelentette.

Ezeket a mulatságos kalandokat melegítik föl most a párisi társaságokban. De gróf *Montesquion* néhai *Galliffet* marquis-val vigasztalja magát, aki egykor még rosszabbud járt. Ő is rendezett estélyt s az ő vendégei se jelentek meg. Küldt, hogy *Galliffet* elvált felesége tudatta a meghívottakkal a saját halálhírét s ennek kapcsán értesítette őket *Galliffet* nevében, hogy „e szomorú körülmények között nem tarthatja meg az estélyt.”

## SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(\*) **Budai Szinkör.** Góthné Kertész Ella és Góth Sándor második vendégszínházaként a „Papá”-t adták, Flers és Caillavet vigjátékát. Az igazi jókedvtől sugárzó vidám darab nagy gyönyörűségére volt a közönségnek. Góthné *Georginája* épp oly kedves, mint csodás alakítás, valódi remekmű, mely boszorkányos sokoldalúságával egyik ámulatból a másikba ejtette a közönséget. Méltó partnere volt Góth, mint De Larzae gróf, a sikerült Papa, aki ügyetlen fia elől elhódítja a menyasszonyát. A fiu szerejét Jeant: *Kardoss* adta, aki éppen úgy, mint *Virág* (Chormeul) veleszületett humorával számos szerencsés jelenetben mélyből fakadó és tartós nevetésre hangolta a közönséget. *Jákó* Amáliának a *Thoury* de Melcourtné rövid szerepe jutott; annál nagyobb érdemének kell tudni, hogy ez egyetlen jelenetében minden jó és szép tulajdonságát érvényesíteni tudta. *Kövesy* a falusi plébános szerepében, *Ligethy* K. mint Jeanne, igen jól egészítették ki a mulatságos társaságot, mely a darabot, bohózatos elemei dacára, oly kedvessé teszi. A színház a felemelt helyárak dacára ma is zsúfolásig tele volt s a nagy és lelkes közönség egész este ünnepelte a vendégeket, de bőven jutott taps a többi szereplőnek is; *Jákó* Amáliát nyílt színen is megtapsolták.

(\*) **Rózsa Lajos betegsége.** Rózsa Lajos, az Operaház kitűnő éneke, aki súlyos műtétnak vetette alá magát, a Grünwald-féle szanatóriumban, most már a javulás útján van. Bánffy Miklós gróf kormánybiztos a napokban meglátogatta a beteg művészt és biztosította, hogy a rendes szünet után kívül is készséggel rendelkezésére bocsát egy egész hónapot is, hogy egészségét teljesen visszanyerhesse.

(\*) **Magyar gyűjtemény sikere külföldön.** Düsseldorfból jelentik: *Nemes* Marcell budapesti műgyűjtő 120 klasszikus képből álló gyűjteményét ma bemutatták meghívott előkelő közönségnek *Rheinbaben* volt pénzügyminiszter, volt főkor-mányzó jelenlétében. Délben bankett volt, amelyen *Nemes* Marcellt több fölköszöntőben ünnepelték. *Kruse* kormányzó dr. *Térey* Gábor és a dícsőségesen előrenyomuló magyar kultúrát köszönti fel. A német nemzet dícsőségének mondja, hogy *Nemes* gyűjteménye ilyen arányba először német földön kerül bemutatásra. A gyűjteménynek különösen Rembrandt-képeit esodálják. Sok város kéri *Nemes* gyűjteményének kiállítására.

(\*) **A színházi előadó szabadság.** Ifj. dr. *Wlassits* Gyula, a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban a színházi ügyek előadója, megkezdte szabadságát és augusztus közepéig távol marad hivatalától. Dr. *Wlassics* külföldön tartó szabadságidejét és távollétében dr. *Knob* Sándor helyettesíti.

(\*) **Az Andrássy-féle művészeti díjak nyertesei.** Gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter a gróf *Andrássy* Dénes által alapított két 4200 koronás művészeti ösztöndíj egyikét *Buday* Sándor és a másikat *Kosztia* József fiatal festőművészeknek adományozta. A két művész művészeti tanulmányainak tökéletesítése végett az ősszel külföldre utazik.

(\*) **Egy gyermekművész sikere.** *Faragó* Ibolyka, a hat éves szatmari származású zongoraművésznő, meghívást kapott Pöstyénbe, hogy az ott élő Ferdinánd bolgár király előtt hangversenyt tartson. Hangversenyt e hó tizenhétadikán meg is tartja. Pöstyén után *Karlsbadban* és *Marienbadban* tart hangversenyt *Faragó* Ibolyka.

(\*) **A brassói fekete templom.** Erdély egyik legnevezetesebb műtörténeti emlékei közé és az országnak legfőbb remekei közé tartozik az erdélyi evangélikus szászoknak temploma, a híres brassói fekete templom. A templom a késői góth stílusban épült és az építkezés évszázadokig tartott, mert azt még az Anjouk idejében kezdték meg és valószínűleg *Mátyás* király uralkodása alatt fejezték be, amit bizonyít a templom egyik mesteri freskója, amelyen *Mátyás* és *Beatrix* ezimere látható. A műremek az 1689. évi tüzevesztés alkalmából őrült állapotba került. Egész belseje a lángok mártalékává lett. Szerencsére azonban fenmaradt eredeti állapotában a külseje, amelynek rendkívül gazdag művészi ki-képzése és különösen a kapuzatok faragványai remekebbnél-remekebbek. A templom kövei természetüknél fogva teljesen megfeketedtek és ez alapon

maga a nép keresztelte el fekete templomnak, s ma már ezalatt az elnevezés alatt tárgyalják minden építészeti munkában. A hosszú századok alatt az idő vasfoga azonban alapos pusztítást vitt végbe a templom külsején, a falak sok helyütt kifagytak, faragott ékítményei pedig megrepedeztek, letöre-deztek. Szükségessé vált ezért a zégész templomnak a gyökeres restaurálása és a Műemlékek Országos Bizottságának a megbízásából *Fritz* Oszkár építőművészeknek a vezetésével a Műegyetem építészhallgatóinak egy csoportja az elmúlt két nyáron át műszaki felvételeket eszközölt a templomon. Ezeknek a felvételeknek az alapján a bizottság most behatóan foglalkozott a restaurálás kérdésével és javaslatot terjesztett gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter elé, hogy a munkálatokat már ebben az évben megkezdjék. A restaurálás több évet fog igénybe venni, s ezzel hosszú időre ismét biztosítva lesz a nevezetes műemlék fenmaradása, egyben a gyulafehérvári székesegyházzal, amelyet Szent István építtetett, s amelynek helyreállítása immár a befejezéséhez közeledik. Báró *Forster* Gyula titkos tanácsos, a Műemlékek Országos Bizottságának az elnöke legközelebb Erdélybe utazik, hogy a brassói és a gyulafehérvári templomot és Erdély többi műemlékeit megsejmelje.

## FŐVÁROS.

(\*) **A főváros fürdői.** Az állandó gyógyfürdő bizottság dr. *Vasilevits* János alpolgármester elnöklésével ülést tartott. Előadók dr. *Kemény* Géza és dr. *Igali* Kálmán tanácsjegyzők voltak. A bizottság mindenekelőtt tárgyalta a *Rudas*- és *Artézi-fürdők* 1913. évi költségvetését. A *Rudas*-fürdő jövő évi költségvetése nagy általánosságban az eddigi keretek között mozog és ahhoz a bizottság hozzájárult. Annak a nézetének adott azonban kifejezést a bizottság, hogy különös gondot kell fordítani arra, hogy az előirányzat teljesen megfeleljen a tényleges állapotoknak és hogy a túllépés a költségvetésben ne forduljon elő. Az *Artézi-fürdő* költségvetését a bizottság megállapította ugyan, azonban *Dvorák* Ede, az új fürdő tervező-építész, bejelentette, hogy a munkálatok eddigi menetéből következtetve, valószínű, hogy az új fürdőt a jövő év tavaszán át lehet adni rendeltetésének és akkor a tervezet szerint újból kell majd a költségvetést letárgyalni. Tárgyalta ezután a bizottság a városgazdasági ügyosztály előterjesztését a *Sárosfürdő* épületének szerkezeti és lakatosmunkájának vállalatba adása iránt. E körül az előterjesztés körül hosszabb vita fejlődött ki, amelyben résztvettek: dr. *Vázsonyi* Vilmos, dr. *Platthy* György, dr. *Neuschloss* Kornél, *Szabó* József, *Quittner* Zsigmond, dr. *Andreánszky* Jenő, *Clüek* Frigyes, *Fischer* József, *Wellisch* Alfréd és dr. *Reiner* Ede. A felszólalók közül többen aziránt érdeklődtek, hogy a fürdőnél hogyan alakulnak a végleges építési költségek és mennyi lesz az az építési többlet, amely a már engedélyezett költségekkel szemben fel fog merülni. Az elnöklő polgármester erre kijelentette, hogy ennek a kérdésnek eldöntésére, illetve felülvizsgálására az állandó gyógyfürdő-bizottságból egy szűkebbkörű műszaki albizottságot küldtek ki, amely most folytatja ezirányú munkálkodását. Ha ez a bizottság átvizsgálta az építészvezetőség által be-terjesztett részletes költségvetéseket, új jelentéssel majd a plénum elé fog juttatni. Ez az albizottság már folytatja a munkálatokat. Különben is a felmerülő többletkiadásnál az a fontos, hogy mennyi esik a többletből az építésre és mekkora az az összeg, amely a fürdő létesítésével kapcsolatos egyéb természetű költségekre szükséges. A bizottság végül egyhangú határozattal elfogadta a vasszerkezeti kiírások tekintetében készített ügyosztályi javaslatot és elhatározta, hogy ezekre a munkákra az árlejtést rövidesen kiírja.

(\*) **A központi választmány ülése.** A központi választmány ma délután *Rózsavölgyi* Gyula helyettes polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen *Marhor* Aladár főjegyző előadása alapján foglalkozott a képviselőválasztók 1913. névjegyzékkel ellen beadott felszólalásokkal és észrevételekkel. A névjegyzékek ellen összesen 1499 felszólalás érkezett be, amelyek közül igazoltak 668-at, kiigazítást 114 esetben rendeltek el, át-helyeztek 70-et, elutasítottak adóalap hiányában 147-et, egyéb okból 105-öt, tárgyalatlannak nyilvánítottak 455-öt. Az igazoltak és kiigazítottak számaránya kerületenként a következőképpen oszlik meg: az I. kerületben igazoltak 48-at, kiigazítás történt 11; a II. kerületben igazoltak 33-at, kiigazítás történt 2; a III. kerületben igazoltak 8-at, kiigazítás történt 1; a IV. kerületben iga-

zoltak 30-at, kiigazítás történt 4; az V. kerületben igazoltak 75-öt, kiigazítás történt 11; a VI. kerületben igazoltak 77-et, kiigazítás történt 30; a VII. kerületben igazoltak 182-öt, kiigazítás történt 23; a VIII. kerületben igazoltak 94-et, kiigazítás történt 6; a IX. kerületben igazoltak 52-öt, kiigazítás történt 23 és a X. kerületben igazoltak 9-et, kiigazítás történt 3. A választmány határozatairól hirdetmény útján fogja tájékoztatni a közönséget. A határozatokat július 20.—30-ig a központi városház I. emelet 102. szám alatt közszemlére teszik. Dr. *Várady* Károly ügyvéd a VII. kerületi összeíró küldöttség tagjai ellen fegyelmi eljárás megindítását kérte, a választmány azonban a kérelmet elutasította.

(\*) **Uj világitás az országház előtt.** Az országház elnöksége azzal a kérelemmel fordult a főváros-hoz, hogy az Országház-tér déli részében levő tizenegy darab közönséges gázlámpát jobb világítással cseréljék fel. A tanács e kérdés folytán legutóbb tartott ülésén elhatározta, hogy a tizenegy darab lámpás helyett háromkaru, 600 gyertyafényű inverteblámpásokat állíttat fel. A tanács elrendelte egyúttal ezeknek az új kandelábereknek a felállítását.

(\*) **Az utcai világitás javítása.** A tanács az V. Nádor-utczának a Fürdő- és Széchenyi-utca között levő szakaszában a 26 közönséges gázlámpa helyett 300 gyertyafényű inverteblámpások felállítását engedte el.

## TANÜGY.

— **Kitüntetett tanító.** A közoktatásügyi miniszter *Farkas* Ferencz tanítóztanítót, a népnevelés terén szerzett érdemei elismerésül, kétszáz korona fizetés természetével bíró és a nyugdíjba beszámítható pótlékkal tüntette ki.

— **Nyugalomban a tanítók tanítója.** *Lovas* Gyula, a csurgói áll. tanítóképző-intézet gyakorlóiskolájának tanítója 38 évi küzdelmes szolgálat után nyugalomba vonult. Az öreg tanítóveterán harmincznyolcz év alatt sok jó tanítót nevelt a magyar tanügynek. *Lovas* Gyula magas kora dacára sem volt maradi, mert a legújabb pedagógiai elveket mindig alkalmazta.

— **A kultuszminiszter köszönete.** Gróf *Zichy* János vallás- és közoktatásügyi miniszter öv. *Emmer* Kornélnek néhai férje emlékére a Magyar Jogászegyletnél pályamunkák djazására 10.000 korona tőkével tett alapítványért, dr. *Tóth* György kecskeméti rk. főgimnázium igazgatójának a vesprémi rk. főgimnázium javára 500 korona tőkével tett alapítványért, öv. *Beregi* Lajosné hőmező-vásárhelyi lakosnak a kereskedelmi pályára készülő ifjak javára 4000 korona tőkével tett alapítványért, a beregszászi áll. főgimnáziummal kapcsolatban tervezett internátus részére tett adományokért és pedg *Jóbszty* Gyula kir. tanácsos, nyug. állapánál 300 koronás, id. *Lónyay* Sándor vármegyei árvaszéki elnöknek 300 koronás, *Schürger* Ferencz áll. főgimn. igazgatójának 250 koronás, dr. *Csánk* Béla városi főorvosnak 150 koronás és *Beregvármegyei Közművelődési Egyesület*nek 1000 koronás adományért, dr. *Fejér* Gerőnek az erdélyi rk. status előadójának a gyulafehérvári rk. főnevelő intézet javára 100 korona tőkével tett alapítványért, *Ruprecht* Sándor adóhivatali főtiszt szatmárnémeti lakosnak és testvéreinek a szatmárnémeti kir. kath. főgimnázium javára 500 korona tőkével tett alapítványért, *Bárczy* Károly nagykereskedő, *Burda* Károly gyógyszerész, *Dölner* Béla gyógyszerész, *Gürtler* József pápai prélat, kanonok, *Keme* Ignácz nagykereskedő, dr. *Kohut* János plébános, *Móry* Emil kereskedő, *Sonnenfeld* Salamon ruhakereskedő, *Takács* Kálmán apátkanonok, *Tüsch* Róbert gyáros, vállalkozó, öv. *Herezka* Mórné, *Stempel* Gyula bányakapitány, besztérczébányai lakosnak, akik a besztérczébányai áll. polgári fiúiskola szegénysorsu tanulóinak segélyezésére létesített „Segélyegyesület” 200 korona alapító tagsági díját lefizették, a kaposvári áll. főgimnázium ifjusági egyesülete javára tett *Desida* Ottó tan. ker. kir. főigazgatójának és *Klanigg* Alajos kaposvári ezukorgyári igazgatójának 200—200 koronás adományért, az országos Balneológiai Egyesület, amely az elmúlt évek példájára az országos Közép-iskolai Tanáregyesület kebelében álló szünidei fürdőkonviktus javára a folyó évben is 200 koronát adományozott és a hőmezővásárhelyi állami polgári fiúiskola tantestületében alakult *Uránia* Egyesületnek az ezen iskolához kötött „*Molnár* Viktor segélyzőkönyvtár” czéljaira tett *Molnár* Viktor alap ezimű alapítványért köszönetét nyilvánította.

## KÖZIGAZGATÁS.

### Fizetésjavítás helyett jövedelemelvonás.

Rimaráhó, július 10.

Az ország szívében, Budapesten megtartott jegyzői kongresszus lezajlása óta egy hónap múlt el. A politikai eseményekben gazdag három hét sokaknak hozott szomorúságot is, örömet is. Szomorúságot hozott az alkotmányért aggódó politikusoknak, örömet hozott részben az alkotmányért is, de a családjaiért is aggódó sok százezer családapának, mert az országot évtizedek óta lázban tartó és az ország köztevékenységét megbénító véderőtörvényjavaslat — igaz, nagy áldozat és felfordulás árán — törvénynyé emeltetett, a törvényhozás asztaláról és napirendjéről letűnt; s így letárgyalhatta a Ház a tisztviselők családi pótlékáról szóló törvényjavaslatot is, miáltal sok munkás magyar tisztviselőnek homlokáról törődik le az aggodalmak szülte ráncz.

A kormány nem is fukarkodik a szociális és emberbaráti törvényjavaslatok előterjesztése és letárgyalásában, pénz van bőviben, jut állami, megyei, vasuti tisztviselőknek, papoknak, tanítóknak, szóval mindenkinek, csak egynek nem, a községi-, kör- és segédjegyzőknek.

Nem irigyeljük senkitől a fizetésjavítást, hiszen ezen hallatlan drágaságban arra kivétel nélkül minden tisztviselőnek szüksége van, csak azt nem tudjuk véges észszel megérteni, hogy a községi tisztviselők miért mellőzöttek oly következetesen?

Igaz, hogy a községi és körjegyzőkön kívül minden tisztviselői karnak, lelkészeknek, tanítóknak, mint az alsó-, mint a felsőházban vannak hatalmas szószólói, kik követelik anyagi helyzetük javítását. A főrendiház folyó év június hó 17-én tartott ülésében is úgy a katolikus, mint a protestáns főpapok hathatós támogatásban részesítették a papokat és a tanítókat. A pénzügyminiszter nem is késett kijelenteni, hogy „a tanítók és lelkészek fizetését még ez év folyamán fogják rendezni és pedig úgy, hogy a tanítók kezdő fizetése ezerkét-háromszáz korona lesz, végző fizetésük pedig kétezer-nyolcszáz korona lesz. Ezenkívül a nem állami tanítók még ezidén kétféle millió korona külön segítségével fognak részesülni. A lelkészek pedig körpótlékot fognak kapni, úgy hogy huszonöt évi szolgálat után el fogják érni a háromezer korona fizetést. A lelkészek az ötödéves pótlékot erre az évre visszamenőleg is meg fogják kapni.“

Ennek mi csak örülünk, mert úgy a papok, mint különösen a tanítók ezen fizetésjavításra igazán rászolgáltak.

De annál nagyobb keserűség tölti el aztán szívünket és szállja meg lelkünket, ha a magunk sanyaru anyagi és közjogi helyzetére gondolunk. A jegyzői kar innen-onnan már egy évtized óta kár, könyörög, küzd immár elviselhetetlen anyagi és közjogi helyzete javításáért, de az intéző hatalmasságoknál meg nem érthető okokból a legkisebb méltánylásban sem részesítik.

A jegyzői karon csak úgy segítenek, hogy amit adnak az egyik kézzel, azt visszaveszik a másikkal; így volt az 1904. évi fizetésrendezéssel is s így lesz az esetleg most valamikor bekövetkező (ha bekövetkezik) fizetésjavítással is.

Ezt ezéleza már az igazságügyminiszternek az ugyancsak folyó év június hó 17-én a főrendiházban a polgári perrendtartás tárgyalásánál tett ama kijelentése, hogy „a zugirászat ellenőrzéséről, ugyszintén a községi jegyzők által végzett magánmunkálatokról az ügyvédi és a községi rendtartásban fog intézkedni.“ Hogy pedig ezen intézkedés nem a jegyzők javára fog kiütni, az több mint bizonyos.

Ime, kedves kartársaim, ez lesz a mi fizetésjavításunk!

Addig tanulmányozzák a kormányok a mi helyzetünk javítását, míg végre eltanulmányozzák tőlünk még azt is, amivel most bírunk.

Az igazságügyminiszter ezen kijelentése szerint az általunk eddig végzett magánmunkálatokról majd valószínűleg le fogja szedni a tejfelt s azzal akarja megjavítani a szegény ügyvédek és kir. közjegyzők sovány eledelét, a megmaradt savóval pedig felhigítja a gazdag a jólétben dúsuló jegyzők tulzsiros ételét, nehogy gyomorrontásba essenek. A zsirosabb munkálatok végzése az ügyvédek és kir. közjegyzők hatáskörébe fog utaltatni, nekünk pedig majd a morzsák hagyatnak meg. Ez a mi sorsunk!

De hát kedves kartársaim, érdemlünk-e e helyzetünkkel jobb sorsot? Én azt mondom, hogy nem. Mert egy olyan hatalmas kar, mint a jegyzői kar, amely erejének tudatában van ugyan, de azzal a kellő helyen és alkalommal élni nem tud, az a sorsát megérdemli. Nem akarom hinni, hogy a június 4-én megtartott országos kongresszuson megjelent ötödfélezer községi, kör- és segédjegyző között csak egy is volt olyan, aki előre ne tudta volna elképzelni a küldöttségnek adott miniszteri választ; arról mindenki meg volt győződve, hogy az kielégítő nem lesz, s a kongresszus mégis az ezen eshetőségre már előzőleg példátlan lelkesedéssel meghozott egyhangu erőyes határozatát egy újabb határozattal felfüggeszti és két hónapra elteszi savanyodni azzal, hogy „majd más-kor határoz“.

Ezért azonban a nagygyűlést vezető elnökséget hibáztatom, mert az elnökségnek mindenre elkészülve kellett volna lenni s a nem kielégítő miniszteri válasza az elnökség irányítása mellett, az elfogadott határozati javaslatok értelmében a méltó feleletet a kongresszusnak nyomban megadni kellett volna.

Bünt követtünk el tehát magunk és család-jaink ellen, amikor a kongresszuson elfogadott egyhangu határozatunkat nyomban életbe nem léptettük s egy valamennyiért, valamennyi egyért, egymással szolidaritásban, határozatunk értelmében nem jártunk el. Ez esetben már valószínűleg tudomást vett volna rólunk a Kormány is és országgyűlési képviselőink is s a „Magyarok, Polgártársak“ című röpirat kiosztásával nem lettünk volna a kormánynak ingyen rikkancai.

Weizer Károly.  
körjegyző.

Adtuk ezt a cikket, amint vettük és csak azt fűzzük hozzá, hogy az országos jegyzőegyesület elnöksége nem elégedett meg azzal, hogy a kongresszusi határozatok végrehajtását két hónapra elodázta, hanem most már a rendkívüli közgyűlést sem akarja Budapestre összehívni.

Egy jegyző kálváriája. Két esztendővel ezelőtt történt, hogy a biharmegyei Mikló-lázaron egy Neumann nevű gazdag kereszmároshoz ismeretlen tettesek éjjel betörték és fejszével megsebesítették. A csendőrök elfogták Popeszkú Aurél községi jegyzőt, akit a tett elkövetésével gyanúsítottak meg. Esztendőkök át tartott a bünygyi vizsgálat. A meghurcolt községi jegyzőt a bíróság felmentette. Popeszkú ügyében azonban tovább folyt a vizsgálat, hivatali mulasztások miatt. A megyei alispán rendelte el ellene a fegyelmi vizsgálatot és annak vezetésével Halász Elemér magyareszéki főszolgabíró bizta meg. A főszolgabíró a lefolytatott eljárás után elkészítette a vizsgálatról szóló jegyzőkönyvet és a napokban küldötte be az alispánnak. Popeszkú felettes hatósága őt a hivatalos teendőiben való hanyagságban találta bűnösnek és ötven korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet azonnal jogerőre emelkedett. Most azt jelentik Nagyváradról, hogy Popeszkút, miután az eljárás ellene befejeződött, valószínűleg visszahelyezik hivatalába.

## SPORT.

### Az Olympiád ötödik napja.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 10.

A stockholmi Olympiád mai ötödik napjának délelőttjén került döntésre a műugrás. Mind a három díj Németországnak jutott, mert ugrói közül Günther az első, Lubber a második és Behrens a harmadik lett.

A sulydobás világbajnokságát Amerika nyerte meg Donald személyében. A második és harmadik helyezett szintén az Egyesült-Államok tagjai közül kerültek ki. Magyarországot a sulydobásban Mudin István képviselte, aki helyzetlen lett. Legjobb dobása 12.81 m. volt és a világbajnoknál 2 m. 33 centiméterrel dobott gyengébben.

A 200 méteres síkfutás előfutamaiból 35 sprinter került az előfutamba. Magyar részről Déván István indult és előfutamát gyenge idő mellett 26.09 mp. megnyerte. Az előfutam győztesek közül a legjobb időt 22.02 mp. Anderson érte el. A középfutamból Déván és társai kiestek. — Hat sprinter került a döntőbe, akik jelenleg a világ legjobb rövidfutói is. Nemzetek szerint négy amerikai, (akik közül fog valószínűleg a győztes kikerülni) egy angol és egy német.

Az 5000 méteres síkfutás döntőjét is ma tartották meg. A világbajnok a finn Kolehmainen lett, aki a francia Bauin által tegnap az előfutamban felállított világrekordját megjavította egy percz 13.4 másodperczel. Egy yarddal lett Bouin második. Hudson (Anglia) harmadik lett.

Az 1500 méteres síkfutás világbajnokságát Jackson (Anglia) nyerte meg a második és harmadik helyet Amerika foglalta el.

A vízilólabán ma másodsor szenedtünk vereséget. Belgium volt ellenfelünk, de a magyar csapat csak az első féldőben tudott Belgium és a bíró ellen játszani és 3:2 arányban végződött a féldő a mi javunkra. Szünet után a magyar csapat a bíró pártoskodása miatt kedvét szegte és a végeredmény 6:5 lett Belgium javára.

A rudugrás standard magassága 365 czm. volt, amit tíz ugró vitt át. Szatmári helyzetlenül ugrott.

A törvívásban a magyar résztvevők mostoha elbánásban részesültek a zsüri részéről. Kellemetlen eseménye a versenynél, hogy a zsüri kimondta Zulawszkyról, hogy lazál Tóth-tal szemben, hogy őt segítse.

Zulawszky a sértő gyanúsítás miatt provokálta a vívőzsürit.

A részletes eredmények a következők voltak:

#### Atletika.

200 m. síkfutás. Az előfutam győztesei és második helyezettjei. Reidpath 226 mp. Rolot Craig 228 mp. Rice Gurtney 227 mp. Macmillen Luther 236 mp. Grysets Aplegarts 247 mp. Heiland Rau 225 mp. Anderson Croke 222 mp. Hovey Howard 250 mp. Giongo Lindberg 231 mp. Wiesner fél m., Gerhard 229 mp. Daray Lippincot 228 mp. Moeller Hermann 229 mp. Devan Stewart 269 mp. Macnitasch Jacobs 232 mp. Jacobsson Persson 232 mp. Sourrer, Jankovics és Rác nem indult. A döntőbe kerültek Craig, Applegarth, Young, Lippincot, Rau és Reidpat.

1500 m. síkfutás. Világbajnok Jackson (Anglia) 3 p. 56.8 mp. 2-ik Kiviát (amerikai) 3 p 56 mp. 3-ik Taber (amerikai) 3 p 56 mp.

5000 m. síkfutás. Világbajnok Kolehmainen (finn) 14 p. 36.6 mp. (világrekord). Elkeseredett küzdelem után fél méterrel nyerve. 2. Bouin. 3. Hudson.

Sulydobás. Világbajnok Donalds (Amerika) 15.34 m. 2. Rosse 15.25 m. 3. Withney 13.93 m. Mudin 12.81 m. helyzetlen.

Rudugrás döntőjébe kerültek: Nelson, Passemann, Uggla, Happenny, Duke, Wright, Murphy, Beelah, Loye, Fritz.

# SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vesc- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása.  
Főraktár Budapesten: EDESKUTY L.-nél.

A szabadon választott tornaszerekkel való csapatversenyben első lett Norvégia 2285 ponttal, második Dánia 2185 ponttal, harmadik a finn csapat 2125 ponttal.

#### Úszás.

Vízipóló mérkőzés. Belgium—Magyarország 6:5. Félidő 3:2 Magyarország javára. Pártos bíró ellenünk.

Műugrás. Első Günther, 2-ik Luber, 3-ik Behrens.

A 200 méteres mellúszás mai döntő versenyén első lett Bathó (német) 3 p. 1.8 mp., második Lützlow 3 p. 5 mp., harmadik Malisch 3 p. 8 mp.

( ) Siófoki versenyek. A harmadik napra ugyanazok az auspiciumok, mint előzőleg: nagy nevezések minden futamra, de mikorra arra kerül a sor, hogy a kötelezettek starthoz is álljanak, a rendezőség szűkkeblűsége folytán odalyukadunk ki, hogy a lehető legminimálisabba redukálódik a résztvevők száma. Mert akármilyen minoris anyagról van is szó, istállótulajdonosaink még ezeket sem teszik ki annak a veszedelemnek, hogy ezért az egy meetingért a hasznavehetetlen pályán tönkretegyék lovaikat. Legjobb díjazása az *Urvasok nagy sikerversenyé*-nek van, amelyben a Geistovak (*Csavargó, Tüz, Tabán, Gazdasszony*), továbbá *Nordstern, Espana* és *Ayn* indulnak chance-al. — A háromévesek számára fentartott *Fonyódi-díj* gátverseny-handicapban az adott súlyviszonyok mellett ma már győzni kell *Duty*-nek, mert nem hisszük, hogy minden alap nélkül favorizálták volna legutóbb. Nem esik azonban ki számításunkból a két legnagyobb súlyú hürdler: *Rojtos II.* és *Minca* sem, sőt *Tokmány* győzelmét sem vennénk meglepetésnek. Jelöltjeink:

- I. Nordstern — Ayn
- II. Duty — Minca
- III. Baich-ist. — Grande Disease
- IV. Péter — Szemcse
- V. Almanza — Geri — Lencsi.

## TÖRVÉNYSZÉK.

§ Barta-Hackl József a vizsgálóbíró előtt. A szombatról vasárnapra virradó éjszaka a budai Kékgolyó-utczában egy második emeleti ablakból kiesett Barta-Hackl József zenetanár 20 éves felesége, Tóth Etel. A rendőrség igen gyanusnak találta az esetet, mert Barta-Hackl József az utóbbi időben rosszul élt feleségével, részegeskedett és az asszony vallomása szerint néhány nappal előbb a férj a lakás erkélyén többször felemelte az asszonyt, mintha ki akarná dobni. Az asszony, aki még mindig a kórházban fekszik súlyos sérüléseivel, maga adott kifejezést annak a gyanujának, hogy férje kidobta őt az ablakon. A férj viselkedése is igen gyanus volt a rendőr és az eset szemtanúi előtt. Barta-Hackl Józsefet a rendőrség még vasárnap előállította és tegnap átküldötte az ügyészségre. Ma délelőtt hallgatta ki Vass vizsgálóbíró Barta-Hackl Józsefet és gyilkosság kísérlete miatt előzetes letartóztatásba helyezte. A letartóztatott és védője a letartóztatás miatt a vádtanáchoz felfolyamodott.

§ A háromszor eladott ház. A Cserhát-utczában volt Kallupka Istvánnak, a Vaskereskedelmi Részvénytársaság ügyvezető igazgatójának, egy tulterhelt és árverés alatt álló háza. Három évvel ezelőtt Kallupka szorult anyagi viszonyok közé került és ezért fűnek-fának kínálta házat. A házat akkor megvette a Friedmann-féle cipőgyár-részvénytársaság, amely 4000 korona előleget is adott a vételre. A cipőgyár azonban csakhamar megtudta, hogy az ingatlanok egy része nem képezi Kallupka tulajdonát, hanem kiskoru gyermekeiét. Azt is megtudta, hogy az ingatlan nagyon tul van terhelve és csakis árverés útján kerülhetne teljes egészében birtokukba. A cipőgyár ekkor visszavett az üzletől és visszakövetelte előlegét. Kallupka erről mit sem akart tudni, mire a cipőgyár

csalás miatt feljelentette. Két héttel később Kallupka hasonló körülmények közt eladta a házat dr. Kreutzer Lipótnak, akitől 1400 korona előleget vett fel. Kreutzerné is visszalépett az üzletől és miután Kallupka neki sem akarta visszaadni a foglalt, szintén feljelentette. Kallupka csakhamar harmadszor is végleg eladta házat. A büntető törvényszék Szepessy táblabíró elnöklete alatt felmentette Kallupkát az ellene emelt családi vádak alól és kimondotta, hogy a telekkönyvi adatok nyilvánosak, azok állásáról a vevők meggyőződhetnek. Felmentette különösképen azért is, mert a harmadik vevő a megállapított feltételek daczára 30.000 koronát nyert az üzleten és így a panaszos vevők visszalépeése egyedül okozta a lebonyolítás sima keresztülvitelét. A királyi tábla Ráth Zsigmond elnöklete alatt tárgyalta az ügyet. A felelbiteli bíróság az elsőbírósg felmentő ítéletét helybenhagyta. A panaszos semmisségi panaszt jelentett be.

§ A dunakeszi gyilkosság. Német Ferenczét, aki tudvalevőleg szombaton Dunakeszin tíz fillér miatt agyonlőtte Drechsler Miksa ottani kereskedőt, még tegnap átszállították a pestvidéki kir. ügyészség fogházába. Dr. Hajós Géza vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki az elvetemült embert, aki megismételte a csendőrök előtt tett ismert vallomását. A vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte a gyilkost, aki a vizsgálóbírónak ebbe a határozatába belenyugodott.

## KÖZGAZDASÁG.

A Hitelbank Ázsiában? Majdnem hihetetlenül hangzik, hogy a Magyar Általános Hitelbanknak nem volna máshol tere az u. n. „pénzügyi tevékenység kifejtésére“ mint — Ázsiában. Arról van ugyanis szó, hogy — hir szerint — a Creditanstalt és a Hitelbank nagy titokban ázsiai bank alapítását tervezik. A bank a Deutsche Asiatische Bank példájára szerveztetnék és valószínűleg Austro-Asiatische Bank lesz a czége. A részvények többségét a Creditanstalt saját maga jegyzi, de nagyobb részt juttatna a magyar leányintézetének, a Hitelbanknak is. A bank-terv a kínai kölcsön ötleteiből származik és valószínű, hogy az első telepek Kinában kerülnek felállításra, a központ intézetet a Creditanstalt közvetlen fenhatósága alatt létesítik. *Budapestben főtelepe lesz* és Kinában egyelőre két eladási irodát szerveznek. A bank czélja a magyar és osztrák áruknak piacot szerezni egyelőre Kinában, de esetleg Ázsia más részeiben is. Igen szomorú azonban, hogy a magyar jellel a czégben nem fog kifejezésre kerülni. A prospektus-tervezet ugyan hirdeti, hogy a magyar érdekeket nagyon is szem előtt kívánja tartani a bankvezetőség. Az alaptőke valószínűleg öt millió korona lesz s a szervező bizottság, amelybe a Hitelbank is delegál két tagot, még ebben az évben a helyszínrre utazik tanulmányozás czéljából. Ilyen terve volt már egyszer ennek a csoportnak az osztrák argentinai összeköttetés ügyében, kivitelre azonban, a német konkurrenzia miatt, nem kerülhetett. Erre a tervre igazán csak az a nézetünk, *hát Ázsiában vagyunk?!*

A Dolhai faipar részvénytársaság szanalása. A Dolhai faipar részvénytársaság, amelyben gróf Széchenyi László is érdekelve van, fennállása óta veszteséggel zárja mérlegeit. A vállalat vezetősége most rendezni akarja a társaság viszonyait és rendkívüli közgyűlést hívott össze a másfél millió koronára rugó alaptőkének lebélyegzése és új részvények kibocsátásával való felemelése végett. Az igazgatóság azonkívül egyezséget kötött a Széchenyi-érdekeltekkel, amely a vállalat fennállásának új alakot fog adni, de amelyre nézve szintén a közgyűlés határozata szükséges.

A közmühelytelep sorsa. Már megirtuk, hogy a Magyar Villamossági Részvénytársaság foleszlatja külső Váci-úti közmühelytelepét, mert kijá-

róinak nem sikerült a kereskedelmi miniszteriumot a tíz esztendeig élvezett, de meg nem érdemelt szubvenzió további folyósítására rábírnai. A Magyar Műhely- és Raktártelep Részvénytársaság, mely e közmühelyeknek formaszertint tulajdonosa, tegnap tartotta rendkívüli közgyűlését, amely a részvénytöbbség tulajdonosának, a Magyar Villamosságinak óhaja szerint kimondotta a társaság felszámolását. A felszámolás nagy anyagi haszonnal fog járni, mert a közmühelytelepek részére közel másfél évtizeddel ezelőtt vásárolt Váci-úti telek igen magas áron lesznek értékesíthetők és mert a gépfelszerelést is nagyon jó áron sikerült a vállalatnak értékesítenie. — A felszámolás kimondásával ez a felesleges intézmény megszűnik, és mi sem bizonyítja jobban, hogy az állam pénzt tíz éven át mennyire elfecsérelték, mint az a körülmény, hogy a közmühelytelep megszűnhetik anélkül, hogy annak bárki is kárát vallaná. A szubvenzióból tíz éven át osztalékot fizettek a részvényeseknek, és a tíz év alatt meggyarapodott telekértékből még külön jutalom jár a részvénytársaságnak, ellenben a magyar ipar, amelynek fejlesztésére a tíz év alatt folyósított 300.000 korona számvá volt, semmi hasznát sem látta az áldozatkészségének. *Ide tarozik még az is, hogy a Köz-mühelytelep házat, telkét pedig megvette a Magyar Villamossági Részvénytársaság.*

Százhuszonezer koronás tenyészbika. A tenn-townból írják: A Tilgman és Cooper földbirtokos czég egy 25.000 dolláros (125.000 korona) ajánlatot utasított vissza, melyet coopersburgi marhatenyészteük „Sultanus Golden Jolly“ nevű tenyészbikájukért ajánlottak fel. Ezt az óriási árat J. W. Haggin kínálta, ki ugyanezen tenyésztekből 100 darab „Jersey“ üszőt és tehenet vásárolt 75.000 dollár (390.000 korona) áron. A legmagasabb árat 3200 dollárt (16.000 korona) egy tehénért fizette.

A vámpolitikai központ. A budapesti Kereskedelmi és iparkamara jelentést tett *Beöthy László* kereskedelemügyi miniszternek a vámpolitikai központ alakításának lapunkban is ismertett legújabb fázisáról, amely szerint a központ kötelekésbe már az ipari szakegyesületek is részben beléptek, részben belépésüket kilátásba helyezték és a végleges szervezeti megalakulás ez év szeptember havában várható. A miniszter a kamara jelentésére a következő leiratban válaszolt:

Folyó évi július hó 7-én 20968 szám alatt kelt felterjesztéséből örömmel és meglepedéssel szereztem tudomást arról, hogy a vámpolitikai központ megalakulásának ügye jelentős léppéssel haladt előre és a végleges szervezeti megalakulás a folyó évi szeptember havában várható. Hangsúlyozni kívánom, hogy a vámpolitikai központnak a vezetőség alatt álló minisztériumban folyamatba tett vámpolitikai előkészítő munkálataknál való közreműködésére *különös súlyt helyezek* és érdeklődéssel várom a központ javaslatait és előterjesztéseit. Csak ismételtetem és megerősítetem hivatali elődömmnek mult évi szeptember hó 30-án ad 56764. szám alatt a kamarához intézett leiratában foglalt azon kijelentését, melylyel a megalakítandó szervezetnek erkölcsi támogatását helyezte kilátásba és egyuttal értesitem, hogy gondoskodni fogok arról, hogy a központ a vezetése alatt álló minisztérium illetékes osztályával való állandó érintkezés által a lehetőség szerint legeredményesebb működést fejthesse ki. Budapest, július 9. Beöthy s. k.

A szeszkartel. Mai számunkban megirtuk, hogy a szeszkartel megalakult. Ezt a Magyar Szeszipar Részvénytársaság ma megzafolja. Azt azonban nem tagadja, hogy igenis folyunk a tárgyalások a kartel megalakulására nézve, de eideig még nem lehet arról beszélni, mintha a kartel *tényleg* már megalakult volna. Ezzel szemben azonban az Est a kartel hirét teljesen fentartja s a következőket írja: „Minthogy a czáfolat olyan helyről tétetett közzé, amelynek érdeke, hogy a kartelhez való tartozása *egyelőre ne váljék nyilvánvalóvá*, annak semmi értékét sem kell tulajdonítani és kijelenthetjük, hogy tegnapi jelentésünk minden szava megfelel a valóságnak, amit a tények maguk már legközelebb igazolni fognak.“

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.

Kis üveg 40 fillér Nagy üveg 60 fillér

A szerbiai vámmentes cukor. Belgrádból jelentik: A kormány a skuptina hozzájárulásával ezidőszent csak a monopóliumok kezelésének adott engedélyt arra, hogy vámmentesen importálhassanak cukrot.

Fizetési képtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetési képtelenségeket jelenti: Blazsovits Nikola Zágráb, Székely Manó Fogaras, Grünwald Manó Budapest, Üllői-ut 21., Kleiu Manó Mezőberény, Liptai Kálmán Lippa, Blau és Társa Budapest, Király-utca 76., Merkle Vilmos Borosjenő, Deutsch Menyhért Nyiregyháza, Löffler Gyula Szombathely, Weinstein Lipót Betlen.

## TŐZSDÉK.

### A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

#### Gabonátözsde.

Budapest, július 10.

A készáru piacon ma igen csendes volt az irányzat. Kielégítő kínálattal szemben a malmok eleinte éppenséggel semmi vételkedvet sem mutatnak, később azonban mégis hozzáálltak a vásárláshoz. Mivel másrészt az árubirtokosok kissé tartózkodók voltak, nem valami élénk forgalom fejlődött ki, amelynek a folyamán 14,000 q buza kelt el, tartott tegnapi áron, később pedig 5 fillérrel drágábban. A legdrágább eladási ár 12.20 korona volt 81 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.35 korona 77 kilós boszniai buzáért. Egyéb gabonaneműk közül a rozs változatlan, a zab és a tengeri tartott. Forgalomba került 1500 q új rozs 9.60-9.65 koronás áron, 300 q zab 11 koronás áron és 100 q tengeri 8.92 és fél koronás áron kosibarakva. A határidőpiacon a mai üzlet is mindjárt a megnyitáskor szilárdan és a tegnapi zárlatnál némileg magasabb jegyzésekkel indult meg, a forgalom folyamán pedig, mivel ismét erősen terjesztettek olyan híreket, hogy a dült buzában erősen megszorult a mag, sürgős fedezések és véleményes vásárlások kerültek előtérbe, minek folytán meglehetősen emelkedtek az árfolyamok. Csak a májusi tengeri nem tudta a tegnapi legmagasabb jegyzését fentartani, mert esőre van kilátás, minek folytán e czikk forszírozott vásárlása erősen mecsappant. Ezzel szemben a júliusi tengeri igen szilárd és emelkedő volt, mert úgy mondják, hogy az ezentúl felmondásra kerülő tételeket egy spekuláns át fogja venni. Az októberi buza ma 2 fillérrel a tegnapi zárlaton felül, 11.40 koronán indult, előbb 11.37-re gyöngült, aztán 11.48-ig emelkedett és zárlatkor 11.45 koronán maradt. A tegnapi zárlatához viszonyítva, végeredményképpen ma az októberi buza 7 fillérrel, az októberi rozs 4 fillérrel, a júliusi tengeri 9 fillérrel emelkedett, ellenben az októberi zab 3 fillérrel, az új tengeri pedig 2 fillérrel gyöngült.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.50-23.70
"	76	—	80	23.75-23.95
"	77	—	81	23.80-24.10
"	78	23.25-23.70	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.30-23.50
"	76	—	80	23.45-23.70
"	77	—	81	23.50-23.80
"	78	23.15-23.40	82	—
Festvidéki	75	—	79	23.30-23.50
"	76	—	80	23.45-3.70
"	77	—	81	23.55-23.80
"	78	23.15-23.40	82	—
Bánsági	75	—	79	23.45-23.65
"	76	—	80	23.55-23.80
"	77	—	81	—
"	78	23.25-23.50	82	—
Bácskai	75	—	79	23.45-23.60
"	76	—	80	23.55-23.85
"	77	—	81	—
"	78	23.25-23.50	82	—
Rozs I. rendű új	—	—	—	20.70-20.80
középmínőségű új	—	—	—	20.50-20.70
Arpa takarmány I. rendű	—	—	—	20.30-21.10
II.	—	—	—	—
Zab I. rendű	—	—	—	22.—22.30
II.	—	—	—	21.40-21.60
Tengeri belföldi új	—	—	—	17.65-17.80
ó	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

#### Kötetelt:

Ó-buza, Tiszavidéki: 100 q 81 K 24.40 K, 130 q 81 kg. 24.35 K, 100 q 80 kg. 24.10 K, 200 q 79 kg. 24.15 K, 150 q 79 kg. 23.80 K.  
Fejérmegyei: 12.75 q 78.5 kg. 23.90 K.  
Pestvidéki: 1075 q 80.3 kg. 24.25 K; 425 q 79.3 kg. 24.25 K, 200 q 79 kg. 24.20 K.  
Bácskai: 350 q 78.5 kg. 24.05 K.  
Bihari: 150 q 80 kg. 24.15 K.  
Pancsovai: 2000 q 78.3 kg. 23.75 K.  
Boszniai: 7300 q 77 kg. 22.70 K.  
Uj-rozs: 1000 q 19.20 K ppar. július 20., 500 q 19.30 K ppar. minta szerint.  
Zab: 300 q 22.— K kpl.  
Tengeri: 100 q 17.85 K vagonba.  
Az árak korona értékben 100 kilogrammonként értendők.

#### A határidőpiacon Kötetelt:

##### Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1912-re.  
Buza 1913 áprilisra 11.78-79-74-83-80-81 ————  
Buza októberre 11.40-41-37-48-45 ————  
Rozs októberre 9.39-40-37-45-42 ————  
Zab októberre 9.28-32-30 ————  
Tengeri 1913 májusra 7.57-60-50-59-58 ————  
Tengeri júliusra 8.85-88-78-92-91 ————  
Tengeri augusztusra 8.87-88-81-92-91 ————  
Káposztarepeze

#### 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza 1913. áprilisra	11.81-11.82
Buza októberre	11.45-11.56
Rozs októberre	9.42-9.43
Zab októberre	9.30-9.31
Tengeri 1913. májusra	7.58-7.59
Tengeri júliusra	8.91-8.92
Tengeri augusztusra	8.91-8.92
Tengeri szeptemberre	—
Káposztarepeze augusztusra	—

#### Budapesti gabonaforgalom.

1912. július 8 től 1912. július 9-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	1576	—
Rozs	—	—
Arpa	144	—
Zab	400	42
Tengeri	1650	5185
Liszt	—	1141
Korpa	103	997

#### Értéktőzsde.

A forgalom a mai előtőzsdén teljesen pangott. Az üzlet iránya a tegnapihoz gyöngébb volt, mert külföldről lanyha jelentés érkezett. A nemzetközi, ugyszintén a helyi értékek ára lemorzsolódott. A médióhalasztás közelsége is némileg érezhető volt. A készáru piacon kötés alig volt. A járadék-piac is kissé gyöngült. A déli tőzsde iránya igen esőndös volt. A nemzetközi és a helyi piac árnívója tartott. A készáru piac üzletelen. A zárlat esőndös maradt.

Az előtőzsdén kötetelt: Osztrák hitel 647.50, Magyar hitel 841.50-842.—, Jelzálog 460.75-461.25, Rimamurányi 764.25-764.75, Közúti vasút 762.25-762.75, Magyar bank 653.25-654.75, Tem. szesz 587-590, Újlaki 339-340.

A déli tőzsdén kötetelt: Osztrák hitel 648-651.25, Magyar hitel 841.50-843, Magyar kor. 88.50, Leszámitoló 541, Jelzálog 460.25-461, Rima 764.75-765.25, Közúti vasút 762.50-763, Magyar kor. 653-653.50, Agrár bank 624.50, Budapesti bank 395, Budapesti vill. 531, Magyar cukor 3065, Gummi 595, Tannin 795-801, Temesv. szesz 588.50-592.50, Adria 518.50-519, Hazai sorsj. 117, Brassói 290.

#### Bécsi gabonátözsde.

Bécs, július 10. (Saját tudósítónktól.) A mai tőzsdén az irányzat buzában szilárd volt és az árak az utóbbi napokhoz viszonyítva emelkedtek, a többi gabonaneműk, mint rozs, tengeri, zab tartott irányzat mellett találtak vevőre. Idő: szép és meleg.

Buza: Tiszavidéki: 12.60-12.90 K, bánsági 12.45-12.75 K, morvavölgyi 11.80-12.— K, tótfelvidéki 11.90-12.10 K, déli vasutvidéki 11.85-12.10 K.

Tengeri: Magyar ó 9.30-9.50 K.

#### Bécsi értéktőzsde.

Bécs, július 10. A mai előtőzsde a tegnapi minisztertanács ismert határozatának jegyében indult, amely miatt a fegyver- és löszerszállítással foglalkozó vállalatok papirosai jelentékenyen estek. Skoda 13, Poldi-kohó 20 koronával volt alacsonyabb, de a piac a többi értékkel — így főleg Fegyvergyárral szemben is — kedvetlen volt. Alpési szintén gyöngült. A déli tőzsdén nyugodtabb volt a forgalom, az irányzat tartott. Később helyi értékek, főleg Hitelrészvények iránt élénkebb vásárlási kedv mutatkozott, mert Berlinből arbitrázs-vételek történtek. Jelentékenyen emelkedtek magyar értékek is, Berlin kedvező hangulatot jelzett főleg montanértékekben.

11 órakor: Osztrák hitel 647.50, Magyar hitel 841, Laenderbank 528, Union 615.75, Államvasút 715, Déli vasút 98, Alpési 986, Rimamurányi 763.50, Skoda 748, Poldi-kohó 810, Fegyvergyár 1070. 1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 652, Magyar hitel 841, Anglobank 831, Bankverein 529, Bodencredit 1281, Laenderbank 522, Union 615.50, Államvasút 715.75, Déli vasút 96.25, Dunagőzhajózási 1275, Alpési 986, Rimamurányi 762.50.

Bécs, július 10. (Magyar értékek zárata), 4 száza léko arany-járadék 108.40 Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 283.— Magyar hitelbank részvény 842.50 Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rima murányi 762.75. Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajáradék 83.15, 4 százalékos magyar föltelherm. kötvény —, Magy. nyerem-köles. sorsjegy 415.— Kassa-Oderbergi Vasutészv. —, Magyar jelzálogbank —, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, július 10. (Osztrák értékek zárata), 4.2 száza lékos papír-járadék 89.90, 4 százalékos osztrák arany járadék 113.10 1860-as sorsjegy 1680, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol osztrák bankrészvény 330.85 Bécsi Bankverein 528.75 Osztrák-magyar bank 2106. Déli vasút 96.50 Dunagőzhajózási r.-t. 1271. Dohány részv. 340.50 Cs. k. arany (vert) 11.39. Német bankv. 117.78 Osztr. Lloyd 569.— 4.2 száz. ezüst jár. 87.90— 91.35 Osztr. koronajáradék 87.90, 1864-es sorsj. 610.— Osztrák hitellintézet részvény 650.75 Union-Bank 615.— Osztrák Landerbank 528.75 Osztrák-magyar államvasut 714.50 Elbevölgyi vasút —, Alpési részvény 983.75 20 frankos 19.12, Londoni váltóár 241.20 Lipótkohó 817.— Török sorsjegy 240.33

#### Külföldi értéktőzsde.

Berlin, július 10. (Értéktőzsde.) Miután a newyorki tőzsde bágyadtsága a német vasiparról szóló ösztönző jelentésekben és a kedvező amerikai rezstatisztikában hathatós ellensúlyt nyert, a tőzsde ma túlnyomórészt szilárd irányzatú volt. Élénkebb üzlet tárgyai voltak Phönix-részvények vezetésével ismét a bányaértékek, de a gőzhajós részvények piacán is Hanza-részvények iránt élénk érdeklődés mutatkozott. Ezek több mint 4 száza-

A magyar memoár-irodalom érdekessége!

ZICHY GÉZA GRÓF  
EMLÉKEIM

Első kötet  
Ára 6 korona

Kapható:  
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél, Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Árútervek felvételnek.  
e lap kiadóhivatalában.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték

III. osztályának húzása  
már jövő héten, július hó 16, 17 és 18-án lesz.  
A XXX. sorsjátékban rövid idő alatt még

13 millió 668.000 koronát

sorsolnak ki készpénzben.

A III. osztályú vetélsorsjegyek ára:  
(új vevőknek)

Egész vetélsorsjegy	K 64.—	Egész sorsjegy	K 32.—
Fél	" 32.—	Fél	" 16.—
Negyed	" 16.—	Negyed	" 8.—
Nyolczad	" 8.—	Nyolczad	" 4.—

(ahik már a osztályban résztvettek)

Sorsjegyek utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankház R.-t.

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.  
Budapest, IV. ker., Szervita-tér 3. szám.  
Fiók: V., VÁCI-KÖRUT 4. SZÁM. Táviraticim: „TÖRÖKÉK” Budapest.



Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 10. —

Kinevezések. A m. kir. földmivvelésügyi miniszter a pancsova-gubini ármentesítő és belvízszabályozó társulat miniszteri biztosa mellé alakított véleményező bizottságba dr. Laczkovich Gyula kir. jogügyi tanácsost, a nagybecskereki kincstári ügyészség vezetőjét taggá;

a m. kir. igazságügyminiszter a székszárdi munkásbiztosító választott bíróság elnökévé Salamon Iván székszárdi kir. törvényszéki bírót, helyettes elnökévé pedig Fejős Imre székszárdi kir. járásbíró három év tartamára;

a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Schmidt Antal muzeumi őri címmel és jelleggel felruházott magyar nemzeti muzeumi segédőrt őrré, Zsivny Viktor okleveles vegyész-mérnök, műegyetemi tanársegédet pedig magyar nemzeti muzeumi segédőrré, ezenkívül Hudicska Sándor kórházi díjnokot a kolozsvári „Károliana” országos kórházhoz a XI. fizetési osztályba, a törvényszerű illetményekkel, kórházi tisztté;

a kereskedelemügyi m. kir. miniszter dr. Korláth József és Halász Simon IX. fizetési osztálybeli statisztikai hivatali főtisztet VIII. fizetési osztálybeli statisztikai hivatali főtisztékké, Jász Sándor, Braun Árpád és Maslowszki Károly statisztikai hivatali főtisztékké, Erdélyi Ágoston, Baly László és Dessewffy András XI. fizetési osztálybeli statisztikai tisztet X. fizetési osztálybeli statisztikai tisztékké, végül Szabó Gyula és Nagy József statisztikai gyakornokokat, továbbá Weisz Miksát — ez utóbbit ideiglenes minőségben — XI. fizetési osztálybeli statisztikai hivatali tisztékké;

a m. kir. pénzügyminiszter Eröss Gyula győri lakost ideiglenes minőségű segélydíjas pénzügyi számgyakornokká a győri m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez, Molnár Rezsőt, a szombathelyi kir. ügyészséghez beosztott fogházort a győri m. kir. 18. felmérési felügyelőséghez hivatalsszolgáivá nevezte ki.

Áthelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter áthelyezte dr. Benedek Róza állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt jelenlegi minőségében a győri állami felsőbb leányiskolához.

Pályázatok. A budapesti kir. törvényszék elnökéhez irnoki állásra négy hét alatt; a budapesti m. kir. zálogházak igazgatóságához szolgai állásra hat hét alatt; az egri pénzügyigazgatóságához több pénzügyőrt vigyázói állásra szeptember hó 30-ig; a soproni posta- és táviradaigazgatóságához Kocsón (Komárom megye) betöltendő postamesteri állásra július 25-ig; a kolozsvári posta- és táviradaigazgatóságához a Lupényben (Hungary megye) betöltendő postamesteri állásra július 25-ig; a nagyváradi posta- és táviradaigazgatóságához a Köröstarlagon (Bihar vármegye) betöltendő postai ügynői állásra július 25-ig; a temesvári kir. ügyészséghez az ottani törvényszéki fogháznál betöltendő fog-

házőrmesteri állásra augusztus 10-ig; a marosvásárhelyi kir. törvényszék elnökéhez a nyárádszeredai járásbírósnál betöltendő két díjnoki állásra két hét alatt; a kassai posta- és táviradaigazgatóságához a Nagymuzsalyon (Bereg vármegye) betöltendő postamesteri állásra július 25-ig; a kassai törvényszék elnökéhez a tornai járásbírósnál betöltendő telekkönyvvezetői állásra két hét alatt; a debreczeni pénzügyigazgatóságához a hajdusoboszlói adóhivatalnál adótitási állásra két hét alatt; a dévai törvényszék elnökéhez albirói állásra két hét alatt; a szegedi kir. ítélőtábla elnökéhez hivatalsszolgai állásra négy hét alatt; a kaposvári törvényszék elnökéhez hivatalsszolgai állásra négy hét alatt nyújtható be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Tisza, etc.), date (July 9, 10), and water level (m á t e r). It lists water levels for various rivers and locations across Hungary.

Legfinomabb angol varrott cipők. Zsufi József utóda FÜREDI ADÁM cipésmesternél. Budapest, IV., Egyetem-utca 3. szám. Telefon 94-07.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az idő meleg és az ország középső, meg déli részén száraz volt, míg a nyugati, északi és keleti részein helyenkint kisebb-nagyobb zivataros esők fordultak elő. Az esőből az Alföld északkeleti megyéinek is jutott. A hőmérséklet magasabb a normálnál, számos helyen meghaladta a 30 C. fokot és maximuma 36 C fok volt Eszéken, minimuma 9 C. fok Ógyallán.

Prognózis a következő 24 órára:

Meleg és tulnyomóan száraz idő várható. Sürgönyprognózis: Meleg, elvélve csapadék, zivatarok.

Weather forecast table with columns: Állomás, Légyomás, A hőmérséklet, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék, Hőmérséklet. Lists weather conditions for various stations like A-Szlatina, Ungvár, Késmárk, etc.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BENYOVSZKY EZREDES ELTŰNÉSE

— Történelmi regény az alkotmányosság első évből. —

IRTA: DÉRI GYULA.

Nyugodtan végighallgattam a hajdani táncmester legszebb ifjusági emlékének történetét, mely olyan tragikomikus csattanóval nyert befejezést.

Okom volt rá, hogy meg ne zavarjam valami siettetéssel.

A végén aztán megkérdeztem tőle, hogy az a bizonyos lányszó nem börtöl származott-e s az elesését is nem ennek lehet-e tulajdonítani?

— Semmi esetre sem! — felelte Walter Tóni, — bizonyoság rá az is, hogy azon az éjszakán elesett ott vagy öt-hat pár! Mindez most jut az eszembe és pedig azért, mert a tulajdonos másnap csakugyan munkásokat hivatott a parkettgyárból és felgyalultatta a termet. Ugy emlékszem rá, mintha tegnapelőtt történt volna.

— Hol arra emlékeznek-e, hogy körülbelül hárthatént a szerencsétlenség? — kértem nevetve.

— No bizony! Behunyta szemmel is odataláltnék.

— Megteszi a kedvemért, hogy holnap eljön a bontást megnézni és megmutatja azt a rossz emlékü helyet?

— Ha olyan nagyon tetszik akarni, miért ne? A dolgom felől ráérek.

HARMADIK FEJEZET.

Sírbolt a parkett alatt.

Walter Tóni, azaz Vályi Antal, másnap pontos időben felkeresett és együtt néztük meg a Lipót-körúti sárga ház omladékait. Annak a fával benőtt nagy teleknek,

melyen egykor állott, már csak az utolsó negyede volt építettlen.

Háromnegyed részén pompásan faragott homlokzatu bérpaloták állottak már, egyik a Vigszínház közvetlen szomszédságában.

A sárga ház szárnyépületeit is lebontották volt már, utoljára maradt a főépület, közepén a nagy táncteremmel, mely elé üveges verandához hasonló széles folyosó volt építve, mely a bejáratnál tágas csarnokká bővült.

Ennek is le voltak már bontva a falai embermagasságig és épen a pincze-bolthajtásokat ontották befelé nagy dübörgéssel.

A pusztulás helyén a gummicsovel való locsolás daczára nagy fehér porfelhő szállt fel, e felhő koronkint eltakarta a munkásokat s néha nekünk is jutott belőle.

Vályi Antal elővette a zsebkendőjét és a szemét törülgette, de aligha a porfelhő miatt.

Régi dicsőségének tanujleit elpusztulni látni nem kis dolog; megmarkolászhatja az ilyen látvány egy kissé a szívet.

Egyszer aztán megszólalt Vályi Antal: — Tetszik látni azt a munkást ott a boltozat fölött? Épen most emeli a csákányát és a zárókövet igyekszik kifeszíteni. Körülbelül azon a helyen történhetett az én első és utolsó elesésem.

A pallértól, aki mögöttünk állt s a finom szivarunkat szitta, melylyel megkínáltuk, ekkor ezt kérdeztem:

— Hát azt a holttestet hol találták?

— Ugyanazon a helyen, ahol az a munkás áll — válaszolt a pallér.

— No kedves Vályi ur, szoltam ekkor Tónihoz, most már körülbelül bizonyos, hogy ön egy sírbolt felett táncolt annak idején s hogy az álarcos grófnéjától egy csókot nem rabolhatott, az a szegény halott volt az oka, akit akkortájtban az ön tudta,

hire és beleegyezése nélkül valaki odatemetett...

Vályi Antal megilletődve csóválta a fejét.

— Sírbolt a bálteremben! ki hallott ilyet! Mégis csak borzasztó elgondolni, hogy én tiz esztendőn át egy embernek a holtteste fölött táncoltam keringőt és rendeztem a kánkánt.

— És pedig egy olyan embernek, aki bizonyára nem a végrendeletében hagyta meg, hogy őt oda temessék!

— Valószínűleg! valószínűleg — töltötte meg Vályi elgondolkozva.

Kezet fogtunk a pallérral és aztán távoztunk.

Vályi nagyon hallgatag volt az uton s mikor az oka felől kérdezősködtem, készséggel felelt:

— Azon tünődöm, hogy mikor lehetett ez a dolog. De hát az évszámot nem tudom pontosan kísütni. A nagy francia-német háboru előtt volt, az bizonyos, mert francziák és németek még akkor együtt mulattak egymással. Az én álarcos grófnémnak is francia volt az egyik kísérője, a másik meg német. Ezek a háboru után elevenen fölfalták volna egymást.

— Ősmerte ön azokat az urakat, hogy visszaemlékszik a nemzetiségükre?

— A Romano Bombo mellett láttam őket még egynéhányszor.

Az egyiket Duchange márkinak hívták, a másikat Baron Langescheidt-nak. Akiktől tiz aranyat kapunk ajándékba, mikor szegény legények vagyunk, azoknak megjegyezzük a nevét.

— Térjünk vissza az évszámra — folytattam a társalgást. Az ön emlékezetes esete tehát nem történhetett az 1870-ik évnél később.

(Folyt. köv.)

# SZINHÁZAK.

Csütörtök, 1912. július 11-én.

**FŐVÁROSI NYÁRI SZINHÁZ.**  
(BUDAI SZINKÖR)

A kém.

Színháték három felvonásban.

Kezdete 7/8 órakor

**BUDAPESTI SZINHÁZ**

Az asszonyfaló.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Stein Leo és Lindau K. Zenéjét szerzte: Eysler Edmund Fordította: Mérey Adolf.

Kezdete 7/8 órakor

## Heti műsor:

Julius hó	Budapesti Színház	Fővárosi Nyári Színház (Budai Szinkör)
12 Péntek	Az asszonyfaló	Karinia Anna
13 Szombat	Asszonyfaló	Abrahám a menyországban
14 Vasárnap	Délután: Az asszonyfaló Este: Tót legény Amerikában	A lengyel menyecske Hercegkisasszony

## CIRKUSZ-BEKETOV

Városiiget. Telefon 107-48  
Ma csütörtökön 2 előadás. 2  
Délután 4 és este 7/8 órakor. d. u. felhívások, este rendezvények. A legnagyobb látványosságok: TAFT az eleven talány, AFTONIS csodálatos mutatványok a levegőben, SCHAEFFER a szonglörök királya.

## PALACE ÉTTEREM = KÁVÉHÁZ

CAFE RESTAURANT, Rákóczi-ut 43.  
Esténként a Korodi Gyula muzsikál.  
Palace soupe személyenként 3 korona.

Frey Gyula urnak a Képviselőházi Étterem és Kávéházi üzletünkben mai napon történt kilépése folytán, ez üzletet mint beemarádtt egyedüli tulajdonos saját cégem alatt tovább vezetem. A t. közönség szíves támogatását továbbra is kérve, vagyok alázatos szolgálja  
**Czipóth József**  
a Képviselőházi Étterem és Kávéház tulajdonosa.

**Kartellen kívül!**  
T. c.  
Van szerencsém szíves tudomására adni, hogy VIII., Karpfenstein-utca 31-33. sz. alatt a mai kor igényeinek megfelelő

## Sőrnagykereskedést nyitottam.

Miért is azon kellemes helyzetben vagyok, hogy ugy ár tekintetében, mint sőrminőségben bármely más céggel a versenyt felvehetem, kérem nagybecsű megrendelésével engem új vállalatomban támogatni, melynek pontos és lelkiismeretes kiszolgálásáról előre is biztosíthatom.  
Maradok kiváló tisztelettel  
**SZIMANDL JÓZSEF**  
vendéglős és sőrnagykereskedő.

## Herkules nagy beszélőgép

10 db nagy dupla lemezzel és 200 lüvel K 40.  
Családi beszélőgép erősebb szerkezettel, ugyanazon felszereléssel K 50.  
3 lemez vételnél 200 Ft ingyen. Egyedül kapható a Hangszer Otthonban  
**FEKETE MIHÁLY**  
Budapest, VIII. ker., József-körút 9/E. szám.



## Szt. Lukácsfürdő nagyvendéglője

Budán FREY GYULA vendég-lős, a parlamenti Árkád-vendéglő bérlelője személyes vezetése alatt.  
**Elsőrangú vendéglő és kávéház.**  
Háromszor naponta hangversenyez  
**SILVING BERTHOLO**  
karmester vezetése alatt  
a Budapesti Filharmonikusok Társasága

## Figyelem!

Alólirott tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy a Metropol szálló étterméből, ahol egyhuzamban 10 éven át játszottam, most A RÁKÓCZY-UT és KAZINCZY-U. SARKÁN levő Grosz Ödön ur tulajdonát képező

## Ostende kávéházba

szerződtem zenekarommal, ahol ezentul állandóan ugy NYÁRON mint TÉLEN, esténként fiaimmal és teljes zenekarommal muzsikálok.  
Kérem a n. é. közönséget, hogy engem és zenekaromat ugy mint eddig is, jóindulatu támogatásában részesíteni sziveskedjék.

## „Öreg” Banda Marci.

## Városmajor szanatórium és vizgyógyintézet

Budapest, Városmajor-utca 64. szám.  
Telefon 88-99.  
A kis Svábhegyi lankás hegy-Oldalon, ósregi árnyas park közepén, remek kilátással a budai hegyekre. Ozonius levegő. Budapest legcsendesebb területe. Harmincz, kényelemmel berendezett szoba, közös és társalgó-helyiségek, előkelő és meleg csatái otthon. Nagy vizgyógyintézet. A vizgyógyintézet összes eljárásai, szén-

## Weinberger és Fodor az összes sportcikkek áruháza.

**FOOTBALL** cikkekben az ország legnagyobb raktára.  
IV., Harischbazar 4.  
Telefon 113-59.  
Minden sportágról külön árjegyzék ingyen.




A magy. kir. Opera művészei, A magy. kir. Zene-Akadémia, A Nemzeti Zenede, az ország legelőkelőbb zene-iskolák tanárai szívesen elismerték, hogy hegedűt  
**Reményi Mihály**  
olyant készít, mely bármely régi 2000 koronás hegedűvel a versenyen sikeresen kiállja.  
**Reményi hangfokozógerendája**  
által bármely rossz hangú hegedű sokkal jobb, erősebb és nemesebb hangot kap. Sikerteljes kezesség minden egyes hangszernél. — Árjegyzéket kérjen REMÉNYI M. hegedű-készítési osztályától.  
Budapest, Király-u. 53.

A világ legjobb quintilisza hurjai csak REMÉNYINÉL.

Kiváltunk  
**ZÁLOGBAN**  
levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket a azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.  
**MANNHEIM SIMON ÉS FIA**  
Budapest, IV., Párisi-u. 5.  
..... (Főpostával szemben) .....

**Ön már tudja?** hogy minden árban kaphatja a legjobb és legolcsóbb saját készítményű amerikai cipőket. Széleskörű az ország minden részébe. Meg nem felelőt kicserélik, 20 Ft-án felül bérmentve. — Kérjen ingyen árjegyzéket. Szolid és pontkiszolgálás. Kivonat az árjegyzékből:

**Elegáns férfi-cipők**  
box- és chevro-bőrből, utolsó divatu, cuzos, fűzős 10, gombos 1K és feljebb.  
Amerikai és angol cipők, elszakíthatatlan 10, 10, 10, 20 és felj.  
**Gyönyörű női-cipők**  
box- és chevro-bőrből, cuzos 9, fűzős 9.50, gombos 10 és felj.  
Bikkes amerikai és angol cipők, fűzős és gombos 10, 10, 20 és feljebb. 12923  
Hygienikus gyermek-cipők minden árban.  
Márkét otál készítés legfinomabb kivitelben.  
**„Uj módszer!”** Orthopéd-cipők fűzős lábra lábra után készülnek  
**Pongrácz S. Sándor** Budapest, VII., Szondi-u. 23a. nyugati pályaudvar közelében.



**Közvetlen keleti behozatal.**  
Valódi **Perzsa és Smyrna** szőnyegek  
nagy választékban kaphatók, budapesti lakóknak árfele részletfizetésre is.  
emeles nélkül  
**SZŐNYEG-UDVAR** BUDAPEST, KIRÁLY-U. 52. (az udvarban.)

## Részletfizetésre is!

Amerikai redőnyös írászatók. — Újkorakható könyvszokrények. — Angol búgarnitúrák. — Redőnyös aktaszokrények. — Teljes írodaberendezések.  
**UJLAKI BELA** modern amerikai írodabuterlelepe,  
Budapest, VII., Erzsébet-körút 28. sz.  
Árjegyzék ingyen. Telefon 122-69.



# MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-UT 32. SZÁM, A RÓKUS-KÓRHÁZZAL SZEMBEN.

saját érdekükben felhívja az összes sérülteket, hogy az összes kulturálmokban szabadalmazott, különösen páratlan czólszerúségű kicserélhető nyomlappal ellátott **MULTIFORME sérvkötők**ről prospektust kérjenek. Ezen

**Sérvkötő** a legmesszebbmenő legnyeknek is megfelel **Műláb** a lehető legjobb kivitelben **Műkéz** a legzslésesebb kiállításban **Műfüző**

Támgépek, egyenestartók, haskötők, gummiharisnyák stb. mérték szerint jótállás mellett készülnek.

**Hygienikus különlegességek! + Képes árjegyzéket** kb. 1000 ábrával, ingyen, bérmentve és diszkrétan küldünk.

A világhírű eredeti angol  
**The Champion és Premier**



kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 3 és 5 évi jótállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részlete adjuk és kerékpár-alkatrészeket az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gummik, csengők, lámpák, pedálok, láncokat, kónusokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban eredeti gyári árban szállítunk vidékre is **LANG JAKAB és FIA** kerékpár- és alkatrészkereskedők Budapest, VIII., kerület, József-körut 41. sz. Póküzletok: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körut 6. Diszárjegyzékünk 1800 képpel kerékpár- és alkatrészokról így, és bérmentve.

DARANYI LEGÚJABB MODELLEK

## Számoló

ÉS LÁTHATÓ IRÁSU

### összeadógépei

nem szorulnak reklámra.

Díjmentes bemutatás az ország bármely helyén.

Telefon 139-84.

**DARANYI MIKSA**  
Első Magyar Számoló- és Összeadógyép Kereskedelmi Vállalat, a Szállítmányozási és Iparbank részvénytársaság árusztálya Budapest, VI., Váci-körut 37.



**AMATŐRÖK FIGYELMEBE!**

Legjobb és legmodernebb fényképezőgépek objektívek stb. kényelmes havi lefizetésre. Kívánatra kimerítő fényképárjegyzék ingyen.

**ELEK és TÁRSA R-T.**  
BUDAPEST, IV., KÁROLY-KÖRUT 10.

## GRÓF MONTE CRISTO

DUMAS nagy regénye négy kötetben teljesen megjelent.

Mindazok akik előfizetnek az **ÚJ IDŐK**-re **ingyen kapják** a rendkívül érdekesítő 1200 oldalra terjedő munkát. — AZ ÚJ IDŐK előfizetési ára félévre 10.— korona. — Kiadóhivatal: Pest, VI., Andrássy-ut 10.

## Abbázia Szálloda

Budapest, Dohány-utca 62.

(Erzsébet körút mellett) teljesen újonnan berendezve, gőzfűtés, villanyvilágítás, hideg-meleg víz. Szobaárak már 3 koronáért. Figyelmes előzékeny kiszolgálás.

## Nők és férfiak öröme

**NEOSAN-tabletták!**

Törv. védve és szabadalmazva. Orvosok által is elismert megelőző biztos hatású mindkét nem gyengeségi állapotainál. A férfierőt visszahozza és a legkésőbb körg fenntartja. Impotencia ellen nincs jobb szer az egész világon. A gyomrot nem rombolják, kéros hatásuk nincs. Egy doboz, mely 20 szemet tartalmaz 4 korona 50 fill. Postán szétküldi utánvéttel, diszkrét csomagolásban a főraktár Magyarország és Ausztria részére: **Szent Hermina gyógyszerár** Budapest, VII., Tökölly-ut 28. szám. Depot 100.



## Bőrbutoripar!

**Kendi Antal,**  
Pest, IV., Semmelweis-u. 7.

Bőrbutorszaküzlet, mely minőség, formai kivétel és árak tekintetében különös előnyt nyújt. Angol bőrbutorok, ebédő székek, foteuilok, férisszobák és irodahelyiségek butorizása! Bőrbutor bevásárlása bizalmi dolog!

ADORJÁN ANDOR könyve: **SORSOK ÉS PÁLYÁK** Irodalmi arcképek. Ára 3 kor.

Kapható: **LAMPEL R. könyvkereskedése** (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál Budapest, Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

**Nők!** **Férfiak!**

A legbiztosabb gyógyulást heveny és idült **hugycső-folyások** ellen nyújtják a **KASANTOL** gyógygyök. — Nőknél fehérletyás, férfiaknál húgycső-folyás, tripper ellen a leggyorsabban ható szer. — Orvosi-lag ajánlva. — Üvegje 3 korona. — Kizárólag **Orkény Hugó** gyógyszerárban, Budapest, Tökölly-ut 28. Depot 100. Postai szétküldés diszkrétan naponta.

## Eckardt Vilmos és Hotop Ernő

Részvénytársaság  
Budapest, V. ker., Dorottya-utca 6. sz.

Tervezünk és vállalunk 1870 óta téglágetetőket, cseréptéglagyarakat, chamoto-gyarakat, mészgetőket, magnésitműveket, tüzelőberendezéseket, gyárműveket, kazánfalazásokat.

**Több mint 5000 építkezés.**

## Költözködés előtt.

A raktáromon levő órákat, evőeszközöket valódi 13 próbás ezüst valamint alpacca-ezüst disztárgyakat, arany ékszereket :: :: **gyári áron árusítom.**

**Polgár Kálmán** művészt és :: :: :: ékszerészt  
Budapest, Erzsébet-körut 29., I. em.  
Nagy képesalbum-árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

## VÉTKEZIK

Önmaga ellen, minden nemi betegségben vagy nemi gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el **Dr. GARAI** hírneves szakorvos **Hasznos tanácsadó** minden férfi és női nemi betegségben című számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nemi betegségekről leírja, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű elbeszélésben. A könyv ára 2 korona, mely összeg 10 filléres levélbélyegeken is bekioldható. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző:

**Dr. GARAI,**  
Budapest, Andrássy-ut 24. sz.  
Rendel. húgyszerviz, bőr, és nemi betegségeknél délután 10-től délután 4-ig és este 7-8-ig.

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

# KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

**Pénzszekrényeket**  
tűz- és betörésmenteseket ajánl Budapesti Pénzszekrénygyár. Mintaraktár V. Széchenyi-utca 7. Gyár IX., Rákos-utca 4. szám. Telefon 116-40. 11261

**Férjhez mennek**  
Igen csinos 19 éves dán hölgy 50.000 kor. hozománynyal, később még 200.000 korona örökség, fiatal amerikai kisasszony 120.000 dollár készpénz-hozománynyal és még sok száz vagyonos hölgy 5-500.000 K. hozománynyal. Urak, ha vagyontalanok is, de komoly számúknak, forduljanak díjtalan felvilágosításért e címre: Fides, Berlin 18.

**Őszi duránci barack**  
Kilója 2.40, kajszinbarack, nagy meggy, szivcsereznye, csemegékörte 90, ribizli, szilva, egres 70, rózsaburgonyánakmázsáját 16, vajbarnak 70, paradicsomnak 90, fejeskáposztának drbja 70, salátaugorka 36, kovászolandó 12, fűlhető paprika 12, kelkáposzta 6, karalábé 4. Agrárius Budapest, Mátyás-utca 9.

**Ananászbarack**  
nagy meggy, szivcsereznye csemegékörte, szilva, ribizli postakosaranként 4.50, vajbab, káposzta, ugorka, tök, kalarabé 2.50. Ismételődnak előnyös áránlat Szabó Csongrád-ról.

**Tisztviselő-otthon**  
Pensió Budapest, Szentkirály-utca 22., I. em. Lakás penzióval vagy csak ellátás különösen tisztviselőknak. Teljes pensió 135 kor. Ebből 42 kor. Vacsora 24 kor.

**BUTOR**  
30% megtakarítás!  
Régi Butorszalon  
Budapest, Ferenciek-tere 3. felemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol bürgeritürak és teljesen berendezett mintaszobák, kelletl szőnyegek, csillárok.  
Telefon 92-13. 28598

**Gyorsírás**  
és gyorsgépirás. A Gyorsírás Társaság szaktanfolyamát lényegesen megnagyobbított modern higiénikus új helyiségekben (Andrássy-út 12) tartatnak. Legalaposabb kiképzés gépirás-magyar- és német gyorsírásban. — Gabelsberger-Markovits rendszer. Beiratkozás naponként. Tandíj igen mérsékelt. Díjmentes tantárgyak: magyar-német helyesírás, „Kartothek” amerikai könyvelési és nyilvántartási rendszer, ússzóadó- és számológépek kezelése. Pár-huzamosan esti tanfolyamokat is tartunk. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba juttatjuk Glogowski és Társa, (Remington) Budapest, VI., Andrássy-út 12. szám.

**Zálogcédulákat**  
veszek. Elszállított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, arisztót és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékűt kifizetem.  
**Singer Jakob**  
ékszerkereskedő  
BUDAPEST,  
Király-utca 91. sz.  
Izabella-utca sarkán.

**Még nem létezett**  
randkívül kedvező feltételekkel szállítunk háló, ebédő, uriszobák és szalonbutorokat, szaloda, kávéházberendezéseket, rézbutorokat, csillárokat, zongorákat helyben és vidékre. Butoraibum 1 korona. Butorhitel lakberendezési vállalat, VI., Király-utca 8. 12365

**Fiatalember,**  
négy polgári végzet, irodalmi gyakorlatok felvétel. Jelentkezni 12-24g Kacsár Sándor csillárgyárban, Dessozffy-utca 9-11. szám.

**Kitűnő fegyverek**  
öröknek, önvédelemre, vadászatra és szobadísznek. Wernli gyaloglasi fegyver 5 kor., szurony hüvelyvel 1 K Wernli lovassági karabély 16 korona, Kropatschek-karabély, 8 golyóra tölthető, szuronyal 25 K. fegyverszif 1 korona, tölténydarabja 10 fill. Katonai puskaműves által kipróbált jó fegyverek. Tiller Mór és Társa udv. szállítóknál, Budapest, Váci-utca 35. Fegyver árjegyzék kívánatra díjmentesen.

**INGYEN**  
kald árókos árjegyzéket fényképezőgépek és kellékekről  
**Ghmura S.**  
optikai műintézet  
Budapest,  
IV., Ferenciek-tere 2. sz.

**Szingazdag természeti leírások!**  
Makay Béla  
**Hegyen-Völgyön**  
Természeti és vadászképek  
Szerző ezen újabb könyve méltán sorakozik az előbbiekhez. Inlet, költői lendület van minden leírásban, rajongó szeretet a szabadság: a természet iránt.  
Ára 6 korona.  
Kapható:  
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

**Singer varrógépek**  
Kerekpárok, grammfonok, hanglemezek legolcsóbban kaphatók  
**Haban József**  
Budapest, Almásy-tér 14. javításokat olcsón készít. Késes árjegyzéket ingyen küld.

**Zálogcédulát,**  
brillánsot, gyöngyöt, ékszert, aranyat, ezüstöt és régiséget veszek. Alt-Wien porcellán, régi bronz csonttárgyakat, szobrokat és olajfestményeket veszek Körtész ékszerész és régiségkereskedő, Király-utca 85. Telefon 95-45 Meghívásra jövök

**Feltalálók**  
Stimulátója szabadalmazás-hoz értékesítéshez nélkülözhetetlen. Díjtalanul küldi Áron és Béla szabadalmi és értékesítési osztálya Budapest, József-körút 9. főúszint.

**Piaczi táskát**  
viaszos gyermekkönyveket kereskedőknek olcsón szállít Galamb Zoltán, Jászapáti. Ingyen csomagolás. Bérmentve szállítás.

**Ajtók, Ablakok**  
vasrudonnyók, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók

**Wiener A. utódánál**  
BUDAPEST, ÖLLŐI-UT 123.  
Telefon: 92-89.  
Alapított 1896-ban

**„OLLA”**  
bőbizonyíthatóan a legjobb higiénikus gumi-különlegesség. 3 évi járulék. Mindegyik kapható. Árjegyzék ingyen. „OLLA” gumi-gyárban Wien 11/87 Praterstrasse 37



**„Hungária beszélő-gépek**  
tölcseérnélküliek is kizárólag eredeti elsőrangú gyártmány, részletfizetésre is olcsón kaphatók,  
**Deményi és Társa**  
Budapest, VI., Teréz-körút 4. Kérjen árjegyzéket.

**Csillárok**  
részről és galvanizált, gáz- és villanyhasználatra a legújabb eljárás szerint gyártva, legújamosabb áron szállít  
**Schulz-csillárgyár**  
Rózsa-utca 100. Podmaniczky-utca mellett. Telefon 108-07.

**Magán-detektív-vállalat** Budapest, Aggteleki-utca 17. Igazgató: Kornya János, államrendőrségnél volt, Prigyes főherceg által kitüntetett hírnöves detektív. Legmegbízhatóbban teljesít nyomozásokat bűntényekben, családi, személyi, házassági ügyekben, válóperekben, eltűnt személyek, névtelen levelek írása és ismeretlen zsarolók után helyben és vidéken. Megfigyel üzleteket, személyeket.

**MAKAY BÉLA**  
új könyve:  
**A LÁP VIRÁGA**  
és egyéb írások  
Ebben az új könyvében is megmarad a természetet bübajos világában, amelyet nálánál senki sem ismer és nem érez át jobban, de már nem csupán természeti leírásokat és vadászképeket ad, hanem történeteket is kerekít ki.  
Ára 4 korona.  
Kapható:  
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

**UJ KONYVI**  
GYULAI PÁL  
KRITIKAI DOLGOZATOK  
1851-1861.  
Ára 5 korona.  
Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melyet irodalmunk leghatalmasabb kritikusa és féltelmetes polemikusává küzdött fel magát.  
Megrendelhető:  
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

**AZ ATHENAEUM KÖNYVTÁR**  
legújabb kötete:  
A szerelm földi vándorútjának fejlődésének csodaszép, minden részletében lebilincselő regénye.  
**BÖLSCHÉ: Szerelem**  
az élők világában.  
Két kötet. 1152 oldal.  
A két kötet ára 3.00  
Eddig megjelentek:  
KÖBOR TAMÁS: Komédiák. Nov. (424 old.)  
BIRÓ LAJOS: Glória. Novellák (443 old.)  
BALZAC: A szárnycsőr. Regény (387 old.) Fordította Harasnyai K.  
ZOLA: Pascal orvos. Reg. (448 o.) Ford. Gerő A.  
DICKENS: Két város. Reg. Ford. Bálint M. (443 o.)  
ANATOLE FRANCE: A Pináinnek szigete. Regény. Ford. Bölsény Gy. (320 o.)  
CEHOV: Az orvos felesége és más novellák. (384 oldal.)  
Minden kötet ára 1.00  
Sajtó alatt:  
TOLSZTOJ: Hadzi-Murát. Regény. - VOSS R.: A Keltő és az asszony. - Tóth Béla: A boldogasszony dervisze. - C. F. Meyer: A szerzetes házassága. - Heitai Jenő: Hét sovány eztenő. - Naupassant: Egy élet stb., stb.  
Kapható minden könyvtárban, kizárólag az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ.

**FATIME és SEMIRAMIS**  
ővszer-különlegesség a világ legkiválóbb minőségű válogatott íra paragonni gyarmányok. Előfentesonszintén tartalmas vagy anélkül. Fatime és Semiramis fellelőn biztonságot nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Több évi tapasztalásból készült! Ar. tucatlonként 6.-, 8.-, 12 kor. 20 koronát kitévő vásárlásnál 20% rabatt. Szetküldés azonnal, titoktartás mellett.  
**KELETI J.**  
Budapest, IV., Koronahorog-utca 17. szám.

**Különbejárati**  
szépen berendezett nagy utcai szoba, villanyvilágítással és fürdőszoba-használattal azonnal kiadó. Cim: Vörösmarti-utca 61. I. em. 2.

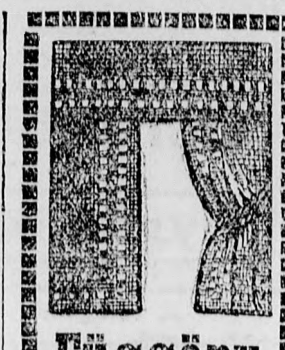
**Tátrai málnaszörp**  
5 kilós postakosarakban K 8.- Barta József konzervgyára Felka (Szepes-megye).

**Négyszobás**  
nylakás, minden kényelemmel, kerthasználattal, gyönyörű kilátással a budai hegyekre, augusztus 1-re kiadó. II. ker., Bimbó-utca 9. szám.

**Részpénzért**  
Vagy hitelképes egyneknek kedvező feltételek mellett szállítok teljes lakberendezéseket vagy egyes darabokat és biztosíthatom, hogy ilyen sehol nem kap modern háló, ebédő, uri és szalon szobákat stb. Győzdön meg, tekintse meg személyesen raktáramat, itt jutányosabban vehet a leggyorsabb és legbiztosabb kivittell minden fajta  
**BUTOR**  
Nagy Imre  
lakberendezési vállalkozó özég  
BUDAPEST,  
Váci-körút 9. szám  
(Bejárati Szerecsen-utca 1., I. em.) Árjegyzék ingyen. Album 1 K.

**UJ KONYVI**  
GYULAI PÁL  
KRITIKAI DOLGOZATOK  
1851-1861.  
Ára 5 korona.  
Hét nagyobb kritikai esszé van e kötetben, Gyulai Pál munkásságának az az irodalomtörténeti fontosságú része, melyet irodalmunk leghatalmasabb kritikusa és féltelmetes polemikusává küzdött fel magát.  
Megrendelhető:  
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, Andrássy-út 21, valamint minden könyvkereskedésben.

**FATIME és SEMIRAMIS**  
ővszer-különlegesség a világ legkiválóbb minőségű válogatott íra paragonni gyarmányok. Előfentesonszintén tartalmas vagy anélkül. Fatime és Semiramis fellelőn biztonságot nyújtanak! Elszakíthatatlanok! Több évi tapasztalásból készült! Ar. tucatlonként 6.-, 8.-, 12 kor. 20 koronát kitévő vásárlásnál 20% rabatt. Szetküldés azonnal, titoktartás mellett.  
**KELETI J.**  
Budapest, IV., Koronahorog-utca 17. szám.



**Függöny**  
Kongressz-szövelek  
85 és 110 cm. széles méterje 75 fill.-től felejtobb. Kérjen mintákat.  
**Berczi D. Sándor**  
kozimunka nagyiparos  
Budapest, VI., Dessozffy-utca 5.

**Illusztrált korrja a párisi kommunáról!**  
RÁKOSI VIKTOR  
**A PÁRISI GYUJTOGATÓK**  
(A kommun története)  
Regényes korrja  
Ára füzve 6 korona, vászonkötésben 8 korona.  
Kapható  
LAMPÉL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrássy-út 21 és minden könyvkereskedésben.

**Soványosság**  
Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartly tanár amerikai eretap-pura. Soványak tartós, szép felt testidomokat nyernek — Nélgyek remek köblet. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jutálást. Verszőgönyög, gyöngöses, idegesség ellen és gyomor-bajotoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Közönlő levelek minden ország-ból. Dobozonként 1 firt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balazs Mór és Társa Budapest, VII., Isván-út 11. 11/2. Telefon 156-80.

**Soha nem létezett**  
rendkívül kedvező feltételek mellett szállítunk helyben és vidékre teljes lakberendezéseket, valamint egyes butor-darabokat részletfizetésre.  
Modern lakberendezési vállalat !!  
Budapest, IV. ker., Gerlőczy-utca 7. sz.  
Díszes butor-album 1 kor.